

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Název diplomové práce:

**ZIMNÍ EXTRÉMNÍ SPORTY
A JEJICH VÝZNAM PRO CESTOVNÍ RUCH
V OBLASTI KRKONOŠ A LIBERECKÉHO KRAJE**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Miroslava Navrátilová

Zpracovala:

Radka Vojáčková

2007

Název diplomové práce:

Zimní extrémní sporty a jejich význam pro cestovní ruch v oblasti Krkonoš a Libereckého kraje

Název diplomové práce v angličtině:

Extreme Winter Sports and Their Significance for Tourism in Giant Mountains and Liberec Region

Cíle práce:

- Vlastním výzkumem zjistit zájem obyvatel České republiky o zimní extrémní sporty, zkušenosti se zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů a dále znalost a využívání cestovních kanceláří nabízející tyto zájezdy.
- Pomocí osobních údajů vytvořit charakteristiku segmentu zákazníků se zájmem o zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů.
- Zhodnocení potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš pro provozování lyžařských extrémních sportů.
- Zjistit jakými specifiky se vyznačují zájezdy s nabídkou zimních extrémních sportů.

Metody:

- Dotazníkové šetření.
- SWOT analýza Jizerských hor a Krkonoš.

Výsledky:

- Doporučení pro poskytování služeb cestovního ruchu ve zkoumaných oblastech a doporučení pro cestovní kanceláře na základě výsledků provedeného dotazníkového šetření.
- Definice cílového segmentu zákazníků poptávajících služby cestovních kanceláří, které nabízejí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů.
- Doporučení vyplývající z analýzy zkoumaných zimních středisek, jenž mohou přispět ke zlepšení poskytovaných služeb v daných oblastech.
- Definování specifik zájezdů s nabídkou zimních extrémních sportů.

Klíčová slova:

- Zimní extrémní sporty, cestovní ruch, marketingový výzkum, Liberecký kraj, Krkonoše, cestovní kancelář, služby cestovního ruchu, dotazník, SWOT analýza, lyžařské areály.

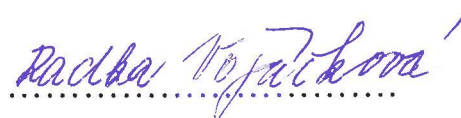
Poděkování:

Ráda bych touto cestou vyjádřila svůj dík Ing. Miroslavě Navrátilové za její odbornou spolupráci, cenné připomínky a ochotu při vedení mé diplomové práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Zimní extrémní sporty a jejich význam pro cestovní ruch v oblasti Krkonoš a Libereckého kraje“ vypracovala samostatně na základě vlastních poznatků a za odborného vedení vedoucí diplomové práce Ing. Miroslavy Navrátilové. Veškerá použitá literatura a jiné podkladové materiály jsou uvedeny v seznamu použité literatury a zdrojů.

V Praze, dne 11.dubna 2007

Radka Vojáčková

Obsah

1	Úvod	3
2	Cíle a úkoly	4
3	Metodologie práce	5
3.1	Shromažďování dat	5
3.2	Dotazníkové šetření	6
3.2.1	Teoretická východiska	6
3.3	Závěrečná syntéza poznatků	10
4	Teoretická část – cestovní ruch a zimní extrémní sporty	11
4.1	Cestovní ruch	11
4.1.1	Druhy cestovního ruchu	11
4.1.2	Formy cestovního ruchu	12
4.1.3	Služby cestovního ruchu	15
4.2	Skialpinismus	16
4.2.1	Historie	17
4.2.2	Vybavení	18
4.2.3	Klasifikace terénu	21
4.3	Snowboarding	21
4.3.1	Historie	23
4.3.2	Vybavení	24
4.4	Freeskiing	25
4.4.1	Skicross	25
4.4.2	Freeride a freestyle	26
4.5	Sněžnice	27
4.6	Jachting na ledě	28
4.7	Speed Biking	29
4.8	Rychlostní lyžování	29
5	Specifika zájezdů s nabídkou zimních extrémních sportů	31
5.1	Bezpečnost zájezdu	31
5.1.1	Organizační zásady bezpečné túry	31
5.1.2	Zranění při skialpinismu a freeskiingu	32
5.1.3	Zranění při snowboardingu	33
5.1.4	Management nehod a úrazů	33
5.1.5	Laviny a management rizik	33
5.1.6	Pojištění	36
5.2	Požadavky na fyzickou a psychickou zdatnost klientů	39
5.2.1	Vlastnosti, schopnosti a dovednosti nutné pro skialpinismus a freeskiing	39
5.2.2	Nezbytné speciální dovednosti účastníků při skialpinismu a freeskiingu	39
5.2.3	Předpoklady pro snowboarding	39
5.3	Speciální dovednosti průvodce a kvalifikace instruktorů	40
5.3.1	Speciální dovednosti průvodce (skialpinismus, freeskiing)	40
5.3.2	Horský vůdce	40
5.3.3	Kvalifikace instruktorů snowboardingu a lyžování	41
6	Analýza potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš	43
6.1	Zimní střediska – poskytované služby	43
6.2	Analýza nabídky služeb ve vybraných zimních střediscích	45
6.2.1	Ski areál Ještěd	45
6.2.2	Bedřichov	47
6.2.3	Tanvaldský Špičák	49
6.2.4	Skiareál Špindlerův Mlýn	50

6.2.5	Pec pod Sněžkou.....	54
6.2.6	Skiareál Rokytnice nad Jizerou	57
6.3	SWOT analýza Jizerských hor a Krkonoš.....	60
6.4	Výstupy a komentáře k analýze potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš.....	66
7	Dotazníkové šetření	69
7.1	Cíle a úkoly.....	69
7.2	Vlastní pracovní část	69
7.2.1	Vyhodnocení otázek z dotazníkového šetření	82
8	Závěr	86
9	Slovník použitých zkratk a pojmů	88
10	Seznam použité literatury a zdrojů.....	90
11	Seznam příloh	95

1 Úvod

Oblast zimních extrémních sportů zaznamenala v posledních deseti letech celosvětově značného rozmachu. Popularita těchto sportů je spojena s netradičními zážitky, kontrolovanou mírou rizika, adrenalinem a pobytem v přírodě. I v České republice se stále více lidí začíná věnovat právě těmto sportům, což klade nové nároky na subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. Právě tato výzva, se kterou se subjekty u nás v dnešní době setkávají, byla jedním z důvodů, proč jsem si danou oblast zvolila jako téma své diplomové práce. Dalším důvodem byla snaha blíže poznat tuto dynamickou oblast sportu a cestovního ruchu.

Svou diplomovou práci jsem nazvala „Zimní extrémní sporty a jejich význam pro cestovní ruch v oblasti Krkonoš a Libereckého kraje“. Cílovou oblastí mého zájmu tedy bude Liberecký kraj a Krkonoše. Diplomová práce by měla zhodnotit nejen situaci na straně nabídky služeb cestovního ruchu v oblasti zimních extrémních sportů, ale rovněž i situaci na straně poptávky po daných službách, kterou hodlám zjistit prostřednictvím dotazníkového šetření. Vzhledem ke značnému množství těchto sportů jsem se rozhodla zaměřit pouze na zimní extrémní sporty, které jsou v našich podmínkách, dle mého názoru, nejpopulárnější. Jedná se zejména o lyžařské sporty jakými jsou snowboarding, skialpinismus a freeskiing.

Moje diplomová práce bude mít následující strukturu. Nejdříve si vytyčím cíle, k jejichž dosažení bude tato práce směřovat. V následující metodické části přiblížím postupy a metody, které budou v mé diplomové práci dále aplikovány. Pro snazší proniknutí do tématu se budu v další části věnovat teoretickým východiskům z oblasti cestovního ruchu a zimních extrémních sportů. Převážně se zde zaměřím na lyžařské extrémní sporty, ale neopomenu zde ani krátký exkurz mezi ostatní zimní extrémní sporty. Tak jako mají zimní extrémní sporty svá specifika, mají je i zájezdy s jejich nabídkou a proto se jim budu rovněž v mé diplomové práci odpovídajícím způsobem věnovat. V navazující kapitole se budu zabývat analýzou potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš ve vztahu k lyžařským extrémním sportům. Při této příležitosti provedu SWOT analýzu cílových oblastí. Následující kapitola se bude věnovat dotazníkovému šetření. Provedu v ní zhodnocení výsledků písemného a elektronického dotazování a vyvodím z nich příslušná doporučení. Na závěr mé diplomové práce provedu shrnutí celé zkoumané problematiky.

Věřím, že má diplomová práce přinese nové poznatky, jenž mohou být příslušnými subjekty využity pro zlepšení kvality a rozsahu jimi poskytovaných služeb v dané oblasti.

2 Cíle a úkoly

V současné době dochází ke značnému kvantitativnímu i kvalitativnímu rozvoji zimních extrémních sportů díky novým technologiím a modernějším materiálům, které umožňují lépe přežít v extrémních přírodních podmínkách. S vývojem lidstva a jeho podmínek pro život vznikají i nové možnosti, jak si ověřovat svoje schopnosti. Tyto sporty jsou také velmi atraktivní na pohled, což dokazují fotografie z celého světa (viz. příloha č.1).

Vzhledem ke značnému množství těchto sportů jsem se rozhodla zaměřit na zimní extrémní sporty, které jsou v našich podmínkách dle mého názoru v cestovním ruchu nejvíce populární. Jedná se především o lyžařské sporty (skialpinismus, freeskiing a snowboarding).

Lyžařské extrémní sporty jsou velmi úzce propojeny s cestovním ruchem. Poptávku klientů vyžadujících služby související právě s těmito sporty mohou uspokojit jen úzce specializované cestovní kanceláře. Jedním z cílů této práce bude zjistit jakými specifiky se vyznačují zájezdy s nabídkou zimních extrémních sportů. Důležitá bude především otázka bezpečnosti a s tím také související pojištění. Dalším úkolem bude zjistit potřebnou kvalifikaci průvodců, kteří v tomto případě plní i funkci instruktorů.

Dalším záměrem bude zmapovat možnosti pro provozování lyžařských extrémních sportů. Cílovou oblastí bude Liberecký kraj a Krkonoše. Úkolem bude monitoring a zhodnocení úrovně služeb v zimních střediscích. Při hodnocení potenciálu této oblasti se zaměřím na nejvýznamnější lyžařská střediska v Jizerských horách a Krkonoších, u kterých budu prezentovat současnou nabídku služeb. Na základě získaných informací udělám SWOT analýzu Jizerských hor a Krkonoš, která mi pomůže dojít k závěrečným doporučením pro tyto oblasti.

Vlastním výzkumem se pokusím zjistit zájem obyvatel České republiky o zimní extrémní sporty, zkušenosti se zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů a dále znalost a využívání cestovních kanceláří nabízející tyto zájezdy. Pomocí osobních údajů se pokusím vytvořit charakteristiku segmentu zákazníků se zájmem o zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů.

Dílčím úkolem bude charakterizovat zimní extrémní sporty, zvláště pak ty, které jsou v cestovním ruchu dle mého názoru nejpopulárnější. Tedy výše zmíněné lyžařské extrémní sporty.

3 Metodologie práce

3.1 Shromažďování dat

Zpracování diplomové práce bude zahájeno shromažďováním veškerých dostupných informací týkajících se zkoumaného tématu, tedy Zimních extrémních sportů a jejich významu pro cestovní ruch v oblasti Krkonoš a Libereckého kraje. Budu shromažďovat prameny o historii jednotlivých sportů, nutném sportovním vybavení a ochranných pomůckách, charakteristice sportů, zimních střediscích, pojištění, rizicích a zraněních souvisejících se zimními extrémními sporty, kvalifikaci instruktorů a aktuálním dění v této oblasti. Další získané informace budou sloužit především ke správnému vytvoření dotazníku, zpracování SWOT analýzy apod. a budou se týkat především marketingu, konkrétněji marketingu služeb a marketingového výzkumu.

Jak jsem se výše zmínila, hodlám ve své diplomové práci zpracovávat *SWOT analýzu*. Nyní bych tedy objasnila tento pojem. SWOT jsou začáteční písmena příslušných anglických termínů, první znamená silné stránky, druhý vyjadřuje slabé stránky, třetí je výrazem pro příležitosti a čtvrtý pro ohrožení. Úkolem SWOT analýzy je označení zásadních faktorů, které budou mít pro podnik (v mém případě pro oblast) největší význam, tedy životně důležitých předností, křiklavě slabých stránek, výrazných příležitostí a katastrofických hrozeb; které pomohou podniku (oblasti) do jisté míry předvídat přitažlivost jeho marketingové politiky nebo naopak obtížnost jejího provádění anebo nemožnost jejího uskutečnění v průběhu plánovacího období; které významným způsobem ovlivní budoucí marketingové aktivity podniku (oblasti); a které závažně usměrní formulování marketingových strategických záměrů v jednotlivých tržních segmentech v určitém časovém období.¹¹

Nyní se vrátím zpět ke shromažďování dat. Odborná literatura bude získána především z Krajské vědecké knihovny v Liberci, dále z Ústřední tělovýchovné knihovny FTVS UK v Praze a některé publikace budou zapůjčeny v knihovně VŠE v Praze. Jelikož se různé druhy zimních extrémních sportů v posledních letech rychle rozšířily, ať už z hlediska aktivního provozování či diváckého zájmu, objevily se na knižním trhu publikace většinou přeložené ze zahraničních originálů. Nemalým zdrojem informací a materiálů jsou články v odborných časopisech a novinách.

Kromě četby odborné literatury budou informace týkající se především praktických zkušeností a aktuálního dění získávány v terénu. A to v lyžařských střediscích, informačních centrech a rozhovory s instruktory a odborníky pro daný sport.

Dalším opěrným bodem bude Internet, který k životnímu stylu mladých lidí provozující extrémní sporty neodmyslitelně patří. Zdaleka nebylo napsáno tolik tištěných informací o zimních extrémních sportech jako informací v elektronické podobě. Jedním z důvodů určitě bude rychlý rozvoj těchto sportů a s tím související fakt, že to co bylo napsáno před rokem, může být dnes již zastaralé. Právě jedním ze zdrojů pro zmapování potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš bude Internet. Využiji především informace o aktuálních cenách a současné nabídce služeb. Nejvíce se při sběru dat zaměřím na české i světové vyhledávací servery, stránky zaměřené na určitý druh sportu, internetové stránky mezinárodních organizací a doplňující informace mi mohou poskytnout také internetové časopisy.

3.2 Dotazníkové šetření

V průběhu zimní sezóny 2006/07 budou získána primární data pomocí dotazníkového šetření. Dotazování bude prováděno převážně s mladými lidmi (16-25 let), kteří mají k těmto sportům blíže než generace starší. Dotazník bude obsahovat hlavně otázky selektivní, které umožňují respondentovi výběr z více variant předem stanovených odpovědí. Dále použiji otázky dichotomické, které umožňují pouze jednu ze dvou možných variant odpovědí. Pro větší názornost pak data získaná z dotazníkového šetření vyjádřím graficky. Následně zhodnotím odpovědi na jednotlivé otázky a ze získaných informací vyvodím příslušné závěry a doporučení.

3.2.1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V situaci, kdy má firma učinit kvalifikované rozhodnutí pro operace na trhu, či vytvořit nebo změnit marketingovou strategii, potřebuje k takovému kroku získat kvalifikované informace. Management firem pátrá nejprve po zdrojích dat. V projektech marketingového průzkumu se pracuje se dvěma zdroji dat: sekundárními a primárními.⁵

Sekundární informace byly shromážděny a publikovány zpravidla někým jiným původně k jinému účelu, jsou však pokládány při zkoumání daného problému za relevantní.¹²

Primární informace jsou získány prostřednictvím vlastního výzkumu a slouží výhradně nebo především potřebám výzkumu, nebyly v příslušné formě dříve nikde publikovány, i když mohou být z publikovaných zdrojů odvozeny.¹²

Marketingový výzkum spočívá ve specifikaci, shromažďování, analýze a interpretaci informací, které umožňují porozumění trhu, na kterém podnik podniká nebo hodlá podnikat, identifikovat problémy, spojené s podnikáním na tomto trhu, a identifikovat příležitosti, které se na něm pro podnikání vyskytují nebo mohou vyskytnout, a formulovat směry marketingové činnosti a hodnotit její výsledky.¹²

Marketingový výzkum bývá různými autory různě členěn. Za nejdůležitější členění, zejména z hlediska praktické aplikace lze uvést ta, která dělí výzkum podle cílů, které výzkum má, podle použitých podkladových materiálů a podle používaných metod jak ke sběru dat tak k analýze dat.

Nejfrekventovanějšími **druhy výzkumu** jsou:¹⁴

- kvantitativní výzkum,
- kvalitativní výzkum,
- výzkum médií a výzkum účinnosti reklamy,
- výzkum business-to-business, většinou označovaný jako B2B a průmyslový výzkum.

Ve své diplomové práci využiji **kvantitativní výzkum trhu**, který se zabývá výzkumem a registrací zpravidla existujících resp. realizovaných prvků tržního chování. Kvantitativní podstata výzkumu je v kvantitativním charakteru jevu, který zkoumá, nikoliv v metodologii výzkumu. Klíčová otázka je „kolik“. Kvantitativní výzkum zpravidla vyžaduje metodiku výběru s akcentem na reprezentativnost populace. Analýza znalosti značek je jedním z neklasičtějších kvantitativních výzkumů. Znalost značky zpravidla není spojena se zábranami, pouze v určité souvislosti se setkáváme s vlivem prestiže.¹⁴ Tuto analýzu využiji pro zjištění úrovně známosti různých cestovních kanceláří, které nabízí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů.

Validita odpovědí je dána mj. schopností odpovědět na podstatu dotazu. U kvantitativního výzkumu je validita poměrně vysoká. U dotazu na to, zda respondent vlastní určitý předmět, zná, nebo kupuje určitou značku, lze očekávat, že chybné odpovědi budou výjimečné, lze odhadnout, že nepřekročí hranici cca 1 – 2% všech odpovědí.¹⁴

Sběr informací zahrnuje obvykle *desk research* – česky někdy nazýván jako výzkum u stolu a *field research* – výzkum, který sbírá informace v terénu a jehož nejčastěji používanými postupy jsou dotazování, pozorování a experiment.¹⁴

Ve své diplomové práci zvolím jako metodu výzkumu trhu *dotazování*. Dotazování není jediným způsobem, kterým se při marketingovém výzkumu získávají informace, ale je jednoznačně velice často používáno. Hovoříme-li o dotazování jako metodě výzkumu, máme na mysli – bez ohledu na techniku dotazování, bez ohledu na dotazované osoby, bez ohledu na obsah atd. – dotazování, při kterém je subjekt vybrán tazatelem. Nepatří sem tedy dotazníky rozesílané anonymním adresátům. Soubor osob, které budou dotazovány, musí odpovídat cíli a záměrům výzkumu.¹⁴

Rozdíly mohou být ve způsobu provádění čili v *technice dotazování*. Dotazování může být:¹⁴

- ústní – v tomto případě předčítá (klade) otázky tazatel a ten také zapisuje odpovědi do dotazníku nebo do počítače,
- písemné – kdy dotazovaný obdrží dotazník a sám jej vyplňuje,
- telefonické – kdy je kontakt s dotazovaným zajištěn telefonem,
- on-line (elektronické),
- kombinované.

Pro marketingový výzkum ve své diplomové práci použiji jako techniky sběru dat písemné a elektronické dotazování.

Konkrétní aplikace dotazování se promítá do formy a charakteru otázek. Otázky v dotazníku mají různou funkci i podobu.

Podle *typu odpovědi* se otázky rozdělují na:¹⁴

- *otevřené* – nenabízí žádnou variantu odpovědi, nechá dotazovaného volně odpovídat. Patří zejména do kvalitativního výzkumu.
- *uzavřené* – nabízí varianty odpovědí, z nichž dotazovaný vybere odpověď. Náročná je příprava odpovědí, aby pokryla celou škálu možností. Vždy by měla být nabídnuta alternativa „neví“, „něco jiného“ apod. Uzavřené otázky mohou být dichotomické, které umožňují pouze jednu ze dvou možných variant odpovědí (ano x ne) a selektivní, které umožňují respondentovi výběr z více variant předem stanovených odpovědí.

Otázky podle *vztahu k tématu*:¹⁴

- *přímý dotaz* – otázka se týká podstaty věci, nemá skrytý význam. Z jejího znění je zřejmé, na co se ptáme. Je vhodná všude tam, kde se dotaz nedotýká prestiže, kde není příliš velkým atakem na paměť, kde jsou věci prožité, kde nejde o společenská tabu apod.
- *nepřímý dotaz* – ptá se jakoby po něčem jiném, zastírá formulací dotazu vlastní smysl dotazu. Používá se tam, kde by mohl přímý dotaz narazit na bariery, zranit prestiž, ale i přetížit paměť, ptá se na věci, které nejsou prožity, nebo na něž není názor. Patří spíše do kvalitativního výzkumu.

Otázky podle *pozice v dotazníku*:¹⁴

- *filtrační (screeningové)* – mají zajistit, aby do dotazníkového souboru nevnikly osoby, které tam nepatří. Filtrování je nutné tam, kde v souladu s cíli výzkumu jsou zapotřebí informace pouze od určitého segmentu spotřebitelů, např. uživatelů určité značky, spotřebitelů určitého produktu apod.
- *kontaktní* – mají navázat a na závěr i ukončit kontakt s dotazovanou osobou. Po formální stránce k nim patří i výše uvedené otázky filtrační. Otázky kontaktní jsou nutné, mají na začátku zajistit ochotu dotazovaného ke spolupráci.
- *analytické* – tvoří vlastně jádro celého dotazníku. Možnost jejich položení je cílem celé dotazovací akce. Jsou to otázky, které mají pomoci získat informace, vedoucí k možnosti analýzy problému resp. k jeho řešení.
- *demografické* (někdy nazývané *statistické*) – jsou otázky nutné pro zpracování výsledků, k tomu, aby bylo možno odpovědi vztahovat k určitému typu spotřebitele, hledat vazby, souvislosti a rozdíly. Z hlediska pozice v dotazníku se uvádějí na závěr dotazníku.

Pomocí údajů získaných v dotazníkovém šetření se pokusím vytvořit charakteristiku segmentu zákazníků se zájmem o zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů.

V procesu *segmentace trhu* jsou spotřebitelé soustřeďováni do homogennějších skupin podle znaků, které mají vliv na jejich chování na trhu a na jejich postoje ke konkrétní nabídce, a které vedou k nutnosti diferencovat marketingové přístupy k těmto skupinám. Segment trhu tedy tvoří soubor potenciálních zákazníků, kteří mají v podstatě stejné potřeby a požadavky a kteří budou na určité marketingové akce reagovat podobně.¹²

Existují dvě základní kategorie proměnných, které se ke konstrukci spotřebních segmentů používají:⁵

- charakteristiky zákazníků,
- charakteristiky spotřební situace.

Autoři zabývající se marketingem, ale i marketingem sportu uvádějí **dva typy charakteristik zákazníků**: demografické a psychografické. Demografické charakteristiky jsou primárně kvantitativní data, jako je pohlaví, věk, velikost rodiny, věk dětí, počet závislých dětí, vzdělání, vybavenost domácnosti, příjem, majetkový statut apod. Psychografické jsou primárně psychologické charakteristiky, jako je osobnost, životní styl, oblíbená barva, oblíbené jídlo. Některé demografické a psychografické charakteristiky mohou být uplatněny při tvorbě určitého počtu segmentů.⁵

3.3 Závěrečná syntéza poznatků

V závěru diplomové práce se pokusím kompletně shrnout problematiku zimních extrémních sportů. Budu zde vycházet hlavně ze závěrů a doporučení, ke kterým dospěji při zhodnocení potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš a dotazníkového šetření. Dále je třeba vzít v úvahu specifika zájezdů s nabídkou zimních extrémních sportů a teoretické i praktické poznatky týkající se zkoumaného tématu.

4 Teoretická část – cestovní ruch a zimní extrémní sporty

V této kapitole se budu zabývat vysvětlením pojmů cestovní ruch, dobrodružná turistika, aktivní dovolená, rekreační, sportovní a turistické zájezdy a související problematikou. V dnešní době zahrnují zimní extrémní sporty již širokou škálu aktivit a proto jsem se rozhodla zaměřit svojí pozornost na ty, které jsou v našich podmínkách, dle mého názoru, v cestovním ruchu vzhledem k počtu aktivních účastníků nejpopulárnější. Jsou to tedy především lyžařské sporty (skialpinismus, freeskiing a snowboarding). Dále jsem v této kapitole uvedla stručné seznámení s ostatními zimními extrémními sporty, kterým se ve srovnání s předcházejícími věnuje jen úzká skupinka nadšenců. Výčet samozřejmě není úplný, mohli bychom zmínit například i horolezectví na ledě, heliskiing a další. Nepochybně i během tohoto roku vzniknou další nové sporty, které jsou většinou odvozeny od již existujících sportů či jsou jejich kombinací.

4.1 Cestovní ruch

Cestovním ruchem se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení.¹⁸

4.1.1 DRUHY CESTOVNÍHO RUCHU

Druhy cestovního ruchu lze rozlišit podle řady různých kritérií. Nejčastěji se používá kritérium délky trvání, pohybu účastníka cestovního ruchu přes státní hranice, valutového podílu cestovního ruchu na obchodní bilanci, kritérium podle organizace a výběru účastníků.²³

Krátkodobý cestovní ruch trvá obvykle 1 – 3 dny a člení se na výletní (jednodenní) a víkendový (2 – 3 dny). Účastník krátkodobého cestovního ruchu nejčastěji využívá víkendů a svátků. **Dlouhodobý cestovní ruch** je uskutečňován formou delších pobytů a cest od jednoho týdne a více. K realizaci dlouhodobého cestovního ruchu musí účastník obvykle čerpat pracovní volno.²³

Příjezdový cestovní ruch (incoming, aktivní cestovní ruch, ACR) zahrnuje všechny účastníky cestovního ruchu s cizí státní příslušností, kteří překročí hranice sledovaného státu. Všechny výdaje cizích návštěvníků spojené s pobytem v navštívené zemi aktivně posilují devizové saldo (podobně jako export výrobků či služeb). **Výjezdový cestovní ruch** (outgoing, pasivní cestovní ruch, PCR) zahrnuje všechny výjezdy účastníků cestovního ruchu ze sledované země. Výdaje spojené s cestováním státních příslušníků do zahraničí pasivně ovlivňují devizové saldo (podobně jako import výrobků či služeb). **Domácí cestovní ruch** (DCR) zahrnuje všechny aktivity účastníků cestovního ruchu spojené s cestováním na vlastním státním území.²³

Podle rozložení cestovního ruchu během celého roku lze rozlišovat **celoroční cestovní ruch**, **sezónní letní** a **sezónní zimní cestovní ruch**.²³

Neorganizovaný cestovní ruch nabízí možnost vlastního rozhodování při volbě místa, trasy i služeb spojenou s vlastními riziky následků. **Organizovaný cestovní ruch** zavazuje účastníky předem stanoveným programem a omezuje možnosti vlastního rozhodování. Organizátor je povinen garantovat způsobené škody.²³

Jestliže je výběr účastníků omezen na základě určitých kritérií (zaměstnanec podniku, lázeňská léčba atd.), jedná se o **cestovní ruch vázaný**. V okamžiku, kdy se mohou účastnit všichni přihlášení, jedná se o **cestovní ruch volný**.²³

4.1.2 FORMY CESTOVNÍHO RUCHU

Podle převládající činnosti účastníků cestovního ruchu lze stanovit různé formy cestovního ruchu. Rozvoj společnosti přináší i v cestovním ruchu stále nové a nové potřeby poptávky spojené s novými technologiemi, které působí i na vznik nových forem cestovního ruchu.²³

Pobytový cestovní ruch je nejčastější formou rekreace spojenou s pobytem na jednom místě. Cílem je regenerace fyzických a duševních sil. Součástí pobytu je obvykle sportovní činnost, vycházky do lesa, koupání, atd. **Poznávací cestovní ruch** je zaměřen na poznání přírodních a kulturních zajímavostí navštíveného regionu. **Kulturní cestovní ruch** koncentruje svoji pozornost na prožitky vyvolané uměleckými památkami, architekturou, muzei, galeriemi, kulturními tradicemi, zážitky z koncertů a divadel. **Léčebný cestovní ruch** je nejvíce

reprezentován pobytem v lázních, který je vedle vlastního léčení obvykle spojen i s kulturním a poznávacím vyžitím.²³

Mezi formy cestovního ruchu je třeba zařadit i další nové specifické formy, které se objevují na trhu cestovního ruchu. S rozvojem automobilů se rychle rozšiřuje *mototuristika*. Velká městská centra i sezónní destinace s velkou kapacitou služeb nabízí mimo hlavní období výhodné podmínky pro *kongresovou turistiku*. V nabídkách některých cestovních kanceláří se objevuje nabídka *incentivního cestovního ruchu*, který je založen na pobídkovém principu, nebo na principu za odměnu (např. nabídka levného jednodenního zájezdu s obědem spojeného s předváděním a prodejem drahých výrobků, zájezd pro zaměstnance – jubilanty, akce uspořádaná firmou pro své obchodní partnery, atd.) Za *venkovský (rurální) cestovní ruch* považujeme způsob využití vhodné venkovské krajiny a kulturního dědictví k účelům optimálně rozptýlené rekreace, který je spojen s méně finančně náročnými formami krátkodobých i dlouhodobých pobytů na venkově jako jsou např. *agroturistika* (pobyt na funkční zemědělské farmě), *zelená turistika* (pobyt v přírodě, sběr lesních plodů atd.), *ekoagroturistika* (produkce ekologicky nezávadných potravin, zahrádkaření na venkově), *chalupaření*, *chataření*, *lov a rybolov*.²³

Formy cestovního ruchu mající vztah ke sportu

Dnes představuje v průmyslu cestovního ruchu dobrodružná turistika jeden z nejrychleji rostoucích doplňkových segmentů trhu a její obliba v posledních dvou dekadách znatelně roste. *Dobrodružný cestovní ruch* (adrenalinová dovolená, dobrodružná dovolená) je forma cestovního ruchu, jejímž hlavním rysem je neočekávanost, neexistence pevně daného programu, případně i určitá míra kontrolovaného rizika. Typickými aktivitami jsou horolezectví, vysokohorská turistika, safari v Africe, zájezdy a pobyty s prvky extrémních a adrenalinových sportů – skoky volným pádem ze skal padákem, bungee-jumping, rafting a sjíždění divokých řek, extrémní lyžování, paragliding a snowboarding na extrémních svazích aj.¹⁹

Expertí ze Spojených států odhadli velikost severoamerického trhu na 300 miliard USD ročně. Podle prezidenta americké Společnosti pro dobrodružnou turistiku (Adventure Travel Society) trh stoupá stabilně každým rokem o 8 %. Klientská základna v Evropě je podstatně slabší, ale vykazuje nárůst o 15 % ročně, což je o dost více, než jak roste turistický hlavní proud. Problémy s přesným měřením velikosti trhu ale zůstávají, protože rozsah aktivit, které se počítají do dobrodružné turistiky příliš často překračuje hranice do jiných, zavedenějších a

dlouhodobějších segmentů cestovního ruchu. Dobrodružná turistika má často vliv na takové sektory, jako je sportovní turistika, turistika založená na přírodě, ekoturistika a turistika za domorodým obyvatelstvem.

Slovo dobrodružství (adventure) implikuje určitý druh zážitku, který nabízí určitou úroveň vzrušení. Ale normální sportovní aktivita jednoho člověka může být pro někoho jiného zážitkem na zbytek života. Tato úroveň subjektivity v definici termínu vedla badatele k tomu, že pokud se cestovního ruchu týká, definují dva typy dobrodružství. Prvnímu se říká tvrdé nebo *extrémní dobrodružství* (hard adventure). Tyto aktivity se zpravidla odehrávají ve volné přírodě, mohou vyžadovat určitou úroveň fyzické kondice a odolnosti a zahrnují aktivity v takovém prostředí, ve kterém je vysoké nebezpečí ohrožení osobní bezpečnosti. V průběhu těchto aktivit se uvolňuje adrenalin jako důsledek toho, že se tělo vyrovnává s ohrožením. Druhým typem je *„měkká“ dobrodružná turistika* (soft adventure tourism). Ta obvykle zahrnuje aktivity mnohem méně fyzicky náročné, při nichž se zpravidla uvolňuje adrenalinu mnohem méně než při aktivitách „tvrdých“. „Měkká“ dobrodružná turistika často obsahuje vzdělávací, ekologické nebo kulturní exkurze s průvodcem, pořádané do odlehlých koutů světa, jako jsou safari na velbloudech v severní Africe nebo cesty do zapadlých částí jihovýchodní Asie.³⁰

Aktivní dovolená je obecný termín pro dovolenou, jejímž obsahem jsou sportovní aktivity a realizace různých dalších aktivit, které vedou k aktivní rekreaci účastníků.¹⁹

Cílem *rekreačních zájezdů* je aktivní odpočinek v pěkném místě cestovního ruchu, kde účastníci obnoví a načerpají nové fyzické i duševní síly. V zimě volí zájezdy především do horských oblastí zpravidla na jeden týden. Vzhledem k nejistému počasí u nás dává mnoho našich občanů přednost alpským střediskům s výbornými sněhovými podmínkami. Pracovníci v oblasti cestovního ruchu by si měli uvědomit, že i v České republice je řada velmi atraktivních míst, které bychom měli více využívat a nabízet je jak našim občanům, tak i zahraničním hostům. Mají-li se tato místa stát opravdu přitažlivými, je nutno nabízet v nich maximální rozsah různých vedlejších služeb, které by hostům vynahradily nepřízeň počasí a celkově zpříjemnily pobyt v daném místě. Jsou to např. půjčovny sportovního vybavení, fit-centra, kryté bazény, haly pro provozování různých sportů, výuka sportů, vyhlídkové lety, minigolf, kulečnick, tenis atd. Dobře vybavené místo poskytuje zájemcům možnost plného vyžití na jejich dovolené.

Cílem *sportovních a turistických zájezdů* je prožít aktivně dovolenou spojenou s rekreačním provozováním určitého sportu nebo turistiky. Účastníci vyžadují vhodné prostředí,

kteřé jim umožní provozovat jejich oblíbený sport. Při sportovních zájezdech je nutný specializovaný průvodce, který plní i funkci instruktora. V ubytovacích zaříceních je kladen velký důraz na hygienická zařícení jako jsou sprchy s teplou vodou a vedlejší služby, masáže, bazén apod.¹⁷

Mezi zájezdy se sportovní tematikou se řadí také *zájezdy diváků* na nejrůznější sportovní akce. Největší zájem je o olympijské hry, mistrovství světa nebo Evropy. U významnějších akcí je nutno zajistit všechny základní služby, tj. dopravu, ubytování, stravování, vstupenky i průvodce a různé vedlejší služby. Tyto akce přispívají k rozvoji destinace, jelikož je třeba vybudovat kvalitní zázemí a infrastrukturu. Také je třeba se postarat o propagaci akce, která rovněž vede k zvýraznění dané lokality. Ovšem kromě uspokojování potřeb návštěvníků je také důležité současně nesnižovat rozmanitost přírody a zachovávat přirozené funkce ekosystémů. V této souvislosti se hovoří o tzv. udržitelném rozvoji.¹⁷

4.1.3 SLUŽBY CESTOVNÍHO RUCHU

Služby cestovního ruchu představují činnosti nehmotného charakteru, jejichž výsledkem je buď individuální, nebo společensky užitečný efekt. Individuální efekt, který je obvykle součástí cíle účasti na cestovním ruchu, může mít různorodý charakter podle zvolené formy účasti, např. rekreační, kulturní, zdravotní apod. Společenský efekt zpravidla podmiňuje nebo umožňuje dosažení individuálního efektu (např. služby související s udržováním čistoty a hygieny veřejných prostranství, zeleně atd.).¹⁸

Struktura služeb, jimiž se uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu, je různorodá a uspokojuje dvě skupiny potřeb. Jde jednak o *primární – cílové potřeby* účastníků cestovního ruchu (např. potřeba sportovního vyžití, odpočinku, zábavy, poznávání kulturních a historických pozoruhodností apod.), jednak *potřeby sekundární – realizační*, které podmiňují efektivní uspokojování cílových potřeb (např. potřeba přepravit se do rekreačního prostoru, potřeba výživy, přenocování, hygieny apod.).¹⁸

Různorodost služeb cestovního ruchu umožňuje jejich klasifikování z více hledisek. Často se podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu rozlišují na *služby základní* a *doplňkové*. Do základních služeb se zařazuje přemístění účastníků cestovního ruchu z místa jejich trvalého bydliště do rekreačních prostorů a zpět a služby spojené s pobytem v rekreačním prostoru (dopravní služby, služby ubytovací a stravovací). Doplnkové (komplementární) služby

jsou spojeny s využíváním atraktivit, vlastností charakteristických pro konkrétní rekreační prostor (např. sportovně-rekreační služby, společensko-kulturní služby, lázeňské služby apod.).¹⁸

Podle charakteru spotřeby se služby cestovního ruchu člení na **osobní** a **věcné**. V případě osobních služeb (např. odnesení zavazadel v ubytovacím zařízení) se užitený efekt dostaví přímo, bezprostředně, u věcných služeb prostřednictvím hmotného statku (např. úprava lyžařské výstroje, servis pro testování lyží atd.).¹⁸

Z hlediska ekvivalentnosti výměny při poskytování služeb jde o **služby placené** a **neplacené**. Placené služby jsou hrazeny z individuálních příjmů obyvatelstva, neplacené přímo z příjmů společnosti, firmy, organizace apod.¹⁸

Z prostorového hlediska se služby cestovního ruchu člení na služby poskytované v místě trvalého bydliště, během přepravy do rekreačního prostoru a zpět a služby v rekreačním prostoru. S **územním hlediskem** úzce souvisí i **časové hledisko**, podle kterého jde o služby poskytované v sezónním nebo v mimosezónním období a o sezónní služby v letní či zimní sezóně cestovního ruchu.¹⁸

Podle způsobu zabezpečení služeb jde o **vlastní služby** poskytované tzv. dodavatelským způsobem, kdy mezi dodavatelem a účastníkem není žádný mezičlánek (např. ubytovací, stravovací nebo jiné služby) a **služby zprostředkované** (obstarávané) cestovní kanceláří, která je mezičlánkem mezi dodavatelem služeb a účastníkem cestovního ruchu.¹⁸

Nejčastěji se služby cestovního ruchu dělí podle jejich **funkcí** ve vztahu k jednotlivým uspokojovaným potřebám účastníků, v širším kontextu i ve vztahu ke společnosti. Z tohoto hlediska jde o služby dopravní, ubytovací, stravovací, zprostředkované, lázeňské, kongresové, průvodcovské, společensko-kulturní, sportovně-rekreační, animační, směnářské, pojišťovací, obchodní, komunální, o horskou službu a další (např. celní služby).¹⁸

4.2 Skialpinismus

Skialpinismus je souhrnný pojem pro všechny horolezecké aktivity provozované s lyžemi v zimních horách. Spojením horolezeckého výstupu a lyžařského sjezdu se stává sportovní zážitek tak intenzivní, že je tato disciplína označována jako královská disciplína alpinismu.²⁸

Název skialpinismus se dnes používá pro označení výstupu s lyžemi a následného sjezdu na lyžích v neupraveném terénu zasněžených hor. Výchozími body jsou přitom hlavně vesnice a místa, položená v alpských údolích, nebo horské chaty umístěné v nižších polohách, které slouží jako opěrné body při vícedenních přejezdech.

Pro širokou veřejnost tento sport představuje spíše spojení vysokohorské turistiky s lyžováním, což má i své náročnější formy spojené se zimním tábořením. Příhodnější je zřejmě termín, který se používá v angličtině (Skitouring) a v němčině (Skitouren) a který se dá přeložit jako túry na lyžích, což vlastně představuje nezávodivou formu skialpinismu. Další formou jsou závody několikačlenných družstev spojené s výstupy a sjezdy strmých svahů.²⁸

Vysokohorský skialpinismus

Všechny skialpinistické túry, které vedou ledovcovým terénem, se nazývají vysokohorské skialpinistické túry. Tyto túry se podnikají téměř výhradně z horských chat, které leží se vyšších nadmořských výškách. Moderní lanovky v ledovcových oblastech umožňují podniknout jednodenní túru i na ten nejvyšší vrchol. Přitom nelze ovšem podceňovat aklimatizaci na vyšší nadmořskou výšku.

Přechody na lyžích

Nejznámějším skialpinistickým přechodem je takzvaná „Haute Route“, která vede z Chamonix (Francie) do Saas – Fee (Švýcarsko). Skialpinisté musí během sedmi dnů nastoupat přibližně 8000 výškových metrů, zlyžovat přes 10 000 výškových metrů a vystoupit na vrcholy s nadmořskou výškou přes 4000m. Přitom si z chaty na chatu nesou na zádech veškeré vybavení.

4.2.1 HISTORIE

Historie skialpinismu sahá do roku 1888, kdy polární badatel Fridjof Nansen jako první přejel na lyžích kontinentální ledovec Grónska. Roku 1884 byla poprvé s lyžemi zlezena třítisícovka a v roce 1904 následoval výstup s lyžemi na Mont Blanc. Roku 1910 byla zveřejněna první učebnice lyžování a v roce 1912 bylo s lyžemi zlezeno Kilimandžáro. V roce 1934 se konal lyžařský přejezd Alp a v roce 1970 následoval sjezd strmou západní stěnou Eigeru. První úplný lyžařský sjezd z Everestu se podařil 7.října 2000 Slovinci Davu Karničarovi, který se nezastavil

ani před skalnatým a strmým Hillaryho výšvihem (obtížný, asi 12-metrů vysoký skalnatý úsek ve výšce okolo 8760 m), který byl do té doby považován pro skialpinisty za nepřekonatelný.²⁸

Odhadovalo se, že v alpských zemích se v osmdesátých letech zúčastňovalo túr na lyžích asi 30 milionů osob ročně. Motivací pro tento druh aktivit bylo hned několik. Přeplněné sjezdovky, dlouhé čekání na lanovkách, problémy s ubytováním, stravováním a parkováním ve velkých lyžařských centrech. Dalším a možná ještě důležitějším momentem byly zážitky z klidné, neporušené přírody, objevování krás a divokosti hor. Dále to byly zážitky při sjezdu neupraveným terénem. Jistou roli hrála stále se zdokonalující nabídka lyží, vázání, oblečení i průvodcovské literatury.

Historie českého skialpinismu

Začátky československého skialpinismu v Tatrách sahají až do roku 1900, v polovině 40. let začínají českoslovenští skialpinisté sjíždět strmější sedla a vrcholy. Mezi nejvýraznější postavy této doby patří Alexander Luczy, Pavol Rajtár, Timotej Zuzula, Róbert Gálfy a Ladislav Jón. K masovému rozvoji skialpinismu dochází počátkem 80. let minulého století, od roku 1984 jsou každoročně pořádány závody ve skialpinismu v Krkonoších a výbor ČHS ustavuje komisi skialpinismu. První česká skialpinistická expedice byla podniknuta v roce 1994 na Mount McKinley a byla završena úspěšným výstupem Mirka Klínovského a Luboše Tesaře. První úspěšnou českou skialpinistickou výpravu do Himalájí zorganizoval v září - říjnu roku 1998 Robin Baum za podpory horolezeckého oddílu Slovanu Karlovy Vary. Prvním Čechem, který se na skialpech vydal z vrcholu osmitisícovky, byl 5. října 2000 Vladimír Smrž. K nebývalému rozvoji skialpinismu u nás došlo v roce 2001.²⁸

4.2.2 VYBAVENÍ

Při skialpinismu bychom měli používat pouze speciální vybavení, které splňuje evropské normy (EN) dané Evropským výborem pro normování (CEN). V prodejnách je vybavení pro skialpinisty označeno touto normou. Například na karabinách nalezneme označení CE a číslo, které podává informaci o tom, jakou normu karabina splňuje, a která zkušebna byla oprávněna označení udělit. Jestliže je na výrobku ještě označení UIAA (Union Internationale d' Association d'Alpinisme), vyhovuje ještě vyšším požadavkům.

Bezpečnostní vybavení

O tomto vybavení se zmíním trochu podrobněji, protože je součástí nezbytné výbavy nejen pro skialpinismus, ale i pro snowboarding (jízdu ve volné přírodě) a freeskiing, o kterých bude zmínka později.

Bezpečnostní vybavení umožňuje nalezení a vyproštění osoby zasypané v lavině. Skládá se z následujících součástí, z nichž každá je absolutně nepostradatelná:

➤ **Lavinový vyhledávací přístroj** - abychom mohli v případě sesuvu laviny co nejrychleji určit polohu zasypaného, potřebujeme k tomu lavinový vyhledávací přístroj (LVP). Moderní elektronické přístroje mají funkci vysílače a přijímače na frekvenci 457 kHz. Přitom musíme rozlišovat mezi běžnými analogovými přístroji, které jsou založené na akustickém principu pátrání, a mezi nově vyvinutými digitálními přístroji. Rozdíl mezi nimi je popsán například v knize Stefana Wintera.²⁸ LVP se nosí připevněný na těle pod minimálně jednou vrstvou oblečení. Minimální dosah normovaného přístroje činí přibližně 30 m, ale dosah většiny přístrojů je od 50 do 80 m. Množství různých recenzí na vyhledávače lze najít na Internetu. Firem, které vyhledávače vyrábějí, není mnoho. Specialisté jsou Ortovox – přístroje F1 focus, X1, M2 patří mezi to nejlepší, co trh nabízí. Firma Mamut nabízí další z neznámějších přístrojů – BARRYVOX.

Obr. 4-1: Ukázka LVP

Zdroj: Skialpinismus²⁸

Obr. 4-2: Ukázka LVP

Zdroj: Skialpinismus²⁸

➤ **Lavinová sonda** - jestliže se dostaneme s přístrojem do místa, kde se zasypaný nachází, můžeme určit jeho přesnější polohu a hloubku pomocí lavinové sondy. Sonda slouží jako stálé označení prostoru, ze kterého se musí sníh opatrně odhazovat lopatou.

➤ **Balíček první pomoci** - balíček první pomoci patří do svrchní kapsy každého batohu. Jestliže v něm máme odpovídající obsah, jako např. polštářkovou náplast, sterilní obvaz, trojicípi šátek, elastické obinadlo, můžeme při drobných poraněních provést nejdůležitější první pomoc.

➤ **Lavinový ABS – Airbag** - tento systém je jednou z možností jak doplnit bezpečnostní vybavení. Využívá se především při sjezdech mimo sjezdovku. Po šknutí za záchrannou šňůru se ze zásobníku pohonného plynu naplní vzduchem dva balony na objem 150 litrů. Jejich pomocí pak člověk zasypaný lavinou plave po jejím povrchu a není tak pohřben pod masami valícího se sněhu.

Dále je nezbytné mít s sebou lavinovou lopatu, byvakovací pytel, mapu, kompas, výškoměr, čelovku, pístalku, svíčku a zapalovač.

Pomůcky a přístroje sloužící k orientaci

➤ **Horolezecké mapy** mívají měřítko 1: 25 000. Mapy, které mají měřítko 1: 50 000, nejsou pro nepřehledný terén úplně vhodné.

➤ **Lyžařský průvodce** obsahuje buď vybrané túry nebo popisuje nějakou speciální oblast.

➤ **GPS** (Global Position System) je elektronický orientační systém, který umí s pomocí satelitního signálu určit naši polohu na metr přesně. Funguje nezávisle na denní době, teplotě a počasí.

Základní výstroj

➤ Klasická **skialpinistická lyže** je vlastně univerzální lyže (model „allround“). Hodí se pro skialpinismus, vysokohorské túry, ale i pro dlouhé přejezdy na lyžích. Tato lyže není stavěna pro vysoké rychlosti. Modely „freerider“ se vyznačují nejlepšími jízdními vlastnostmi v hlubokém sněhu. Tyto lyže mají větší hmotnost než lyže skialpinistické. Jejich slabiny se projeví na ledu a na prudkém svahu.

➤ **Skialpinistické vázání** je předpokladem pro zahájení výstupu. Většinu typů vázání lze použít téměř na všechny druhy bot bez ohledu na typ podrážky. Při nákupu vázání je důležité dbát na možnost funkčního nasazení stoupacích želez, lyžařské brzdy a stoupacích pásů na lyže.

➤ **Skialpinistické boty** jsou speciálně konstruovány pro výstup a sjezd v horském terénu.

➤ **Skialpinistické hole** jsou charakteristické speciálními talířky s velkou plochou, které zabraňují boření holí do hlubokého sněhu, mají ergonomické rukojeti s tepelnou izolací a jejich délka je nastavitelná (jsou teleskopické).

➤ **Stoupací pásy** zabrání sklouznutí lyže nazpět, a to i ve strmém terénu při tvrdém podkladu.

➤ **Stoupací železa**, tzv. „harscheisen“, upínáme na vázání lyží, když je sníh tvrdý a zledovatělý.

➤ Pro uložení bezpečnostního vybavení a dalších pomůcek je nezbytný kvalitní **skialpinistický batoh**.²⁸

S následující výzbrojí je možné podnikat vysokohorské túry i v ledovcových terénech - bederní (sedací) úvaz, hrudní (prsni) úvaz, lana, karabiny, ploché smyčky, pomocné šňůry („repšňůry“), jistící pomůcky a cepín.²⁸

4.2.3 KLASIFIKACE TERÉNU

Pro potřeby výkonnostního lyžování jsou kvalifikovány terény podle náročnosti sjíždění od mírně zvlněného terénu (označení S1) až po svahy se sklonem více než 50 stupňů (označení S6, S7). Túry v jednotlivých pohořích se klasifikují podle obtížnosti a délky výstupu a sjezdu a podle nutnosti použití lezeckého vybavení. Začátečníci by si měli vybírat túry lehké (L) s převýšením do 500 m a výjimečně túry málo obtížné (VS) s větším převýšením než 500 m a některými strmými úseky. Túry dosti těžké (ZS) s převýšením vyšším než 1000 m s možností použití stoupacích želez a cepínu, túry těžké a velmi těžké jsou určeny pro zkušené skialpinisty.

4.3 Snowboarding

Snowboarding se stal zimní alternativou skateboardingu, windsurfingu a surfigu, ale je také sportem velmi blízkým lyžování. Jistou výhodou snowboardingu ve srovnání s lyžováním je poměrně rychlé zvládnutí jízdy v základní formě. Lze říci, že již za tři dny může začátečník sjíždět průměrný svah v navazovaných obloucích.

Tento sport můžeme rozdělit na dvě odlišné disciplíny, freestyle a alpskou jízdu. Každá z nich vyžaduje od jezdce trochu jiné dovednosti i přístup. **Freestyle** má velmi blízko ke skateboardingu. Patří sem jízda v U-rampě, skoky a triky na sjezdovce i na sněhovém můstku. O rozvoj **alpské jízdy** se zasloužila Evropa v souvislosti s vývojem tvrdého (deskového) vázání.

Tato disciplína přitahuje zejména bývalé lyžaře, kteří zde uplatní své původní dovednosti. Výhodou této disciplíny je, že na rozdíl od freestylu, s ní lze začít i ve vyšším věku. Zvláštní kapitolou je jízda ve volné přírodě, převážně v hlubokém sněhu, tedy *freeriding*. Zde vlastně snowboarding začal. Tato oblast je pro snowboardisty velmi přitažlivá, ale ne všude a vždy dostupná.²

Freestyle

Freestyle (volný styl) je nejrozšířenější a nejvyhledávanější oblastí snowboardingu. Právě proto se nejvíce objevuje na fotografiích, v časopisech či snowboardových filmech. To, že freestyle je nesmírně bohatá oblast snowboardingu, dokazuje i množství disciplín, které nabízí. Nejznámější z nich jsou Halfpipe a Straight jump, mezi další patří Slope style či Quater pipe. Poslední tři disciplíny se mohou i vzájemně kombinovat. Díky velké popularitě freestylu najdete ve všech moderních zimních střediscích snowpark, případně i halfpipe.⁹

Freeriding

Zřejmě nejpritažlivější oblastí snowboardingu je jízda ve volné přírodě. Při freeridingu se setkáváme zejména s jízdou v hlubokém sněhu a nebezpečnými sjezdy na extrémně prudkých svazích. Freeriding vlastně kombinuje snowboarding s vysokohorskou turistikou a případně i horolezectvím. Na námi zvolený kopec se totiž většinou musíme dostat pěšky.⁹

V Čechách jsou možnosti pro jízdu v hlubokém sněhu velmi omezeny jak množstvím sněhových srážek, tak profilem a délkou svahů. Překážkou bývají hlavně lesy a lesní školky, protože česká horská střediska se nacházejí, na rozdíl od mnoha alpských středisek, pod horní hranicí výškového pásma lesů. Krkonoše poskytují pár míst k jízdě freeridové, ale nutno předem upozornit, že jízda mimo vyznačené tratě se trestá pokutou až 20 000 Kč. Po dohodě s Horskou službou je však možný sjezd málo upraveným terénem. Jsou to oblasti, kde by nemělo dojít jízdou k porušení terénu či přírody. Samozřejmostí je odnášení jakéhokoliv odpadu z těchto oblastí. Nežádoucí je také masové rozšíření freeridingu, které už by narušovalo přírodu a v důsledku by znamenalo stále větší omezení pro snowboardisty, kteří vyznávají freeriding.

V Evropě jsou dobrými podmínkami pro jízdu v hlubokém sněhu vyhlášeny zejména francouzské Alpy, které bývají pro tento způsob snowboardingu rájem. Z mimoevropských zemí stojí za zmínku hlavně Nový Zéland a Kanada.

4.3.1 HISTORIE

Některé prameny uvádějí, že náznaky čehosi podobného snowboardu se objevovaly již před tisíciletími. Důkazem toho mají být kresby a texty nalezené ve Skandinávii, Sibiři a střední Asii. Ovšem počátky snowboardingu, jak ho známe dnes, mají kořeny ve Spojených státech šedesátých let. Tendence vyrobit něco jako podobného snowboardu měli zejména surfaři. Potřebovali alternativu svého sportu, která by jim umožnila zimní trénink. V roce 1963 v USA Tom Sims zkonstruoval sněžné prkno. O tři roky později se objevil takzvaný snurfer. Byl vyroben ze dvou lyží sešroubovaných k sobě. Jeho tvůrcem byl Sherman Poppen z Michiganu. V roce 1966 byly již k prodeji první modely, které v USA zaznamenaly poměrně velký obchodní úspěch. Významnou událostí byl závod na snowboardu v přímé jízdě ze svahu, který se konal 18.2.1968 na Blackhouse Hill v Muskegonu ve státě Michigan.²

Snowboarding se v osmdesátých letech šířil i v Evropě. Nejvýznamnější osobností v této době byl José Fernandez, první Evropan, který soutěžil s americkými profesionály v Calgary. Vyvinul deskové vázání, a významně tak ovlivnil rychlostní závodní snowboarding. Jako v historii každého sportu měly obrovský význam pro propagaci snowboardingu soutěže. Významným závodem bylo v roce 1987 první neoficiální mistrovství světa v Livigno v Itálii a v americkém Breckenridge.²

Největší nárůst snowboardistů zaznamenala zimní střediska v devadesátých letech. Horská střediska začala totiž svou nabídku služeb a možností tomuto sportu přizpůsobovat. V roce 1992 začala ve snowboardingu vyvíjet aktivity FIS. Jako součást FIS byl snowboarding přijat mezi olympijské sporty. Premiérou byly Olympijské hry v Naganu, kde se uskutečnil obří slalom a závod v U-rampě. Tím se snowboarding zařadil mezi nejvýznamnější zimní sporty.²

Historie snowboardingu v Čechách

První snowboardy se začaly objevovat v letech 1979/80. V té době se vyráběly vlastnoručně. Zdrojem inspirace byly hlavně zahraniční časopisy. Mezi průkopníky patřili L. Váša, V. Rys, bratři Včelákové, I. Pelikán a další. Hlavní snowboardovou lokalitou se stal Pernink v Krušných horách. V tomto středisku se v roce 1984 uskutečnil první závod v historii českého snowboardingu. Soutěžilo se tehdy ve slalomu. O rok později se zde konalo první Mistrovství Československa ve snowboardingu. Významným faktem pro rozvoj snowboardingu byl vznik českých snowboardových firem. První z nich byla pražská firma VASA. První českou

expedici byl v roce 1989 prvosjezd nejvyšší hory Kavkazu – Elbrusu (5 642 m n.m.). V závodním snowboardingu znamenala přelom sezona 1990/1991. V únoru 1990 byla založena Asociace československého snowboardingu – AČS. Byl uspořádán seriál šesti závodů Československého poháru a mistrovství Československa. Reprezentace se zúčastnila mistrovství Evropy v Ischglu. Dnes se o snowboarding v České republice starají dvě organizace - Asociace českého snowboardingu a Svaz lyžařů České republiky.²

Často zmiňovaná rivalita mezi lyžaři a snowboardisty má kořeny v počátcích snowboardingu, kdy vinou odlišného způsobu jízdy docházelo k řadě kolizí a úrazů. V současné době je nevraživost vyvolána spíše konfliktními jedinci, kteří neovládají své prkno či lyže a jsou jim cizí pojmy jako slušnost či ohleduplnost. Mezi sportovci, kteří svou disciplínu opravdu ovládají, ke konfliktům nedochází a jejich společné akce nejsou výjimkou.

4.3.2 VYBAVENÍ

Snowboardy lze rozdělit do tří hlavních skupin:

- allroundboardy – univerzální snowboardy, využitelné jak pro alpskou jízdu, tak i pro freestyle,
- slalomboardy (alpinboardy, raceboardy) – jsou určeny pro alpskou jízdu,
- freestyleboardy – vhodné pro freestyle.

Jejich podrobnější popis, vlastnosti, rozsah využití a vhodnost podle vyspělosti jezdců jsou zachyceny v příloze č.3.

Tvrdé (deskové) **vázání** se používá na slalomboardech a částečně na allroundech. **Měkké** (botičkové) **vázání** se užívá hlavně pro freestyle. Kromě toho existuje vázání, které uchycuje botu pouze zespodu, tzv. Step-in, pro toto vázání je nezbytná speciální měkká bota. Bezpečnostní popruh je nezbytnou součástí každého vázání, ať tvrdého nebo měkkého. V případě, že se při pádu nohy uvolní z vázání, popruh zabrání rozjetí prkna ze svahu a ohrožení ostatních.¹⁵

Existují dva základní **typy bot** – **tvrdé a měkké**. Tvrdé boty se používají pro deskové vázání a jsou podobné lyžařským botám. Měkká bota se používá pro freestyleové (botičkové) vázání.

Skutečně praktické **snowboardové oblečení** by ve srovnání s lyžařským mělo vydržet daleko častější kontakt se sněhem, jemuž se nevyhne ani zkušený snowboardista. Vyžaduje se

vodovzdornost a odolnost vůči tření o sníh i led, ale i prodyšnost. V kritických místech mají být vycpávky. Rukavice přicházejí do kontaktu s povrchem nejčastěji. Jsou delší než lyžařské rukavice. Mohou být opatřeny vycpávkami nebo chrániči proti úderům od slalomových bran. Tím se zamezuje úrazům zápěstí a jiných částí ruky při pádech.

Některé *doplňky*, které se na první pohled jeví jako zbytečné maličkosti, mohou být na horách velmi potřebné. Jsou to sluneční brýle, lyžařské (snowboardové) brýle, utěrka na skla, ochranný krém, nářadí, obal na prkno, chrániče, přídatné přezky, zámek prkna, batoh a ledvinka.

4.4 Freeskiing

4.4.1 SKICROSS

SKICROSS = SKIERCROSS = SX

Skicross je závodním odvětvím lyžování, které patří pod akrobatické lyžování, ve světě známém jako freestyle. Skicross je jakousi alternativou ke klasickým závodům v alpských disciplínách. Největší rozdíl mezi nimi je v systému, jakým se závodí, v počtu jezdců na trati a v profilu trati. Ten nemá s tratěmi, jež vidíme na závodech ve sjezdovém lyžování, absolutně nic společného. Trať je dlouhá přibližně 700 m a její vzhled odpovídá spíše motokrosovému či bikrosovému závodům. Počet jezdců na trati byl pravidly FIS stanoven na čtyři, ale na některých neoficiálních závodech můžeme vidět i šest závodníků. Tím, že je skicross velice nebezpečná disciplína právě fyzickým kontaktem mezi závodníky, získává na obrovské popularitě.²²

Špindlerův Mlýn byl dějištěm prvních závodů, které byly uspořádány na černé sjezdovce, kde byla crossová dráha vytvořena v místním snowparku a stala se jeho součástí. Novými místy pro pořádání skicrossů se staly lyžařská střediska Jánské Lázně a Říčky v Orlických horách.

Historie

Hlavním impulsem pro vznik skicrossu byl snowboarding. Nová disciplína se nazývala boardercross, později snowboardcross. Trvalo asi rok, než začali v crossové trati jezdit i lyžaři. A zjistilo se, že jízdy skicrossařů jsou ještě zajímavější než souboje boardercrossařů, a to zejména díky rychlosti, jíž jsou jednotliví jezdci schopni dosáhnout. Disciplína skicross je známa již od poloviny 90.let, kdy zejména v USA a Austrálii tento sport dostával reálné základy a utvářela se jeho podoba. Myšlenka sjednotit veškerá pravidla a normy nutné pro pořádání závodů vznikla 28.5.1998 v Sunny Lake, Ohio, USA a jejím nositelem byl muž jménem Uncle E., který si se

svým kolektivem dal za úkol připravit oficiální pravidla pro SX. V roce 1998 byl uspořádán první skicrossový závod, jež byl součástí X-games. První závody, které produkovala FIS se konaly v sezoně 2002/2003. Skicross bude zařazen jako ukázkový sport na Olympijské hry 2006 v Turíně.²²

Historie skicrossu v České republice

V České republice se konaly první komerční závody „Twist Extreme Tour“ v sezoně 2001/2002 ve Špindlerově Mlýně. Tato komerční série upoutala mnoho jezdců. Největší zásluhu na propagaci skicrossu u nás má bezpochyby Česká asociace freeskiingu – ČAF, která uspořádala ve spolupráci se společností Board Show sérii závodů pod názvem Série skicross open 2003, které se staly prvními skicrossovými závody pořádanými českým klubem.²²

4.4.2 FREERIDE A FREESTYLE

Freeride

Freeride je vlastně celý freeskiing, ale specificky se mezi lyžaři označuje jako freeride, lyžování ve volném terénu. Závodníky sdružuje IFSA. Pod záštitou této asociace se každým rokem pořádá několik závodů World Tour, což je v podstatě freeridový světový pohár. Nejznámějším závodem, který se koná v Evropě, je Red Bull Snowthrill of Chamonix. Tato akce má pověst nejextrémnějšího závodu celé tour. Ovšem ti nejlepší jezdci světa vlastně ani nejezdí závody, ale jen točí videa a fotí extrémní fotky. Existují i soutěže o nejlepší fotky, např. akce Red Bull Snowthrill of Alaska a zajímavé na tom je i to, že mediální podpora takovýchto fotosoutěží je obrovská – vítězné fotky z Aljašky se objevily snad v každém lyžařském časopise, zatímco o výsledku mistrovství světa, které proběhlo v návaznosti na tuto akci, se dalo dozvědět maximálně z Internetu.

Freestyle

Freestyle je lyžování v U-rampě a snowparcích. Symbolem freestylu se stal tzv. „Xgrab air“. Závodí se na U-rampě, na Big Airu a ve Slopestyle. Oficiálně pod FIS je zatím ve freestyleovém lyžování uznána disciplína U-rampa, která pro další roky nahradila již vymírající balet. Nejprestižnějšími závody, které se konají v Americe, jsou určitě Winter X-

games, které jsou považovány vlastně za olympiádu extrémních sportů, kde se jedou všechny tři výše zmíněné disciplíny. Druhým velkým závodem je US Freeskiing Open.

Vybavení

Dnešní trh nabízí obrovské množství freeskiingových lyží. Dají se rozdělit na tři kategorie. **Freeridové lyže** jsou převážně nabízeny v řadě, kde je několik lyží o různých šířkách. Všechny mají společnou vlastnost ve spíše menším vykrojení, neboť freeridový styl je hlavně o dlouhých obloucích. **Speciální slopestyleové** (= freestyleové) **lyže** jsou dnes velmi rozdílné. Některé se drží užší geometrie a menšího vykrojení, některé jsou naopak širší a vykrojené jsou více. **Freestyle – Back Country** jsou lyže stvořené jako univerzální lyže pro každého freeridera, který rád svou jízdu prokládá freestyleovými triky.²²

Stejně jako u lyží je nejdůležitějším kritériem pro výběr **bot** to, co v nich chceme dělat. Pro rychlou freeridingovou jízdu s dlouhými oblouky budou nejlepší co nejtvrdší a nejpresnější závodní boty. Naproti tomu pro freestyleové lety v parku jsou vhodné středně tuhé kvalitní boty z rekreačnějších řad nebo speciální freestyleové modely (např. Salomon Pro Model).²²

Ideální freeridové **hůlky** jsou mírně zahnuté, některé firmy vyrábějí dokonce speciální a jiné doporučují hole jako na obří slalom. Zahnutá hůlka je pružnější při kolmém nárazu a lépe vytlumí prudké nárazy třeba o skály.

Další vybava pro freeskiing - desky a podložky pod vázání, lyžařské brýle (nikoli sluneční nebo dioptrické, pod které může vlétnout sníh do očí), helma, chránič páteře (želva), batoh, lavinový vyhledávač, lavinová sonda, lavinová lopata, horolezecký provaz, byvakovací pytel, Camelbag a horolezecký sedák.²²

Stručné seznámení s dalšími zimními extrémními sporty:

4.5 Sněžnice

Sněžnice byly možná první pomůckou, kterou člověk využíval při chůzi po sněhu. Jsou důkazy o používání sněžnic před 6000 tisíci lety. Sněžnice rozdělí váhu těla do větší plochy a tak způsobí, že se v hlubokém sněhu méně boříme. Nutnou pomůckou a dopravním prostředkem byly sněžnice pro obyvatele severních částí zeměkoule. Tam, kde bylo nutno se přesouvat přes

rozlehlá zasněžená území Severní Ameriky, Skandinávie či Sibiře. Sněžnice postupně zdokonalovaly různé indiánské kmeny Severní Ameriky. Zhruba kolem poloviny devatenáctého století začaly sněžnicím konkurovat stále více se rozšiřující lyže, které umožňovaly rychlejší pohyb v nejrozumnějším zasněženém terénu.³

I v dnešní době zůstávají sněžnice oblíbeným prostředkem přesunu v zasněžené krajině. Jsou totiž místa a terény (příkré zalesněné svahy, členitý horský terén) i sněhové podmínky, ve kterých je použití sněžnic účelné a efektivní. Navíc se chůze na sněžnicích stala oblíbenou aktivitou pro rekreační a turistické putování. Především starší generace je oceňuje jako alternativu letní pěší turistiky, která není tolik fyzicky namáhavá a nebezpečná při sjezdu, v tomto případě spíše při chůzi z kopce, jako běh na lyžích. Sněžnice tvoří také nezbytnou výbavu cestovatelů v náročných zimních terénech a podmínkách.

Tradiční sněžnice měly lehký dřevěný rám a byly vypleteny z provazců ze syrové kůže, z pevného proutí nebo tenkých pružných větví. Podle místa svého původu měly různý tvar – čtvercové, kulaté, oválné, elipsovitě nebo různé kombinace těchto tvarů. Začátkem dvacátého století se začaly vyrábět a používat sněžnice oválného tvaru odvozené od původní Medvědí tlapy s názvem Green Mountain, později došlo k výraznému odlehčení rámu a část síťové výplně byla nahrazena pevným neoprenem.²⁴

V České republice se vyrábí a prodává několik typů sněžnic podobných tvarů jako typ Green Mountain. Je možné volit výplet z pevné kůže nebo z pevných polypropylenových šňůr. Rámy jsou rákosové, dřevěné, umělohmotné nebo z pevné slitiny hliníku. Vázání je tvořeno z pevných umělohmotných pásků.

4.6 Jachting na ledě

První jachty nikoliv na vodě, ale na zemi, se objevily poprvé před několika staletími v Číně. Historici vedou pře, zda byli Číňané skutečně první. Podle některých údajů je možná předstihli staří Egyptané.²⁴

Moderní pozemní jachty mohou dosáhnout rychlosti kolem 150 km v hodině a po výměně kol za brusle je lze použít v zimě na ledě. Lední jachty dosahují díky menšímu tření rychlostí kolem 240 km/h.

U ledního jachtingu je hlavní najít zamrzlé dostatečně velké jezero, aby jachta mohla vyvinout rychlost, ale zároveň natolik bezpečné, abyste se v pořádku dostali ke břehu. Na ledových plochách hrozí nebezpečí, že vjedete do trhliny v ledu. Když se něco takového přihodí, málokdy se to obejde bez bolestivého zranění. V současnosti je jachting po ledě doménou pouze úzké skupiny nadšenců vyznávajících tento extrémní sport.

4.7 Speed Biking

Během několika posledních let bikeři věnující se sjezdu na horských kolech úplně změnili představy, jak rychle se dá na kolech jezdit, a dostali se na hranici 200km/h. Používají speciálně upravená horská kola se zvláštními aerodynamickými kryty a pneumatikami s velkými hřeby, bez nichž by jízda na sněhu a ledu nebyla možná. Čas se měří v přesně určené zóně. Před vjezdem do ní musí závodník nabrat maximální možnou rychlost. Vybavení jezdce i kola musí být takové, aby kladlo co nejmenší odpor. Vyrábí se odpružená nebo neodpružená kola. Speed biking zkoušejí sjezdaři na horských kolech i rychlostní lyžaři a netají se touhou podílet se na vývoji techniky kol i samotné jízdy.²⁴

4.8 Rychlostní lyžování

Při rychlostním lyžování se lyžař pohybuje rychleji než parašutista při volném pádu. Lyže se nedotýkají země, nýbrž plují po vzduchovém polštáři. Jakákoliv technická chyba nebo špatné rozhodnutí mohou mít v takové rychlosti smrtelné následky. Speciální kombinézy jsou sice vyvinuty tak, aby rychle zbrzdily pád, ovšem ani tak lyžaře neuchrání od ošklivých popálenin způsobených třecí silou sněhu.²⁴

Rychlostní lyžaři musejí používat speciální vybavení. Mezi nejdůležitější patří ochranná přilba s opravdu zvláštním designem. Je zkonstruována tak, aby kladla co nejmenší odpor vzduchu. Také hůlky mají speciální aerodynamický tvar ze stejného důvodu. Dokonce i boty pomáhají zmírnit odpor vzduchu. Sahají od kotníků až po kolena.

Závody v rychlostním lyžování se konají především v Evropě, hlavně ve Francii, kde se pořádají nejdůležitější akce. V Severní Americe se rychlostní lyžování prakticky nedá provozovat. Rozvoj tohoto sportu tam komplikují problémy s pojištěním, takže Američané rychlostní lyžování přehlížejí. Ale všude jinde na světě popularita tohoto sportu roste.

V souvislosti s cestovním ruchem představuje rychlostní lyžování novinku velkých lyžařských středisek Rakouska, Itálie, Francie a Švýcarska, která je určena všem lyžařům, kterým v posledních letech nabízí možnost okamžitého změření rychlosti na určitém úseku sjezdovky. Tento úsek je na sjezdovce speciálně upravený a každý lyžař může přijít a využít této služby ke zjištění své maximální rychlosti. Můžeme říci, že se tato novinka setkala s dobrým ohlasem a vytváří zajímavé propojení cestovního ruchu s extrémními sporty a je zpestřením doplňkových služeb zimních středisek.

5 Specifika zájezdů s nabídkou zimních extrémních sportů

5.1 Bezpečnost zájezdu

Při výběru túry, ať jednodenní nebo vícedenní, musíme vzít do úvahy fyzické schopnosti i technické dovednosti účastníků, počet účastníků túry, schůdnost terénu, pravděpodobné počasí, nadmořskou výšku, délku túry dle průvodcovského času, náročnost z hlediska převýšení či možnost přivolání pomoci při úrazu. Pokud tyto faktory podceníme, podstupujeme riziko, které může ohrozit zdraví účastníků.

5.1.1 ORGANIZAČNÍ ZÁSADY BEZPEČNÉ TÚRY

V předvečer túry informuje průvodce členy zájezdu o délce, náročnosti i o technických obtížích túry. Určí hodinu odchodu, zopakuje výstroj a výzbroj, kterou musí mít každý jednotlivec. Stanoví výzbroj pro skupinu a tu rozdělí mezi členy. Před odchodem provede průvodce zápis do knihy túr.¹⁰

Na túru se odchází v časných ranních hodinách, abychom měli časovou rezervu. Časovou kalkulaci přebíráme z průvodců, ovšem běžná kalkulace 4 km za hodinu v horském terénu neplatí. Poněkud spolehlivějším kritériem je převýšení, za jednu hodinu lze vystoupit o 350 – 400 m. U větší skupiny musíme počítat vždy s menší hodnotou. Asi po 15 min. od začátku túry uděláme krátkou zastávku na úpravu výstroje a na zjištění, zda nemá někdo z účastníků potíže. Pak pokračujeme v pochodu další cca 2 hod. Po dvou hodinách je vhodné dělat přestávky 10 – 15 min. Hlavní přestávku na jídlo a na odpočinek děláme většinou na vrcholu nebo na zpáteční cestě na vhodném místě těsně pod vrcholem. Tato přestávka vyžaduje 30 – 45 min.¹⁰

Je vhodné určit pořadí členů ve skupině. V chodeckém terénu jsou za průvodcem slabší jedinci, závěr dělá zkušený a zdatný člen. V lezeckém terénu jde za průvodcem jeden zdatný člen, který pomáhá při jištění. Důležité je, aby se skupina držela stále pohromadě. Nepodceňujeme sestup a to zvláště neupraveným a neznačeným terénem. Někdy bývá sestup pomalejší než výstup. Pokud jsme donuceni k bivakování, učiníme tak ještě za světla, abychom našli vhodné místo.¹⁰

Závěrem každé túry by mělo být krátké zhodnocení průvodcem. Ten by měl uvést klady i zápory s tím, aby se členové zájezdu příště vyvarovali nedostatků.

5.1.2 ZRANĚNÍ PŘI SKIALPINISMU A FREESKIINGU

Jednou z hlavních příčin zranění bývá ztráta rovnováhy při sjezdu. Nevyhnutelným důsledkem je pak nekontrolovaná jízda a pád na zem, jenž je spojen s reflexy, které mají tělo zachytit nebo zbrzdit. Následují údery nebo nárazy těla na tvrdý sníh, led nebo balvany či točení těla při současné fixaci jedné dolní končetiny. Ta zůstává často uvězněna ve vázání, které nevypnulo. To vše má za následek široké spektrum různých druhů zranění, především končetin. Velmi často nejsou zranění, kteří mají zlamanou kost, schopni samostatně sjet k nejbližšímu bezpečnému stanovišti, kde převezme další transport horská služba. V tomto případě je nutný transport na provizorních saních zhotovených z lyží. Jestliže se dá v dohledné době očekávat příchod horské služby, dáme raději přednost čekání, při němž udržujeme poraněného v teple.²⁸

Bodné rány vznikají při proniknutí špičatých předmětů (špičky holí, hroty maček) do kůže. Hrozí zde nebezpečí infekce. Neodstraňujeme pokud možno žádná cizí tělesa z rány, protože hrozí riziko silného krvácení.²⁸

Tržné a řezné rány jsou považovány za nejčastější poranění kůže při nehodách. Jedná se vždy o hluboká poranění všech vrstev kůže. Snažíme se zastavit krvácení, tišit bolest a zamezit další možnosti infekce (zakrýt ránu sterilním obvazem).²⁸

Obr. 5-1: Typická zranění při skialpinismu

Zdroj: Skialpinismus²⁸

V souvislosti s pohybem v horách je také důležité zmínit horskou nemoc. Jedná se o „fyzické a psychické potíže projevující se při pobytu ve vysokých nadmořských výškách a související s úbytkem kyslíku ve vzduchu s růstem nadmořské výšky (nejčastěji nad 3000 – 4000 m) – dušnost, pocit úzkosti, zažívací potíže, zvýšená tepová frekvence aj.“¹⁹

5.1.3 ZRANĚNÍ PŘI SNOWBOARDINGU

U snowboardisty s freestylelovým vázáním je zřejmě nejohroženější zápěstí. Dále jsou to kolena, patří sem také úrazy hlavy, kotníku a zad. U slalomových prken s tvrdým vázáním dochází nejčastěji k úrazům kolen. O něco méně než u freestylelových prken se na počtu úrazů podílí zápěstí, počet zranění kotníků a zad je zde velmi podobný. Nejtypičtějším je zde natržení kolenních vazů, časté jsou také zlomeniny. Zajímavé je, že podle statistik dochází k největšímu počtu úrazů na sjezdovce ve střední rychlosti.²⁶

5.1.4 MANAGEMENT NEHOD A ÚRAZŮ

Jestliže dojde k nehodě, je důležité jednat podle jasného schématu, aby se zabránilo špatným nebo unáhleným rozhodnutím.

- Převzít situaci do svých rukou.
- Jestliže se zraněný nachází v bezprostředním ohrožení, ihned jej dostat z nebezpečného terénu.
- Jako první řešení situací, které by mohly vést k ohrožení života – šok, zástava dechu a srdeční činnosti.
- Provizorní ošetření poranění.
- Promyslet transport zraněného a uvědomit horskou službu. Evropské číslo tísňového volání je 112, alpský nouzový signál je signalizace v intervalech 6 krát za minutu. Následuje minutová pauza a opakuje vysílání signálů. Odpověď záchránce – 3 krát signál za minutu.

5.1.5 LAVINY A MANAGEMENT RIZIK

V oblasti Alp se již léta rozvíjejí metody, které slouží k posuzování lavinového nebezpečí. Přitom se můžeme vždy setkat s celou řadou nových přístupů a strategií. V souvislosti se švýcarským lavinovým expertem, Wernerem Munterem, se poprvé objevuje pojem management rizik. V rámci Německého alpského svazu vyvinul Martin Engler tzv. „snowcard“, která byla na trhu k dostání již v zimě 2001, a která slouží ke kontrole lavinového nebezpečí.

Tato karta a kontrola nebezpečných faktorů, založená na metodě filtru 3 x 3 od Wenera Muntera (bude o nich zmínka později), byly pak následně představeny jako management rizik. Pod managementem rizik si můžeme představit následující faktory – postup na základě průměrných hodnot (př. statistické vyhodnocení) a chování podle měřitelných skutečností (př. množství sněhu, síla větru).²⁸

Druhy lavin

V podstatě můžeme rozlišovat dva druhy lavin. Lavina kypřého, nezpevněného sněhu vzniká v určitém bodu na povrchu a poté se rozbíhá do šířky. Desková lavina má široký lineární odtrh a představuje pro skialpinisty největší nebezpečí.¹⁰

Lavinové zpravodajství

Protože se význam a přesnost zpráv o lavinové situaci, které vydává v alpských zemích lavinová komise podle jednotné stupnice, v posledních letech velmi zlepšily, představují v managementu rizik na „snowcard“ nejpodstatnější faktor. Celkově má toto hlášení vysokou kvalitu. Problémy se vyskytují spíše při přesné definici stupňů nebezpečí (1-5), neboť se toto zpravodajství musí vydávat v rámci velkého území.²⁸

Management rizik

Metoda filtru 3 x 3 znamená, že si hned od začátku plánování až do okamžiku, kdy se dostaneme na samotný svah, krok za krokem děláme stále detailnější obraz o situaci. Na jeho základě se postupně rozhodujeme tak, abychom co nejvíce zredukovali lavinové nebezpečí.

Při vyvíjení snowcard bylo cílem nalézt jednoduchou metodu, která by byla použitelná v čase kolem 10 minut. Jedná se o lehkou plastovou kartu, u které se při změně úhlu pozorování ukazují různé grafy. Existuje graf pro příznivé a graf pro nepříznivé svahy. Uživatel s ní může po obdržení informace o stupni lavinového nebezpečí z lavinového zpravodajství, na základě informace o maximálním sklonu svahu a po rozdělení svahu podle expozice (světová strana) a tvaru na příznivé a nepříznivé části, v krátké době zhodnotit své riziko. Užívání karty je pro začátečníka ze začátku velmi jednoduché. Je založeno na lavinovém zpravodajství. Její komplexnost se pak zvětšuje s rostoucí schopností samostatného posouzení stupně nebezpečí a nebezpečných míst.²⁸

Faktory tvorby lavin

Důležité je, zda je rozložení sněhu v terénu relativně stejnoměrné nebo nestejnoměrné. Často roste množství sněhu se stoupající nadmořskou výškou. Čím více je nového sněhu, tím je situace nepříznivější. Ale přibližně do tří dnů po silném přírůstku nového sněhu se podmínky rychle mění příznivým směrem.

Faktor větru je velmi variabilní. Musí se proto stále znovu posuzovat v terénu. Čím je vítr silnější, tím více sněhu může přemístit. Spolu s dalšími nepříznivými faktory to pak může vést až k sesuvu deskové laviny. Nejsnáze se přemísťuje kyprý, čerstvý sníh. Významným faktorem při posouzení lavinového nebezpečí v závislosti na přemísťování sněhu je směr větru. Z tohoto hlediska je terén rozdělen na návětrnou a závětrnou stranu. Úkolem průvodce je rozeznat ono místo, kde je působením větru navátý sníh.⁴

Aktuální teploty a předešlý průběh teploty hrají velkou úlohu při zpevňování sněhové pokrývky.

Povrch, tvořený starým sněhem je tím nejobtížnějším faktorem a zároveň nejdůležitějším při zhodnocení lavinového nebezpečí. Pro spojení jednotlivých vrstev je kvalita povrchu sněhové pokrývky přímo během jejího zasněžování včetně teploty rozhodující.

Terén je faktor, který můžeme do jisté míry naplánovat s pomocí dobré mapy. Je důležité, aby při plánování byla zkontrolována celá trasa, a to z hlediska sklonu, expozice, nadmořské výšky a reliéfu. Sklon svahu je často podceňovaným faktorem. Abychom mohli zjistit riziko sesuvu laviny, posuzujeme vždy to nejstrmější místo ve svahu. Poloha svahu z hlediska světové strany má souvislost s množstvím slunečního svitu a přemísťováním sněhu větrem. Existují různé reliéfy svahů, které podporují tvorbu lavin, např. trychtýřovité jámy a žlaby jsou díky svému specifickému tvaru skutečnými zdroji nebezpečí, protože se zde ukládá navátý sníh; hřebeny představují hrany v terénu, za kterými se hromadí navátý sníh. Lavinové nebezpečí nehrozí pouze na svahu samotném, ale i pod svahem. Riziko zavalení se zvyšuje tam, kde vyústění svahu je úzké (např. údolí zaříznuté do V).⁴

Skupina, která má 2 až 3 členy platí za skupinu malou. Naproti tomu skupina, která má devět osob, představuje vysoký rizikový faktor. Stejně je tomu, když je na túře nebo na jednom svahu více skupin.

Evropská stupnice lavinového nebezpečí – viz. příloha č.4.

5.1.6 POJIŠTĚNÍ

Česká republika se dnem 1. května 2004 stala členským státem Evropské unie. Toto členství s sebou přináší i rozsáhlé změny v nárocích na zdravotní péči našich občanů při pobytu ve státech Evropské unie, v zemích hospodářského prostoru a ve Švýcarsku. Současně tak dochází i ke změně v nárocích občanů Evropské unie na našem území.

Poskytování zdravotní péče v rámci Evropské unie je upraveno Nařízeními Rady EHS č. 1408/71 a 574/72. Tato nařízení jsou platná ve všech státech Evropské unie a mají přednost před zákonem. Nařízení zahrnuje (nebo příp. se vztahuje) i některé nečlenské státy a to Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. To znamená, že nároky vyplývající z členství České republiky v Evropské unii lze uplatnit v Belgii, Bulharsku, Dánsku, Estonsku, Finsku, Francii, Irsku, Islandu, Itálii, Kypru, Lichtenštejnsku, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Maltě, Německu, Nizozemsku, Norsku, Polsku, Portugalsku, Rakousku, Rumunsku, Řecku, Slovensku, Slovinsku, Španělsku, Švédsku, Švýcarsku a Velké Británii. Ve všech uvedených zemích má český pojištěnec po předložení Evropského průkazu zdravotního pojištění nárok na nezbytnou zdravotní péči s přihlédnutím k povaze nemoci a délce pobytu v zemi ošetření.⁷³

Existuje i celá řada mezivládních dohod. Na jejich základě je možné uplatnit nárok na bezplatnou nutnou a neodkladnou zdravotní péči na účet těchto států. Platnost těchto mezivládních dohod, a z toho vyplývajících nároků, je však vhodné si před vycestováním do těchto zemí ověřit.

V souladu s novelou nařízení č. 1408/71 je zdravotními pojišťovnami od 1. června 2004 zaváděn Evropský průkaz zdravotního pojištění, který je platný v zemích Evropské unie. České zdravotní pojišťovny již nevydávají formuláře E 110, E 111, E 119, E 128, které pozbyly platnosti a jsou nahrazeny Evropským průkazem zdravotního pojištění. Evropský průkaz zajišťuje přímý přístup k lékaři ve výše uvedených zemích, a to na náklady české zdravotní pojišťovny, ale pouze v případě nezbytné lékařské péče. Zdravotní péči je však nutno čerpat ve zdravotnickém zařízení, které je napojeno na veřejný systém zdravotního (sociálního) zabezpečení.⁷³

V cizí zemi se k vám budou chovat stejně jako k vlastním pojištěncům a proto budete muset ve většině zemí zaplatit určitou finanční částku v hotovosti (tzv. spoluúčast), kterou platí i místní pojištěnci. Je proto vhodné uzavřít komerční připojištění pro cesty do zahraničí, protože jak zmíněná spoluúčast, tak i případný převoz osoby z ciziny do ČR, který také není ze zákonného zdravotního pojištění hrazen, mohou být finančně velmi nákladné. Z tohoto připojištění je pak při pojistné události hrazena lékařská péče, převoz do nemocnice, léky, pobyt v nemocnici a také v případě potřeby převoz zpět do ČR (součástí pojištění je přivolání rodinného příslušníka, pokud pojištěná osoba zůstane v zahraničí ze závažných důvodů bez doprovodu blízké osoby). Toto pojištění vám nabídne téměř každá pojišťovna v České republice. Rozdíl v jejich nabídce nastává v momentě, kdy si přejete pojištění léčebných výloh v zahraničí, které se má vztahovat i na extrémní sporty. Proto je dobré se před každým výjezdem do zahraničí seznámit s pojistnými podmínkami dané pojišťovny, aby si byl klient vědom rozsahu krytí svého pojištění. Já jsem se snažila zjistit jaké produkty pojištění, vztahující se na lyžařské extrémní sporty, nabízejí pojišťovny na našem trhu (viz. tabulka 5-1).

V poslední době získává stále větší oblibu pojištění, které platí po složení jednorázového poplatku celý rok. Výhodou těchto dlouhodobých pojištění je, že není třeba uzavírat při každém výjezdu do zahraničí pojistnou smlouvu. Pro studenty, kteří vlastní mezinárodní studentskou kartu ISIC je výhodné vyřídit si takovéto pojištění od pojišťovny UNIQA, a.s., které platí po celou dobu platnosti karty ISIC (max. 1 rok), přičemž délka jedné cesty musí být max. 30 dní. Územní platnost je pro celý svět. Co se týče sportovní činnosti lze si vybrat ze dvou tarifů. V prvním je klient pojištěn pro běžné sportovní aktivity, např. cykloturistiku, pěší turistiku atd. Cena tohoto pojištění je 200 Kč. V druhém tarifu jsou již zahrnuty některé extrémní sporty jako je vysokohorská turistika, snowboarding, lyžařská turistika a další. Vyloučen je alpinismus, horolezectví, lyžování mimo vyznačené sjezdovky a trasy, jízda na skibobu a snowboarding mimo vyznačené sjezdovky a trasy, skoky, lety a akrobacie na lyžích, snowrafting, výpravy a expedice do míst s extrémními přírodními nebo klimatickými podmínkami. Za tento tarif zaplatí zájemce 350 Kč.

V níže uvedené tabulce uvádím přehled, který jsem vytvořila z údajů získaných v jednotlivých pojišťovnách a který je doplněný o informace získané z internetových stránek pojišťoven. Údaje jsou zaměřeny na pojištění zimních extrémních sportů.

Tabulka 5-1: Porovnání nabídky služeb pojišťoven týkající se zimních extrémních sportů

Název pojišťovny	Výluky z pojištění	Připojištění rizikových sportů	Vhodná pojišťovna pro pojištění:		
			skialpinismu	freeskiingu	snowboardingu
Generali	horolezectví nad 5 000 m n.m., skialpinismus, lyžování mimo vyznačené trasy	lyžování, skoky na lyžích, jízda na snowboardu	NE	NE	ANO (ale pro jízdu pouze na sjezdovce)
VZP a Česká podnikatelská pojišťovna	jízda na U-rampě, skialpinismus, lyžování mimo vyznačené trasy	jízda na bobech, skeletonu a snowboardu; akrobacie a skoky na lyžích	NE	NE	ANO (pouze na sjezdovce)
Kooperativa	výpravy do míst s extrémními klimatickými nebo přírodními podmínkami a expedice	akrobatické lyžování, boby, monoski, seskoky a lety s padákem, sjezdové lyžování na ledovcích (na sjezdovkách nad 2500 m n.m.), skialpinismus, skoky na lyžích, vysokohorská turistika nad 2500 m n.m.	ANO	ANO (lyžování pod 2 500 m n.m.)	ANO (pouze na sjezdovce)
Česká pojišťovna	lyžování nebo snowboarding v místech, kde jsou zakázány	sjezdové lyžování a snowboarding ve volném terénu mimo sjezdovky, sáňkování, bobování, turistika na lyžích nebo sněžnicích	ANO	ANO	ANO
Allianz	lyžování nebo snowboarding mimo vyznačené trasy	lyžování a snowboarding po vyznačených trasách	NE	NE	ANO (pouze na sjezdovce)
Uniqa	lyžování a snowboarding mimo vyznačené sjezdovky, alpinismus a horolezectví, jízda na skibobu, skoky, lety a akrobacie na lyžích, snowrafting, výpravy a expedice do míst s extrémními přírodními nebo klimat.podmínkami	vysokohorská turistika do 4.000 m n.m., sjezdové lyžování a snowboarding na sjezdovkách, seskoky padákem	NE	NE	ANO (pouze na sjezdovce)
Evropská cestovní pojišťovna	skialpinismus	lyžování či snowboarding mimo vyznačené sjezdovky, motorové sporty na sněhu	NE	ANO	ANO
Hasičská vzájemná pojišťovna	skialpinismus a lyžování mimo vyznačené trasy	horolezectví, jízda na snowboardu, akrobacie a skoky na lyžích	NE	NE	ANO (pouze na sjezdovce)

Zdroj: Vlastní šetření

5.2 Požadavky na fyzickou a psychickou zdatnost klientů

5.2.1 VLASTNOSTI, SCHOPNOSTI A DOVEDNOSTI NUTNÉ PRO SKIALPINISMUS A FREESKIING

Znaky osobnosti:

Z psychických vlastností vyžaduje skialpinismus a freeskiing především výdrž a schopnost logického jednání. Pomocí speciálních metod, jako je například trénink rozhodování, lze rozvíjet bezpečné vzory chování.

Pohybová a jistící technika:

Technika skialpinistických túr, ale také freeskiingu (protože nějak se na ten vrchol, z kterého pojedete dolů, dostat musíte; lze sice použít vrtulník, ale to si může dovolit jen velmi úzká část solventnější klientely) zahrnuje výstup a změny směru, především však sjezd v různých druzích hlubokého sněhu a přejezd terénů s kritickou sněhovou pokrývkou (např. sněh se zledovatělou kůrou – „krustou“), ale může se také týkat zvládnutí lehkých lezeckých míst ve skále nebo v ledu.

Kondice:

Osobní kondice (síla, vytrvalost, pohyblivost) je veličina, která určuje náš výkon, ovšem je také předpokladem pro bezpečné zvládnutí túry či sjezdu.

5.2.2 NEZBYTNÉ SPECIÁLNÍ DOVEDNOSTI ÚČASTNÍKŮ PŘI SKIALPINISMU A FREESKIINGU

- dobrá technika a taktika výstupů, včetně nezbytné jistoty v obracech při stoupání na strmých svazích,
- ovládání techniky a taktiky jízdy v hlubokém a těžkém sněhu,
- zvládnutí jízdy se zátěží (10 – 20 kg) a za snížené viditelnosti,
- znalost základů zimního táboření,
- správný výběr vybavení včetně jídla.

5.2.3 PŘEDPOKLADY PRO SNOWBOARDING

Pro provozování snowboardingu nejsou třeba žádné předběžné speciální dovednosti. Můžete se do něj pustit jako úplný začátečník. Ale než vyrazíte na svah, je dobré dostat se do formy alespoň rozcvičkou. Jestliže vaše tělo není zvyklé na zátěž, můžete se snáze zranit nebo si třeba natáhnout sval, proto je vhodné si zlepšovat průběžně kondici provozováním různých

sportů. Abyste co nejrychleji, ale také správně, zvládli techniku jízdy, je dobré se zpočátku zúčastnit výuky u instruktora, který má oprávnění některé snowboardové asociace.

Něco jiného je ovšem jízda ve volné přírodě. Zde se předpokládá, že jste již zkušený jezdec, který zvládá techniku jízdy, umí si správně vybrat vybavení, má znalosti základů zimního táboření a pokud se pohybuje bez průvodce tak jsou nutné znalosti a zkušenosti spojené s orientací a lavinovým nebezpečím.

5.3 Speciální dovednosti průvodce a kvalifikace instruktorů

5.3.1 SPECIÁLNÍ DOVEDNOSTI PRŮVODCE (SKIALPINISMUS, FREESKIING)

Průvodce musí samozřejmě disponovat stejnými speciálními dovednostmi jako klienti a navíc také musí mít:²⁸

- zkušenosti s posuzováním kvality sněhu a s tím spojeného lavinového nebezpečí,
- znalost zacházení s lavinovými přístroji při hledání zasypaných v lavině,
- správný výběr skupinového vybavení,
- zkušenosti s orientací v zimních horách, čtení mapy, čtení průvodce, určování směru postupu, postup za snížené viditelnosti, znalost práce s výškoměrem a případně i s GPS,
- znalosti pro správný výběr trasy, volbu lyží a vybavení.

5.3.2 HORSKÝ VŮDCE

Horskou vůdcovskou činností se rozumí vedení návštěvníků v horách při nehorolezeckých túrách, horolezeckých túrách a lyžařských vysokohorských túrách. Zájemce o vykonávání této činnosti musí splňovat odbornou způsobilost doloženou osvědčením o absolvování předepsaného vzdělání, tj. čtyř základních kurzů (lavinového, vedení lyžařských túr, na skalách a ledovcích), dále musí být zodpovědný, odvážný, samostatný a fyzicky zdatný.¹⁷

O služby horských vůdců se ucházejí jen solventnější návštěvníci a opravdoví milovníci horských a horolezeckých túr, případně rodinných výletů. V horském, ale především ve vysokohorském, terénu platí zvláštní pravidla pohybu návštěvníků.

5.3.3 KVALIFIKACE INSTRUKTORŮ SNOWBOARDINGU A LYŽOVÁNÍ

Pro výuku snowboardingu v rámci Asociace Českého snowboardingu (AČS) je nejvyšší dosažitelnou kvalifikací „Učitel snowboardingu“. Tato kvalifikace je uznávána Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. AČS, Asociace profesionálních učitelů lyžování (APUL) a Svaz lyžařů ČR (SLČR) zase uznávají kvalifikace resortu školství. Nejvyšší kvalifikací dosažitelnou v oblasti školství je „Ústřední lektor snowboardingu“. Tito lektori se pak podílejí na výuce instruktorů.²

V únoru 1990 byla založena AČS - Asociace Československého snowboardingu a byl realizován seriál šesti závodů - Československý pohár a republikové mistrovství. V současné době je působení *AČS - Asociace Českého snowboardingu* zaměřeno na několik oblastí. Především je to organizace snowboardových závodů v České republice, dále je to příprava reprezentačních družstev, organizace školení pro instruktory, rozhodčí a trenéry, propagace a podporování zájmu o snowboarding např. formou pořádání soustředění, kempů, zřizování škol a půjčoven, podpora soutěží, vydávání informačních a propagačních materiálů.⁴³

Svaz lyžařů ČR - SLČR je nejstarším národním lyžařským svazem na světě. V roce 2003 oslavil 100 let od svého vzniku. Byl založen 21.11.1903 v Jablonci nad Jizerou na setkání tří zástupců prvních lyžařských klubů na našem území a byl nazván Svaz lyžařů Království českého. Svaz lyžařů ČR má osm odborných úseků. Jsou to úsek běhu na lyžích, skoku na lyžích, severské kombinace, alpských disciplín, akrobatického lyžování, snowboardingu, travního lyžování a základního lyžování. V současné době sdružuje více než 14 000 aktivních členů. Svaz lyžařů ČR je zájmové sdružení občanů ČR s vlastní právní subjektivitou. Je vrcholnou organizací lyžařského sportu v České republice, která hájí zájmy lyžování směrem k organizacím v ČR i k Mezinárodní lyžařské federaci (FIS). Je členem ČSTV, Českého olympijského výboru a FIS.⁷¹

Asociace profesionálních učitelů lyžování - APUL byla v ČR založena v roce 1992 za podpory starostů měst z Krkonoš z důvodů nedostatečného vzdělávacího systému instruktorů pracujících v komerčních lyžařských školách. Tato organizace sdružuje učitele lyžování z povolání, kteří splňují kritéria nezbytná pro práci v komerčních lyžařských školách. V současné době sdružuje APUL asi 1000 učitelů lyžování a 25 lyžařských škol. V květnu 1994 byl APUL oficiálně přijat do mezinárodní organizace ISIA a úzce spolupracuje v oblasti metodiky a systému výuky s partnerskými asociacemi ostatních zemí. Jednotlivé stupně vzdělávání APUL

(kurzy C, B a A) odpovídají mezinárodním standardům ISIA a jako takové jsou tedy mezinárodně uznávané.²

Celé vzdělání APUL obsahuje kurzy licence "C", "B", "A", alpin kurz, snowboardový, běžecký kurz a slalomový kurz.

Stručná charakteristika jednotlivých licencí APUL:²

- Kurz licence C - je to základní kurz, který je určen pro výuku začátečníků.
- Kurz licence B - obsahuje již prvky metodiky pokročilých lyžařů a základní celky z lyžování mimo sjezdové tratě.
- Kurz běžeckého lyžování nebo snowboardingu (jako volitelná varianta) - jsou nezbytné pro udělení státní paralelní licence „cvičitel lyžování“, která je uznávána pro udělení Živnostenského listu v oblasti výuky lyžování. Snowboardový kurz je pořádán pod hlavičkou Asociace českého snowboardingu (AČS).
- Lavinový kurz – pořádán pod patronací Horské služby Krkonoše.
- Slalomový kurz – pořádán jednou ročně před kurzem licence A s využitím trenérů SVL. Smyslem je příprava na slalomovou část na kurzu A.
- Kurz licence A - obsahuje prvky metodiky velmi pokročilých lyžařů, jízdu mimo sjezdové tratě a závodní jízdu v obřím slalomu. Výstupní požadavky jsou shodné s rakouskými – jejich licence „Landesskilehrer“.

Kompletní vzdělání APUL, opravňující k užívání ISIA známky, se nazývá „Instruktor lyžování APUL A“. Tato licence je udělena po získání kurzů C, B, A a snowboardového, lavinového a slalomového kurzu.

APUL je držitelem dvou akreditací MŠMT ČR pro oblast výuky lyžování:²

- 1/ Licence „Instruktor lyžování APUL C, B, A“. Jedná se o výše popsany systém licencí, odpovídající mezinárodním požadavkům.
- 2/ Licence „Cvičitel lyžování“. Jedná se o „státní“ paralelní licenci („Osvědčení“), která je vydávána s celostátní platností a podle požadavků MŠMT a Živnostenského zákona je podkladem pro vydání živnostenského listu. Tato licence je vydávána v systému licencí APUL po absolvování kurzu C a B a běžeckého nebo snowboardového kurzu.

6 Analýza potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš

Podobně jako ve světě i v České republice výrazně roste počet domácích i zahraničních návštěvníků zimních středisek. Lyžování v nadmořské výšce 700 – 1300 m, upravené sjezdové i běžecké tratě, lyžování pro začátečníky i zkušené lyžaře, děti i dospělí, to vše nabízí dnes moderně vybavené české lyžařské areály.

Pro zimní sezónu 2006 - 2007 připravila řada českých středisek pro návštěvníky další vylepšení svých služeb. Několik nových lanovek a vleků, nově vybudované systémy technického zasněžování, stroje pro úpravu sjezdových tratí, snowboardové areály a rozvoj doprovodných služeb představující další rozsáhlé investice do vybavenosti českých hor.

Jizerské hory a Krkonoše představují největší koncentraci zimních středisek v ČR. V této kapitole uvedu přehled poskytovaných služeb ve většině těchto středisek, přičemž u těch nejvýznamnějších, jak v Jizerských horách, tak v Krkonoších, podrobněji zanalyzuji jejich nabídku služeb. SWOT analýza bude zaměřena na oblast Jizerských hor a Krkonoš, ne na jednotlivá střediska. Na závěr zhodnotím potenciál Libereckého kraje a Krkonoš a zvolím doporučení vyplývající z provedené SWOT analýzy a analýzy služeb v jednotlivých zimních střediscích.

6.1 Zimní střediska – poskytované služby

V této subkapitole jsem vytvořila tabulku, která znázorňuje převážnou většinu zimních středisek v Jizerských horách a Krkonoších. Pomocí této tabulky můžeme například porovnávat počty kilometrů sjezdových tratí, možnosti technického zasněžování, množství vleků a nejruznějších lanovek, zda areály disponují snowparksy, jaké nabízejí služby apod.

Tabulka 6-1: Zimní střediska – poskytované služby

	Jizerské hory					Krkonoše												
	Ski areál Ještěd	Bedřichov	Severák	Tanvaldský Špičák	Zásada	Kořenov-Rejdice	Harrachov	Vitkovice	Benecko	Herlíkovice	Janské Lázně	Malá Úpa	Černý Důl	Mladé Buky	Žacléř – Prkený Důl	Špindlerův Mlýn	Pec pod Sněžkou	Rokytnice nad Jizerou
Sjezdové tratě (km)	12,5	5,93	4,31	5,95	0,6	1,5	7,34	5,2	3,5	11,3	11,3	2,4	9,07	5,1	6	26	10,4	19,1
Technické zasněžování (km)	6,8	5,32	3,01	5,85	0,6	1,2	6,84	4,2	1,52	11,3	6,9	1,2	6,4	4,7	4	24,7	4	13,3
Vleky (počet)	6	8	11	5	2	2	1	6	12	5	12	5	10	9	7	11	9	24
Dvousedačkové lanovky	1	---	---	---	---	1	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	---	---
Třisedačkové lanovky	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	1	---	1	---	---
Čtyřsedačkové lanovky	2	---	---	1	---	---	2	1	1	2	1	---	---	---	---	3	1	2
Kabinové lanovky	1	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	---	---	---	---	---	---	---
Upravené běžecké tratě (km)	10	80	70	76	6	63	110	15	44,5	10,7	55	12,5	26	5	28,8	100	17	36,1
Snowpark	---	---	❖	❖	---	❖	---	❖	❖	❖	---	---	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Půjčovna lyžařského a snowboardového vybavení	❖	❖	❖	❖	---	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Ski servis	❖	❖	❖	❖	---	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Lyžařská škola	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Lyžařská školička	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Ski bus	❖	❖	❖	---	---	❖	❖	❖	---	❖	❖	❖	❖	❖	---	❖	❖	❖
Bezplatné parkoviště	❖	❖	❖	❖	❖	❖	---	❖	---	❖	❖	---	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Občerstvení / restaurace	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Ubytovaní	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
Krytý bazén	❖	---	---	---	---	---	❖	❖	---	---	❖	---	❖	❖	---	❖	❖	---
Kryté tenisové kurty	---	---	---	---	---	---	❖	---	---	---	---	---	❖	❖	---	❖	---	---
Sáňkařská / bobová dráha	---	---	---	---	---	---	❖	---	---	---	❖	---	---	---	---	❖	---	---
Panorama TV - ČT2	❖	❖	❖	❖	---	---	❖	❖	❖	---	❖	❖	❖	❖	---	❖	❖	❖
Teletext ČT (strana)	191	191	191	191	191	191	191	192	191	193	192	193	193	193	193	192	193	191

Zdroj: Vlastní šetření

❖ výskyt dané služby v lyžařském středisku

6.2 Analýza nabídky služeb ve vybraných zimních střediscích

6.2.1 SKI AREÁL JEŠTĚD

Ski areál Ještěd (540 - 1000 m n.m.) je středisko se stoletou tradicí zimních sportů v dosahu liberecké městské dopravy, nacházející se jen 55 min. jízdy autem z okraje Prahy a představující první příležitost k zimním sportům na cestě ze Saska. Ve středisku se nacházejí moderní skokanské můstky, které bývají dějištěm světových i kontinentálních pohárů ve skoku na lyžích a severské kombinaci.

Ski areál na Ještědu získala na podzim roku 2005 společnost Snowhill. Bude jej provozovat příštích dvacet pět let. První čtyři roky bude město Liberec dostávat osm milionů korun a od sezóny 2010 navíc 5,50 Kč z každé prodané jízdenky. Nový provozovatel již investoval do areálu zhruba 300 milionů korun. Příští rok by měly investice spolknout dalších sto milionů korun. Připravuje se totiž zprovoznění nové lanové dráhy. Snowhill se zavázal k rozsáhlé úpravě areálu. Jeho modernizace by měla být z valné části dokončena ještě před konáním světového šampionátu v roce 2009. (FIS mistrovství světa v klasickém lyžování - NORDIC WSC Liberec 2009 patří k největším světovým sportovním událostem. V termínu od 18. února do 1. března 2009 se bude v Liberci pořádat, na základě rozhodnutí předsednictva Mezinárodní lyžařské federace v Miami, NORDIC WSC Liberec 2009 ve třech soutěžních disciplínách – běhu na lyžích, skoku na lyžích a severské kombinaci).

Novinky pro zimní sezónu 2006 / 2007: ⁶⁵

- Během léta 2006 prošel areál celkovou modernizací. V novém Ski areálu Ještěd se nachází 1x 38 místná kabinová lanovka, 2x čtyřsedačková lanovka, 1x dvousedačková lanovka a 5x nový vlek. Dále nová občerstvení, špičkové půjčovny s novým vybavením, VIP TEST centrum, servis a lyžařská škola pro dospělé i děti, ale i nové linky ski busů, které vyjíždějí z Prahy (Černého Mostu a Jižního Města) a dalších měst (České Lípy, Nového Boru, Cvikova, Děčína, České Kamenice, Kamenického Šenova a dokonce přibyly trasy z Německa a Polska).

- Vedle výstavby dopravních zařízení došlo také k rozvoji zasněžovacího systému, který zaručuje kvalitně vysněžené tratě.

- Další novinkou jsou 4 parkovací plochy pro více jak 750 automobilů. Parkoviště jsou hlídána při denním i při večerním provozu. Veškeré parkovací plochy jsou zdarma.

- Speciální aqua - skipas = celodenní lyžování + celodenní volný vstup do Aquaparku Babylon.

- Permanentky jsou platné i v dalších areálech: Vysoké nad Jizerou - Šachty, Jablonec nad Jizerou - Kamenec, Kozinec a Kašperské Hory.

Obr. 6-1: Lyžařská mapa SKI areálu Ještěd

Zdroj: www.snowhill.cz

Tabulka 6-2: Lanovky a vleky na Ještěd

LANOVKY A VLEKY	délka (m)	kapacita (os./hod.)
1 Kabina	1180	1050
2 Černý vrch	810	2005
3 Skalka	1470	2400
4 Nové Pláně	450	1200
5 Pod lany	385	1200
6 Bucharka	170	840
7 Na hřeben	450	1200
8 Staré Pláně	290	1200
9 Dětský vlek		

Zdroj: www.snowhill.cz

Provozní doba: 8:30 - 16:00 hod.

Večerní lyžování: 18:00 - 21:00 hod.

Tabulka 6-3: Sjezdovky na Ještědu

SJEZDOVÉ TRATĚ	délka (m)	převýšení (m)
1 Pod lany	1450	330
2 Slalomák	920	300
3 Liberecká	1450	300
4 Skalka	1730	360
5 Turistická	2600	360
6 Nové Pláně	700	170
7 Nové Pláně	1100	170
8 Višňovka	700	150
9 Staré Pláně	290	60
10 Bucharka	170	30
11 Lyžařská škola	120	

Zdroj: www.snowhill.cz

6.2.2 BEDŘICHOV

Zimní středisko Bedřichov (700 - 800 m n.m.) leží v centrální části Jizerských hor, disponuje lyžařskými tratěmi vhodnými pro rodiny s dětmi a má ideální propojení na běžecké tratě Jizerské magistrály.

Ski busy jezdí na trati Jablonec nad Nisou – Hrabětice - Bedřichov - Jablonec nad Nisou. Dále lze využít spojení městskou hromadnou dopravou linkou č. 1 z Jablonce nad Nisou do Bedřichova.

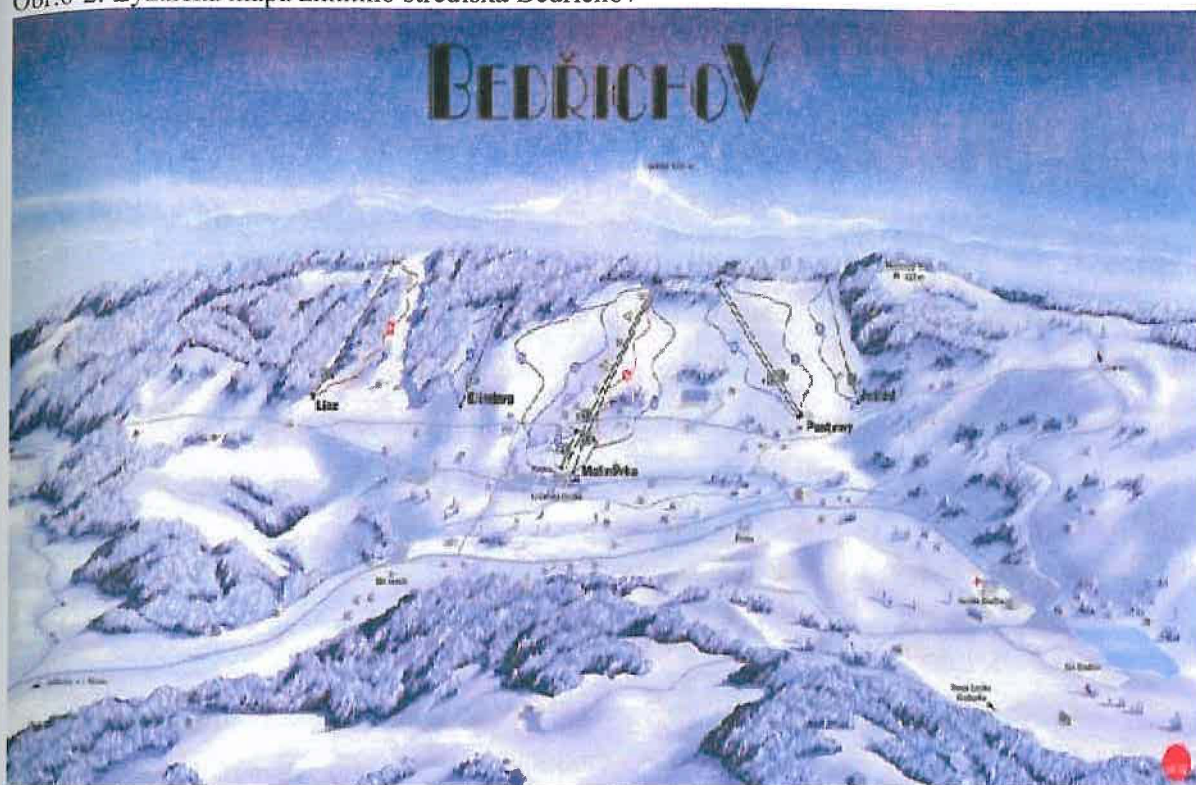
Jízdenky jsou platné v dalších lyžařských střediscích Jizerských hor, na Severáku a Tanvaldském Špičáku.

Lyžařské středisko provozuje TJ Bižuterie, která je zaměřena na intenzivní rozvoj lyžařských středisek v Jizerských horách. Z hlediska rozvoje cestovního ruchu je TJ Bižuterie největším poskytovatelem služeb sportovcům, turistům a všem návštěvníkům Jizerských hor. Provozuje čtyři významná střediska sjezdového lyžování – Bedřichov, Severák, Tanvaldský Špičák a letos nově i Parlament Desná v Jizerských horách.

Novinky pro zimní sezónu 2006 / 2007: ⁷²

- nový odbavovací systém lyžařů
- umožnění bodového jízdného
- nové parkoviště přímo u vleků Malinovka

Obr.6-2: Lyžařská mapa zimního střediska Bedřichov

Zdroj: www.tjbizuterie.cz

Tabulka 6-4: Lanovky a vleky v Bedřichově

LANOVKY A VLEKY		délka (m)	kapacita (os./hod.)
A	Malinovka - kotva	485	810
B	Malinovka - poma	527	700
C	Dětský	153	430
D	Klindera	280	430
E	Liaz	307	550
H	Pastviny I	496	900
I	Pastviny II	496	900
J	Ještěd - kotva	394	800

Zdroj: www.tjbizuterie.cz

Provozní doba: 8:30 - 16:00 hod.

Večerní lyžování: 16:30 - 21:00 hod.

Tabulka 6-5: Sjezdovky v Bedřichově

SJEZDOVÉ TRATĚ		délka (m)	převýšení (m)
1a	Malinovka 1	520	101
1b	Malinovka	560	101
2a	Malinovka	510	100
2b	Malinovka	550	100
3	Dětské hřiště	180	10
4	Liaz	350	84
5	Klindera	300	80

6	Pastviny I	530	72
7	Pastviny II	530	72
8	Ještěd	450	74

Zdroj: www.tjbizuterie.cz

6.2.3 TANVALDSKÝ ŠPIČÁK

Tanvaldský Špičák (560 - 800 m n.m.) se řadí mezi nejvýznamnější střediska zimních sportů v ČR a je největším lyžařským centrem Jizerských hor. Jeho sjezdové tratě všech stupňů obtížnosti jsou vhodné pro všechny lyžaře. Středisko disponuje sjezdovými tratěmi takové kvality, že se zde pořádají i závody evropské úrovně.

Od sezóny 2004/2005 je v areálu nový snowpark pro vyznavače snowboardingu, začátečníky i pokročilé. Snowpark je otevřen denně.

Novinky pro zimní sezónu 2006 / 2007: ⁷²

- nový odbavovací systém AXESS 500
- bezdotykový průchod turnikety
- nové bezpečnostní sítě na černé sjezdové trati
- provoz vlastního ski centra (půjčovna a servis lyžařského vybavení)

Obr.6-3: Lyžařská mapa zimního střediska Tanvaldský Špičák

Zdroj: www.tjbizuterie.cz

Tabulka 6-6: Lanovky a vleky na Špičák

LANOVKY A VLEKY		délka (m)	kapacita (os./hod.)
A	Lanová dráha - Špičák I	1178	2400
B	Pod lesem	180	430
C	Přiblížovák	91	600
D	Dětský vlek I.	50	150
E	Dětský vlek II.	50	150
F	Špičák II - kotva	955	1200
G	Špičák II - zalomený	546	900
H	Špičák II - dětský	180	430

Zdroj: www.tjbizuterie.cz

Provozní doba - vleky: 8:30 - 16:00 hod.

Provozní doba - lanová dráha: 8:00 - 16:00 hod.

Večerní lyžování: 16:30 - 21:00 hod.

Tabulka 6-7: Sjezdovky na Špičáku

SJEZDOVÉ TRATĚ		délka (m)	převýšení (m)
1,1a	Špičák I - závodní	1350	270
1b	Špičák I - cílová	400	100
2	Špičák I - turistická	1450	280
3	Pod lesem	200	22
4	U Přiblížováku	100	25
6,7	Špičák II - Slalomák I	450 černá / 550 modrá	220
6,8	Špičák II + rukáv	450 černá / 1220 červená	270
7	Špičák II - zalomená	550	100
9	Špičák II - dětské hřiště	150	12

Zdroj: www.tjbizuterie.cz

6.2.4 SKIAREÁL ŠPINDLERŮV MLÝN

Skiareál Špindlerův Mlýn (702 - 1235 m n.m.) je nejvýznamnějším zimním střediskem v České republice. Každým rokem je spolupořadatelem několika významných světových sportovních akcí. V zimní sezóně celý areál, který se skládá z několika středisek (Svatý Petr – Hromovka, Medvědin, Horní Mísečky, LV Davidovka, LV Labská, vleky Horal a Krakonoš), navštíví okolo 700 tisíc klientů. Ski pas zakoupený na kterékoliv pokladně je možno využít na všech lanových drahách a lyžařských vlecích (na LV na Horních Mísečkách, na LV Davidovka, Labská a Horal je možno využít nižší regionální jízdné).

Areál Svatý Petr je nejvýznamnějším centrem sportovního dění ve Špindlerově Mlýně. Každým rokem je dějištěm mnoha významných sportovních akcí, z nichž nejvýznamnější bude letos Evropský pohár v akrobatických skocích ve dnech 18.- 23.3.2007. Přímou v areálu jsou

v zimní sezóně v provozu 3 lanové dráhy a pět vleků. Sjezdové tratě jsou, co do délky, převýšení i úpravy, nejkvalitnější v rámci celé ČR. Bohatě navštěvovaný je i snowpark včetně U- rampy. S areálem Medvědíň je Svatý Petr propojen pravidelnou linkou ski busu.

Areál Medvědíň, který je lanovou drahou spojen s areálem Horní Mísečky je stále více vyhledáván lyžaři, kteří mají rádi pohodové lyžování na slunečných svazích. Je zde velmi dobrá černá a červená sjezdová trať, která je určena především pro sportovní lyžařskou jízdu. Pro začátečníky a rodinné dovolené s dětmi se doporučuje areál Horní Mísečky, který nabízí čtyři lyžařské vleky, vždy kvalitně upravené sjezdovky a snowpark s vlastním vlekem určeným snowboardistům.

Nově vznikající areál Labská byl vybudován v loňské sezóně na trase původního lyžařského vleku Labská. Trasa nové lanové dráhy je oproti původní o 300 m prodloužena, vede tedy až k běžecké trati na Horní Mísečky. Také sjezdová trať byla prodloužena a rozšířena. Pro zimní sezónu 2006/2007 bylo na Labské dobudováno kompletní technické zasněžování.

Snowparky:

Svatý Petr

Snowpark se nachází ve spodní části černé sjezdovky vedle tzv. malého hanku. Přístup do parku je jak z černé, tak i z červené sjezdovky, nejsnadnější z mezistanice dvousedáčkové lanovky.

Crossová trať a u-rampa je ve Svatém Petru upravována již od r. 1997. Dnešní snowpark tvoří řada dvou skoků s dvěma odrazy, série překážek, crossová trať, prostor pro big air popř. akrobatické lyžování a v neposlední řadě pravidelně, strojově upravovaná u-rampa. Vše je navrhováno s ohledem hlavně na bezpečnost a pro co nejširší využití veřejností.

O provoz snowparku se starají zkušení zaměstnanci firmy Snowparkdesign, která má v oblasti navrhování a provozování snowpark dlouholeté zkušenosti. Zázemí areálu a velikost snowparku umožňují konání jak závodů českého poháru a mistrovství ČR, tak i mezinárodních závodů s účastí jezdců z celého světa.

Horní Mísečky

Snowpark se nachází na Horních Mísečkách nad ubytovny Hořec a Kleč. Velkou výhodou je oddělení prostoru snowparku od sjezdových tratí a vlastní vlek. Snowpark na Horních Mísečkách byl vybudován v roce 2002 a díky maximálnímu využití prostoru je snowpark vhodný jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé, což umožňuje pořádání závodů Českého poháru, ale i dalších sportovních a zábavných akcí.

Mnozí návštěvníci ocení také polohu na jižním svahu, která zaručuje mnoho slunných dní. Jedná se o jeden z menších parků, ale zase oproti ostatním parkům v mnohem větší nadmořské výšce, takže jsou zde zdaleka nejlepší sněhové podmínky a tím i nejdelší sezóna.

Najdete zde jeden střední skok, corner (překážka ve tvaru A s odrazem na čelní straně a dopadem do jedné z obou stran), několik různých zábradlí a skoček pro začátečníky.

Obr.6-4: Lyžařská mapa Skiareálu Špindlerův Mlýn

Zdroj: www.skiarealspindl.cz

Tabulka 6-8: Lanovky a vleky ve Špindlerově Mlýně

LANOVKY A VLEKY		délka (m)	kapacita (os./hod.)
A	Lanová dráha Svatý Petr – Pláň	1575	2400
B	Špindlerův Mlýn – Medvědin	1920	2400
C	Lanová dráha Hromovka	1540	2278
D	Svatý Petr – hřiště	750	1400
E	Svatý Petr – Černá TS2	940	1340
F	Stoh	1200	1100
G	Horal	300	650
H	Slovan	200	650
J	Krakonoš	650	620
K	Davidovy boudy	1150	800
L	Horní Mísečky – Medvědin	1000	1350
M	Horní Mísečky – parkoviště	375	1250
M1	Horní Mísečky – louka	250	540
M2	Horní Mísečky – Hořec	230	650
N	Labská - Krausovy boudy	1170	1300
O	Slavie	300	600
P	Medvědin	950	1350

Zdroj: www.skiarealspindl.cz

Provozní doba: 8:00 - 18:00 hod.

Večerní lyžování: 18:00 - 21:00 hod.

Tabulka 6-9: Sjezdovky ve Špindlerově Mlýně

SJEZDOVÉ TRATĚ		délka (m)	převýšení (m)
1	Hromovka I.	1540	340
2	Turistická	2700	300
3	Hromovka II.	550	
4	Svatý Petr – Červená FIS	1950	450
5	Svatý Petr – Malý Hank	550	450
6	Svatý Petr – FIS World Cup	550	180
7	Svatý Petr – Stoh	750	220
8	Svatý Petr – Stoh	600	200
9	Svatý Petr – Horal	300	60
10	Svatý Petr – Slovan	250	40
11	Krakonoš I.	700	160
12	Krakonoš II.	750	280
13	Davidovky	1500	200
14	Medvědin – Černá	1000	280
15	Medvědin – Červená	2300	490
16	Červená	1100	200
17	Horní Mísečky – Turistická	1300	240
18	Horní Mísečky – Vodovodní cesta	2100	510
19	Cvičná louka	300	40
20	Labská – Krausovy boudy	1770	310
21	Slavie	350	

Zdroj: www.skiarealspindl.cz

Tabulka 6-10: Pořádané akce ve Špindlerově Mlýně

Datum konání	Místo	Druh akce
15.-16.12.06	Svatý Petr - černá sjezdovka	Evropský pohár ve snowboardingu - paralelní obří slalom a slalom
27.1.07	snowpark Horní Mísečky	4x4 Český pohár ve freestyle snowboardingu
28.1.07	snowpark Horní Mísečky	Czech Rookie Serie - slopestyle, snowboardcross
10.2.07	Horní Mísečky	Land Rover Czech Mountain Tour 2007 – Open závod ve skialpinismu
10.-11.2.07	snowpark Svátý Petr	4x4 Český pohár ve freestyle snowboardingu
17.2.07	dojezd Svátý Petr	Becherovka ski show - veřejné závody ve skicrossu, exhibice skiakrobatů
7.-10.3.07	Svatý Petr - černá sjezdovka	MČR ve snowboardingu FIS
18.-23.3.07	Svatý Petr	Evropský pohár v akrobatických skocích
24.-25.3.07	snowpark Svátý Petr	Rookie Tour
31.3.-1.4.07	snowpark Svátý Petr	AČS 4x4 finále
7.4.- 8.4.07	Medvědín - Horní Mísečky	Český pohár ve skicrossu - finále
15.4.-22.4.07	snowpark Svátý Petr	Spring sessions - snowboard festival

Zdroj: www.skiarealspindl.cz

6.2.5 PEC POD SNĚŽKOU

Lyžařský areál Ski Pec a.s. (830 - 1215 m n.m.) je největším lyžařským areálem v regionu východních Krkonoš. Lyžařské terény jsou oblíbeny zvláště rodinami s dětmi, protože je možné vybrat si od cvičných louček až po náročné sjezdové terény. Ve večerních hodinách jsou v provozu 3 vleky s umělým osvětlením, z toho sjezdovka Javor je nejdelší a nejlepší osvětlený svah v České republice. V celém areálu se pohybujete s jedinou magnetickou kartou. Pro vyznavače snowboardingu je po celou sezonu v provozu velký funpark.

LTB Snowpark:

U dolní části sjezdovky Labuť se nachází snowpark, který disponuje asi nejlepší rampou u nás. Jinak tu najdete několik skoků různých velikostí a také různá zábradlíčka pro railování.

Pec pod Sněžkou patří od nepaměti ke snowboardovým centrům nejen díky tomu, že je to domácí resort nejlepšího českého jezdce Martina Černíka. Veškerý snowboardový život tu má na starosti firma LTB/Salebra, která přispívá k celkově velmi dobrému stavu snowparku a od sezóny 2002/2003 i u-rampy.

Skiarena Krkonoše:

Region "skiarena Krkonoše" vznikl spojením 4 lyžařských areálů východních Krkonoš, tj. Ski Pec pod Sněžkou, Skiareálu Černá hora - Janské Lázně, Skiportu Velká Úpa, Skiareálu Malá Úpa a lze jej považovat za jednu z největších lyžařských oblastí České republiky, kde mohou lyžaři využít platnosti společné jízdenky (skipasu). Doprava lyžařů na hlavní trase mezi Janskými Lázněmi a Pecí pod Sněžkou je v období hlavní lyžařské sezóny zajištěna ski busy, dle pravidelného jízdního řádu.

Novinky pro zimní sezónu 2006 / 2007: ⁶⁷

- nová černá sjezdovka z Hnědého vrchu - 600 m dlouhá
- nový vlek Klondike
- parkování zdarma pro jednodenní lyžaře
- rozšířená Skiaréna Krkonoše - Ski Pec, Mega plus Janské lázně, Skiport Velká Úpa a Mega plus Pomezní boudy
- 200 m ochranných sítí
- zvýšená rychlost na LD Hnědý vrch

Obr.6-5: Lyžařská mapa areálu Ski Pec

Zdroj: www.skipec.com

Tabulka 6-11: Lanovky a vleky v Peci pod Sněžkou

LANOVKY A VLEKY		délka (m)	kapacita (os./hod.)
1	Pec pod Sněžkou - Růžová Hora	1560	250
2	Růžová hora - Sněžka (1602 m)	1967	250
A	Javor I	1019	1060
B	Javor II	1019	1060
C	Hnědý vrch	1170	1460
D	Vysoký svah	780	1000
E	Zahrádky I	895	1000
F	Zahrádky II	490	1060
G	Klondike	360	900
H	Zahrádky III	350	560
I	Mulda	550	800
J	Eso	320	620

Zdroj: www.skipec.com

Provozní doba: 9:00 - 16:00 hod. Od 15.2.2007 provoz do 16:30 hod.

Začátek večerního lyžování na vleku Javor I je v 17:00 hod. (od 15.2.2007 v 17:30 hod.) a konec je ve 21:00 hod.

Vlek Zahrádky III je v provozu každý den nepřetržitě 9:00 - 21:00hod.

Tabulka 6-12: Sjezdovky v Peci pod Sněžkou

SJEZDOVÉ TRATĚ		délka (m)	převýšení (m)
1	Javor I	1320	246
2	Javor II	1500	246
3a	Hnědý vrch II	600	150
3	Hnědý vrch	1510	317
4, 4a	Vysoký svah	1550	152
5, 5a	Zahrádky	1320	225
6	Zahrádky II	550	105
7	Klondike	400	60
8	Zahrádky III	380	60
9	Mulda	650	100
10	Eso	650	115

Zdroj: www.skipec.com

Tabulka 6-13: Pořádané akce v Peci pod Sněžkou

Datum konání	Místo	Druh akce
20.1- 21.1.2007	Ski Pec	O2 Snowboard Tour – Pro Serie, paralelní obří slalom, slalom
17.2.-18.2.2007	Javor I	Evropský pohár v boardcrossu
24.2.2007	areál Ski Pec	Noc tuleních pásů – Středoevropský pohár ve skialpinismu
3.3.- 4.3.2007	Javor I	K2 big air show
16.3.-18.3.2007	snowpark	TTR – World snowboard tour – Snowjam 2007
31.3.2007	Javor I	Pec nám spadla – netradiční disciplíny

Zdroj: www.skipec.com, www.snowboarding.cz

6.2.6 SKIAREÁL ROKYTNICE NAD JIZEROU

Mezi nejoblíbenější lyžařská střediska západních Krkonoš nepochybně patří Rokytnice nad Jizerou (620 - 1315 m n.m.). Místní sdružení provozovatelů vleků a lanovek (jedná se o provozovatele Spartak Rokytnice, a.s., lyžařské vleky Udatný, skiareál Pařez, skiareál Modrá Hvězda a skiareál Bahýnka) čítá 24 lyžařských vleků, dvě čtyřsedačkové lanové dráhy a 19 km sjezdových tratí všech obtížností. Největším provozovatelem je Spartak Rokytnice, a.s., který vlastní skiareály Horní Domky a Studenov.

Areál Horní Domky se rozkládá na jižních svazích Lysé hory a je oblíben především pro variabilitu a šířku sjezdových tratí. V letošním roce byl areál modernizován. Areál Studenov je vhodný pro začínající lyžaře, rodiny s dětmi a středně zdatné lyžaře.

V areálu působí hlídka Skipatrol, která má za úkol zabránit neukázněným lyžařům a snowboardistům vyjíždět mimo sjezdové tratě, obzvláště pak v I. zóně KRNAP. Pro areál bylo správou KRNAP vyškolen 8 zaměstnanců se statutem ochránce přírody. Tito zaměstnanci jsou oprávněni udělovat blokovou pokutu do 1 000,- Kč. Hlídka Skipatrol vznikla na podnět správy KRNAP, která si její působení dala jako podmínku pro povolení vyvážení snowboardistů na Lysou horu.

Ski bus jezdící po celé Rokytnici nad Jizerou je zdarma. Parkoviště v Rokytnici nad Jizerou je bezplatné i placené (záleží na provozovateli).

Snowpark:

Snowpark se nachází ve skiareálu Horní Domky u lanové dráhy na Lysou horu. Je vybaven malým tyčovým vlekem a několika skoky a překážkami (slide – bedna, zalomená bedna, U bedna, zábradlí).

SKIREGION.CZ:

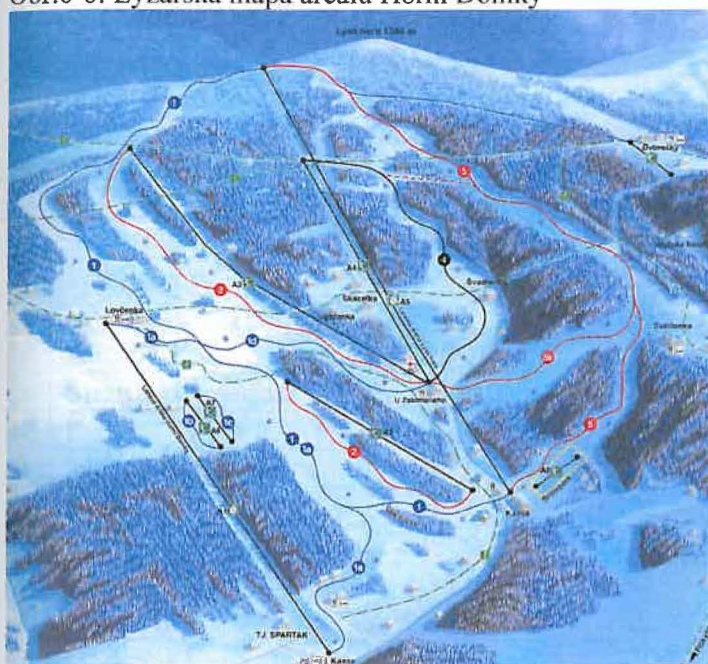
Skiregion.cz je největší lyžařská oblast v České republice, která se nachází na rozmezí západních Krkonoš a Jizerských hor. Sdružuje lyžařská střediska Harrachov, Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rejdice a Příchovice. Výhodou pro lyžaře je společné jízdné, ve všech lyžařských areálech můžete jezdit na „jeden“ lístek. Skiregion.cz nabízí výběr bodových a vícedenních časových jízdenek, které jsou platné ve všech lyžařských areálech. Bonusem k zakoupeným vícedenním jízdenkám je zdarma večerní lyžování na všech vlecích a lanovkách

poskytujících večerní lyžování. Jednodenní lístky jsou ponechány v cenových úrovních podle atraktivity jednotlivého střediska.

Novinky pro zimní sezónu 2006 / 2007: ⁶⁰

- zastaralý Přiblížovací kotvový vlek byl nahrazen čtyřsedačkovou lanovou dráhou
- nová vstupní hala s pěti pokladnami, která umožní rychlejší odbavení lyžařů při vstupu do areálu
- výstavba nové restaurace s venkovní terasou u lanové dráhy na Lysou horu
- nová rolba Kässbohrer ParkBully ve snowparku

Obr.6-6: Lyžařská mapa areálu Horní Domky

Zdroj: www.rokynnice-info.eu

Obr.6-7: Lyžařská mapa areálu Studenov

Zdroj: www.rokynnice-info.eu

Tabulka 6-14: Lanovky a vleky v Rokytnici nad Jizerou

LANOVKY A VLEKY		délka (m)	kapacita (os./hod.)
A1	Lanová dráha Horní Domky	1213	2000
A11	Rokytky	220	400
A2	Křížek	404	650
A3	Zalomený	892	900
A4	Montaz	922	900
A5	Lanová dráha Lysá hora	2198	2020
A6	Kaprun I	340	300
A7	Kaprun II	340	300
A8	Snowpark	180	550
B1	Hranice 1	408	450
B2	Centrum 2	120	200
B3	Hranice 2	190	250
B4	Koupaliště 2	235	530

B5	Koupaliště 1	260	400
B6	Centrum 1	255	400
B7	Pařez I	321	600
B8	Pařez II	253	600
B9	P 200	225	530
B10	Poma H 210	1276	900
B11	Kotvový - VL 1000	1292	490
B12	Kotvový - VL 500	675	425
C1	H 130	810	800
C2	PFP	307	400
C3	Bahýnka I	330	500
C4	Bahýnka II	330	400
C5	Sachrovka	657	800

Zdroj: www.holidayinfo.cz

Provozní doba: 8:00 – 16:00 hod.

Večerní lyžování: 19:00 – 21:00 hod.

Tabulka 6-15: Sjezdovky v Rokytnici nad Jizerou

SJEZDOVÉ TRATĚ		délka (m)	převýšení (m)
1	Turistická	3200	650
1a	Přiblížovák	1300	239
1b	Studenov - Modrá 200	216	40
1c	Kaprun II	300	50
1d	Studenov - Modrá	1300	302
1e	Padák	120	80
2	Modrá Hvězda II	307	48
2a	Křížek	400	103
2b	Studenov – Červená	1300	302
3	Bahýnka I	335	80
4	Bahýnka II	335	80
4a	Dřevařská	1000	330
5	Červená FIS	2600	590
5a	Centrum	255	34
5b	Dědek	330	80
6	Koupaliště II	260	37
6a	Rokytky	220	36
6b	Centrum 2	255	34
7	Hranice 2	190	28
8	Hranice 1	408	59
9	Pařez II	353	59

Zdroj: www.holidayinfo.cz

Tabulka 6-16: Pořádané akce v Rokytnici nad Jizerou

Datum konání	Místo	Druh akce
3.2.2007	Horní domky a okolí	Pohár o Dřevěného Krakonoše – skialpinistické závody. Závod je zařazen do série Českého poháru ve skialpinismu.

Zdroj: www.rokytnice-info.eu

Tabulka 6-17: Porovnání nabídky služeb ve vybraných střediscích

	Jizerské hory			Krkonose		
	Ski areál Ještěd	Bedřichov	Tanvaldský Špičák	Špindlerův Mlýn	Pec pod Sněžkou	Rokytnice nad Jizerou
Sjezdové tratě (počet)	11	8	9	21	10	9
- délka (km)	12,5	5,93	5,95	26	10,4	19,1
- převýšení (km)	2,23	0,79	1,32	4,95	1,77	3,26
Lanovky/vleky (počet)	4/6	0/8	1/5	5/11	1/9	2/24
- délka (km)	5,21	3,14	3,23	14,5	10,4	14,65
- kapacita (os./hod.)	11095	5520	6260	20678	10020	16695
Technické zasněžování (km)	6,8	5,32	5,85	24,7	4	13,3
Snowpark	-	-	ANO	ANO	ANO	ANO
U-rampa	-	-	-	ANO	ANO	-
Akce *	-	-	-	ANO	ANO	ANO
Ski bus	ANO	ANO	-	ANO	ANO	ANO
Bezplatné parkoviště	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Půjčovna a ski servis	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Lyžařská škola (název)	Ještěd	TJ Bižuterie	SKI Bižu	SKOL MAX	Happy Hill- Sochor Potok.cz	Major Sun ski board school
Krytý bazén	ANO	-	-	ANO	ANO	-
Panorama TV	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

Zdroj: Vlastní šetření

* akce týkající se zimních extrémních sportů

6.3 SWOT analýza Jizerských hor a Krkonos

V následující kapitole provedu SWOT analýzu Jizerských hor a Krkonos, na základě které se pokusím definovat silné a slabé stránky těchto oblastí a jejich možné příležitosti a ohrožení.

Údaje pro zpracování těchto SWOT analýz byly získány přímo v lyžařských střediscích a v informačních centrech. Dále byly využity zprávy z liberecké radnice, novinové články a internetové stránky zimních středisek.

SWOT analýza Jizerských hor

SILNÉ STRÁNKY

- dopravní dostupnost (i MHD)
- výhodná poloha (1h jízdy z Prahy)
- zázemí měst (př. Liberec, Tanvald)
- především v Bedřichově a na Tanvaldském Špičáku téměř všechny sjezdovky technicky zasněžované
- vhodná oblast pro lyžařské výcviky a jiné skupiny začínajících lyžařů

SLABÉ STRÁNKY

- téměř úplná absence snowparků
- žádné závody ani akce, týkající se zimních extrémních sportů
- krátké sjezdovky a malé převýšení
- nepropojenost jednotlivých lyžařských areálů mezi sebou
- nedostatek parkovacích míst
- málo doprovodných služeb

PŘÍLEŽITOSTI

- v roce 2009 mistrovství světa v klasickém lyžování v Liberci
- snaha Liberce získat image „města sportu“
- plánované investice společnosti Snowhill do Ski areálu Ještěd (rok 2006 - 300 mil.Kč a následující rok - 100 mil.Kč)
- realizace zpracovaných projektů pro oblast Jizerských hor (viz.níže)

OHROŽENÍ

- velká konkurence Krkonoš
- omezení ze strany správy CHKO Jizerských hor

SWOT analýza Krkonoš

SILNÉ STRÁNKY

- přírodní potenciál (př. strmé sjezdovky)
- pořádání divácky atraktivních sportovních akcí (př. 4x4 Český pohár ve freestyle snowboardingu)
- známá lyžařská střediska
- Sněžka – nejvyšší hora ČR
- snowparky
- značné množství lyžařských a snowboardových škol
- dlouhé a kvalitně upravované tratě

SLABÉ STRÁNKY

- vysoké ceny, zvláště v nejznámějších střediscích
- nedostatek parkovacích míst
- převažují méně kapacitní a méně vybavené penziony (ale touroperátoři obvykle vyžadují kapacity kolem 50 lůžek – 1 autobus)
- s výjimkou velkých hotelů, nízký standard vybavení a doplňkových služeb

PŘÍLEŽITOSTI

- zvyšující se zájem o zimní extrémní sporty
- vysoká poptávka po kvalitních službách a zařízeních
- realizace zpracovaných projektů pro oblast Krkonoš (viz.níže)

OHROŽENÍ

- omezení ze strany správy KRNAP
- Alpy se mohou stát významným konkurentem i v případě cenově citlivých zákazníků, pokud ceny krkonošských středisek porostou a kvalita poskytovaných služeb se nebude zvyšovat

Projekty pro oblast Jizerských hor

Na území Jizerských hor existuje mnoho projektů, které se týkají primárně sjezdového lyžování. Nejčastěji se jedná o částečné či celkové rekonstrukce nebo o rozšíření či vybudování zcela nových středisek sjezdového lyžování. V současné době je nejvíc rozpracována příprava následujících projektů, které již mají zpracovány i své podrobné studie. Tyto projekty jsou zpracovány pro časový horizont do roku 2015 a akční plány na období 2007 - 2009.³⁷

Prvním projektem je „Lyžařský areál Smrk“, který by byl prvním střediskem ve Frýdlantském výběžku. Areál na nejvyšší hoře české části Jizerských hor (1124 m n.m.) si přeje především obce Nové Město pod Smrkem, Lázně Libverda i Frýdlant v Čechách. Chtějí tím oživit dnes zčásti mrtvý region s nejvyšší nezaměstnaností na Liberecku. V Libverdě je 900 lůžek, která jsou využita jen ze třetiny. Takhle by vhodně propojili lázeňskou sezonu se zimním sportováním. Lanovky by se navíc daly využít i v létě pro pěší turisty, kteří by se alespoň dostali na novou rozhlednu na Smrku. Navíc by vznikly desítky pracovních míst přímo v areálu nebo v dalších doprovodných službách. Nyní je více než pětina lidí dlouhodobě bez práce. Samotný lyžařský areál Smrk by se skládal ze tří navzájem propojených lokalit (Smrk, Měděnec a Vlašský hřbet). Celý areál se nachází ve II. (vrcholové a odlesněné partie) a III. (zalesněné a níže položené partie) zóně CHKO Jizerské hory. Předpokládaná celková délka sjezdových tratí je cca 12 km, kapacita dopravních zařízení 10 200 os./hod. a denní návštěvnost střediska 3400 osob.

Zimní středisko Tanvaldský Špičák (provozovatel TJ Bižuterie) představuje jedno z nejvýznamnějších a nejoblíbenějších lokalit v Libereckém kraji. Město Tanvald má s tímto areálem určité záměry, které se týkají především rozšíření stávajících sjezdových tratí, vybudování jedné zcela nové, modernizace dopravních zařízení (prodloužení vleku u snowparku a výměna jednoho vleku za čtyřsedačkovou lanovku) a vybudování nových ploch pro sportovní účely a parkoviště. Dále se v budoucnosti plánuje výstavba zcela nové lanové dráhy přímo z města Tanvald až na vrchol Špičáku, která bude doplněna o novou sjezdovou trať, po které budou moci sjíždět návštěvníci areálu přímo na okraj města Tanvald.

Třetím projektem je „Lyžařský areál Lučany nad Nisou“. Rozšíření a modernizace stávajícího areálu „U Pily“ povede ke vzniku komplexního rekreačně – sportovního areálu. V následujících letech je plánován postupný rozvoj lyžařského areálu. Jedná se o realizaci nového dopravního zařízení – dvoumístného lyžařského vleku na samotný vrchol Veisova kopce (777 m n.m.) o délce cca 700 - 800 m, převýšení okolo 150 m a přepravní kapacitě 1200 os./hod.

Ve výhledu je následně možné uvažovat i s výměnou technologie dopravního zařízení a instalací čtyřsedačkové lanové dráhy s kapacitou 2000 os./hod. Z vrcholu Veisova kopce povedou dvě sjezdové tratě s délkou 750 a 850 m a šířkou 30-40 m. Ve spodní části sjezdovky č.2 se plánuje vybudování snowparku. V návaznosti na rozšíření lyžařského areálu by také mělo dojít k výstavbě doprovodné infrastruktury, která je již také naplánována. Důležitým předpokladem pro úspěšnou realizaci a fungování celého areálu je vlastnictví zasněžovacích systémů.

Cílem projektu „Lyžařský areál Špičák – Křížek“ je obnova původního lyžařského areálu Křížek Desná a propojení na areál Špičák u města Tanvald. Hlavní náplní projektu je vybudování sedačkové lanovky a pěti kotvových vleků pro sjezdové lyžování. Celý projekt je rozdělen do dvou etap. První etapa by se měla začít realizovat v roce 2007 a ukončena by měla být v roce 2009. Druhá plánovaná etapa spadá do období 2009 – 2012. Projekt by měl být finančně pokryt ze 100 % ze soukromých zdrojů.

„Rozšíření lyžařského areálu Bukovka“ počítá s částečným odlesněním poškozeného lesního porostu pro rozšíření stávající sjezdové tratě eventuálně s výstavbou sedačkové lanovky z důvodů modernizace a požadavků lyžařů. Toto vše by bylo realizováno při zachování stávající přepravní kapacity. Očekávanými výsledky projektu by bylo zařazení obce Josefův Důl mezi kvalitní vyhledávaná lyžařská střediska a s tím související nabídka nových pracovních příležitostí především v nově vzniklých službách (restaurační a ubytovací zařízení) a dále také umožnění a rozšíření možností pro využití volného času pro děti a mládež.

Projekt „Lyžařský areál Bedřichov – Janov nad Nisou“ navrhuje propojení sjezdových areálů Bedřichov – Severák systémem sjezdových tratí. Před začátkem realizace se ale musí vyřešit parkovací kapacity v obci Janov nad Nisou.

Zimní středisko plánuje také jablonecká radnice. Na Černou studnici (869 m n.m.) by podle nedávno dokončené urbanistické studie měly vést dvě lanovky. Podle představ radnice povedou podél lanovek dvě sjezdovky. Jedna do Jablonce a druhá do Nové Vsi. Podle předběžných odhadů výstavba lanovek a prokácení lesů na sjezdovky přijdou na 350 - 400 mil. korun. Zájem o projekt již projevíli někteří investoři.

Projekty pro oblast Krkonoš

Krkonoše – svazek měst a obcí od roku 2000 sdružuje 38 členů v turistickém regionu. Rozsáhlá činnost Svazku je morálně i finančně podporována státní agenturou CzechTourism. Oporou pro jednotlivé aktivity jsou podnikatelé v cestovním ruchu mezi které patří skiareály, ubytovatelé a další poskytovatelé služeb cestovního ruchu z celých Krkonoš. Zahraničním partnerem je sousední polský Związek Gmin Karkonoskich. Hlavní činností Svazku měst a obcí Krkonoše je uvádět do života projekty na podporu cestovního ruchu v turistickém regionu a zajištění jejich financování.⁵⁵

Jednou z aktivit Svazku je vydávat praktické, vkusné a zároveň finančně přijatelné propagační a informační tiskoviny nabízející potenciál celých Krkonoš. Nedílnou součástí je užívání jednotného designu a společného turistického loga Krkonoš. Rozvíjí se i spolupráce s polskými partnery v duchu hesla „Krkonoše – hory bez hranic“.

Krkonoše – svazek měst a obcí každoročně organizuje účast Krkonoš na řadě velkých i menších veletrhů cestovního ruchu v České republice a v zahraničí. Na regionálních a tuzemských veletrzích většinou vystavuje ve vlastní expozici, v zahraničí se přiklání k účasti se státní agenturou CzechTourism pod hlavičkou České republiky. Činnost úzce koordinuje se zástupci Královéhradeckého a Libereckého kraje. Expozice zajišťují členové Pracovní skupiny pro marketing Krkonoš, kterou tvoří převážně pracovníci infocenter, což zaručuje komplexní a fundované informace podávané na veletrzích.

Monitoring návštěvníků - výzkum mapuje návštěvnost turistického regionu Krkonoše a profil návštěvníků. Zaměřuje se na zjištění jejich skladby, způsob trávení volného času, spokojenost s nabídkou cestovního ruchu, vybavení regionu a kvalitu poskytovaných služeb. Je součástí projektu monitoringu návštěvníků v turistických regionech České republiky a slouží k získávání zpětné vazby od návštěvníků k provozovatelům a organizátorům aktivit cestovního ruchu.

Internetový server www.ergis.cz se již po krátké době svého působení stal největším internetovým serverem zabývajícím se turistickým regionem Krkonoše a jedním z nejpropracovanějších regionálních systémů v ČR. Obsahuje tisíce databázových záznamů s texty v českém, německém, anglickém a nově i polském jazyce, se stovkami mapových zákresů a fotografií. Novinářské agentury doma i v zahraničí používají ergis jako zdroj svých informací.

6.4 Výstupy a komentáře k analýze potenciálu Libereckého kraje a Krkonoš

Lyžařská střediska v Jizerských horách mají výhodnou polohu, díky níž mohou lyžařské areály využívat zázemí velkého města (Liberec – 100 000 obyv.). Město v zimě posiluje kyvadlovou dopravu mířící do Jizerských hor a to především o víkendech a také nabízí ski bus na trase Praha-Liberec a z dalších měst, rovněž přibýly trasy ze sousedního Německa a Polska. Také není problém využít tramvajové dopravy, která dopraví lyžaře přímo pod sjezdovky na Ještědu. Na druhou stranu musíme říci, že zatímco MHD a ski busy jsou vyřešeny způsobem uspokojujícím, parkoviště pro dopravu osobními automobily jsou naprosto nedostačující. Tuto situaci částečně vylepšil Ski areál Ještěd, který navýšil kapacitu parkovacích míst na 750 automobilů a na příští sezónu se chystá přestavba centrálního parkoviště na dvouúrovňové, čímž se navýší parkovací kapacita o dalších 400 míst. Ovšem v Jizerských horách se nezřídka stává, že jsou automobily odkláněny zpět do měst a tím nejen mohou odradit lyžaře k další návštěvě hor, ale také představují ušlý zisk pro podnikatele v daném zimním středisku. Obdobná situace bývá i v Krkonoších. Tudíž jednou z priorit lyžařských středisek v Jizerských horách i v Krkonoších by mělo být rozšíření parkovacích míst do té míry, aby uspokojily poptávku. Dalším problémem, který se týká především Krkonoš je neoznačování placených parkovišť, což má za následek přinejmenším nemilé překvapení návštěvníka hned při příjezdu do daného střediska.

Pokud naváží na nemilá překvapení v oblasti služeb v Krkonoších i v Jizerských horách, musím v tomto směru zmínit výsledky rozsáhlé kontroly České obchodní inspekce (ČOI), která probíhala v měsících prosinci 2005 až únoru 2006. Tyto výsledky nejsou pro návštěvníky ani podnikatele nijak příznivé. Ve více jak polovině středisek byli inspektoři ošizeni a to byla akce mediálně zveřejněna. Nejvíce jsou zákazníci šizeni v restauracích a stáncích s občerstvením. Ze 77 kontrol našli inspektoři chyby ve 45 provozovnách. Dále také někteří hoteliéři na horách účtují zákazníkům dvojí ceny podle toho odkud pocházejí. Přitom se služba pro české a zahraniční zákazníky nijak neliší. Myslím, že by na tyto výsledky měli rozhodně poskytovatelé služeb zareagovat, aby si při dalších kontrolách, ale hlavně v očích svých zákazníků vylepšili svojí pověst. To znamená dbát na kvalitu služeb (např. v restauracích nenalévat pod míru), najímat kvalifikovaný a svědomitý personál, věnovat zvýšenou pozornost bezchybnému účtování cen a odstranit dvojí ceny.

Slabou stránkou regionu Jizerské hory je nedostatek nabídky možností pro trávení volného času mimo dominantní formy trávení volného času - sjezdové a běžecké lyžování. Venkovní (outdoorová) povaha těchto aktivit zvyšuje jejich závislost na počasí. Proto je důležité

budovat také infrastrukturu pro indoorové aktivity (kryté bazény, sauny, squash, badminton apod.), které lze realizovat alternativně, zejména v případě nepřízně počasí.

Nevýhodou Jizerských hor je téměř úplná absence snowparků a akcí týkajících se zimních extrémních sportů. Právě zákazníci poptávající služby a zázemí týkající se snowboardingu jsou v současné době nejrychleji se rozvíjejícím segmentem v oblasti zimních extrémních sportů v ČR. Navíc snowparky mohou zvýšit atraktivitu jizerských zimních středisek, která nemají tak dlouhé a strmé sjezdovky, které můžeme nalézt v nedalekých Krkonoších. Proto je třeba, aby lyžařské areály výstavbou snowparků, lyžařské školy nabídkou výuky snowboardingu, půjčovny sportovního vybavení, pojišťovny, cestovní kanceláře a agentury zareagovali na tento segment přizpůsobením své nabídky služeb.

Strmost hor je mnohem větší v Krkonoších, které jsou tudíž pro extrémní lyžování daleko atraktivnější. V českých horách máme pro túry na skialpinistických lyžích omezené možnosti. Většina náročnějších túr v Krkonoších leží na území Národního parku. Po dohodě s Horskou službou je však možné vybrat náročnější výstup a sjezd málo upraveným terénem. Krkonoše poskytují pár míst k jízdě freeridové, ale nutno předem upozornit, že jízda mimo vyznačené tratě se trestá pokutou až 20 000 Kč. Nejlepší místa na sjezdy jsou kolem hraničního hřebenu. Nejvyhlášenější jsou pak Kotelní jámy a Studniční hora. Další dobrá lokalita je Labský důl, ale úspěšně a celkem slušně se dá sjíždět téměř všude mezi Kotlem, Vysokým kolem, Kozími hřbety, Studniční horou a Sněžkou, přičemž zajímavé jsou sjezdy na polskou stranu hor. Freestylisti se mají v Krkonoších o poznání lépe. Nabídka snowparků se v poslední době hodně rozšířila a parky se neustále vylepšují a rozšiřují. Firmy, především z oblasti snowboardingu, se začaly angažovat a vydávají nemalé sponzorské peníze na podporu i na výstavbu snowparků.

Veškeré divácky atraktivní akce týkající se extrémních sportů se konají převážně ve Špindlerově Mlýně, zimním středisku, kterému zatím žádné jiné v ČR neumí konkurovat. Příležitostí pro Jizerské hory, jak zvýšit svojí konkurenceschopnost v této oblasti, by mohlo být pořádání FIS mistrovství světa v klasickém lyžování - NORDIC WSC Liberec 2009 od 18. února do 1. března 2009. Dlouhodobé přípravy začaly v Liberci okamžitě poté, co 4. června 2004 zvolilo předsednictvo Mezinárodní lyžařské federace na kongresu v Miami Liberec pořadatelem MS v roce 2009. Základní pilíře Projektu Liberec 2009 tvoří Rekreační a sportovní areál Vesec, Sportovní areál Ještěd, multifunkční hala Tipsport aréna a historické centrum města s náměstím Dr. Edvarda Beneše. V nově vznikajícím sportovním areálu ve Vesci se uskuteční běžecké disciplíny šampionátu, zatímco Sportovní areál Ještěd se stane dějištěm skokanských soutěží.

Multifunkční Tipsport aréna poskytne zázemí organizačnímu výboru i médiím a náměstí Dr. Edvarda Beneše se promění v místo slavnostních ceremoniálů. Hlavní série testovacích závodů v rámci FIS Světových pohárů se v areálech ve Vesci a na Ještědu uskuteční v roce 2008.

Shrnutí doporučení:

- Rozšířit počet parkovacích míst do té míry, aby uspokojily poptávku.
- Označit placené parkoviště v Krkonoších.
- Dbát na kvalitu poskytovaných služeb.
- Najímat kvalifikovaný a svědomitý personál.
- Věnovat zvýšenou pozornost bezchybnému účtování cen a odstranit dvojí ceny.
- Vystavit v Jizerských horách snowparky.
- Vzhledem k nedostatku sněhu rozšířit množství technicky zasněžovaných sjezdovek.
- Rozšířit především v Jizerských horách množství doprovodných služeb.
- Realizovat výše zmíněné projekty.
- Podpořit opatření vedoucí k rozmělnění náporu návštěvníků v nepřetíženějších horských střediscích i do dalších oblastí.

7 Dotazníkové šetření

7.1 Cíle a úkoly

V současné době dochází v České republice k rozvoji zimních extrémních sportů, jako je především snowboarding, freeskiing, skialpinismus a další, proto jsem se rozhodla zjistit zájem o tyto sporty a také informovanost občanů o zimních střediscích, kde je možno tyto sporty provozovat a o možnostech využití cestovních kancelářích, specializujících se na tyto sporty a na zimní dovolené.

Úkolem bude provést marketingový průzkum, na základě kterého bych měla získat informace o výše zmíněné informovanosti a o zájmu o tyto sporty. Demografické údaje poslouží ke stanovení bližších charakteristik nově vznikajícího segmentu – věková skupina, zaměstnání, vzdělání, atd. Jednotlivé otázky vyhodnotím nejprve graficky, následně verbálně a na závěr této kapitoly zvolím doporučení vyplývající z provedeného marketingového průzkumu.

7.2 Vlastní pracovní část

Cíle – zjistit informovanost a zájem o zimní extrémní sporty v Libereckém kraji a Krkonoších a spokojenost klientů CK s poskytovanými službami.

Zdroje dat – z marketingového průzkumu, který bude prováděn v Libereckém kraji, v zimních střediscích v Krkonoších a také v Praze (odtud pochází velká část lyžařů).

Metody a techniky sběru dat – písemné a elektronické dotazování.

Velikost a druh vzorku – 200 dotazovaných, vzorek s částečně ovlivněným výběrem - dostupný.

Sběr dat – v terénu – Liberec, lyžařská střediska v Krkonoších, Praha – UK, koleje UK

– pomocí počítače – elektronická pošta.

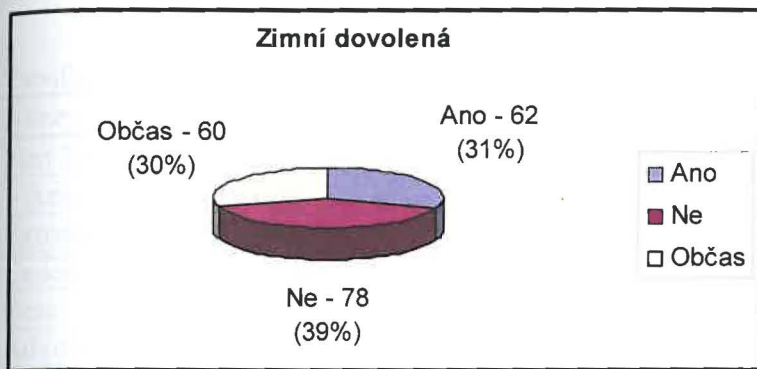
Zpracování a analýza dat – dotazník obsahuje 12 otázek, jejichž odpovědi bych nyní podrobně zanalyzovala (kompletní dotazník s průvodním dopisem naleznete v příloze č.7).

Dotazování bylo prováděno převážně s mladými lidmi (16-25 let), kteří mají k těmto sportům blíže než generace starší. Za specializovanou CK se pro účely tohoto průzkumu bude brát CK, která nabízí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů. Některé grafy následně vyjadřují souvztažnosti mezi vybranými otázkami, u kterých je zajímavé nebo účelné vzájemné porovnání.

1) Jezdíte na zimní dovolenou?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ občas

Graf 7-1: Zimní dovolená

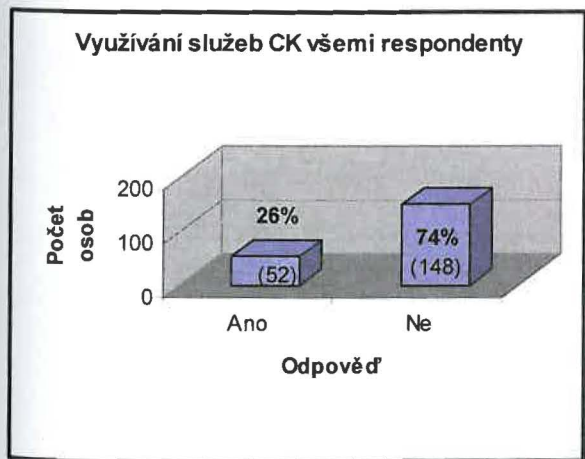
Zdroj: Vlastní výzkum

Touto první otázkou jsem chtěla zjistit, jak velké části vzorku se budou týkat praktické zkušenosti se zimní dovolenou. 39% dotázaných odpovědělo, že na zimní dovolenou nejedí, zbytek jezdí pravidelně (31%) nebo občas (30%).

2) Využíváte služeb cestovní kanceláře (CK)?

- ☐ ano – jaké (název CK)
- ☐ ne (pokračujte otázkou č.5)

Graf 7-2a: Využívání služeb CK

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7-2b: Využívání služeb CK pro zimní dovolenou

Zdroj: Vlastní výzkum

148 dotazovaných nevyužívá služeb CK (jsou zde zahrnuti i ti, kteří na zimní dovolenou nejezdí vůbec – 78 respondentů). Z druhého grafu vyplývá, že 70 dotazovaných si zajišťuje zimní dovolenou individuálně. Pro tyto návštěvníky hor je nutné zajistit kvalitní informační systém ohledně ubytování, dopravy, parkování, pojištění, ski pasů atd., aby pro ně nebyl problém tyto služby využívat jednotlivě. 52 respondentů využívá služeb CK (viz. tabulka 7-1). Většina klientů CK střídá a nejezdí tedy pravidelně jen s jednou CK.

Tabulka 7-1: Využívané CK

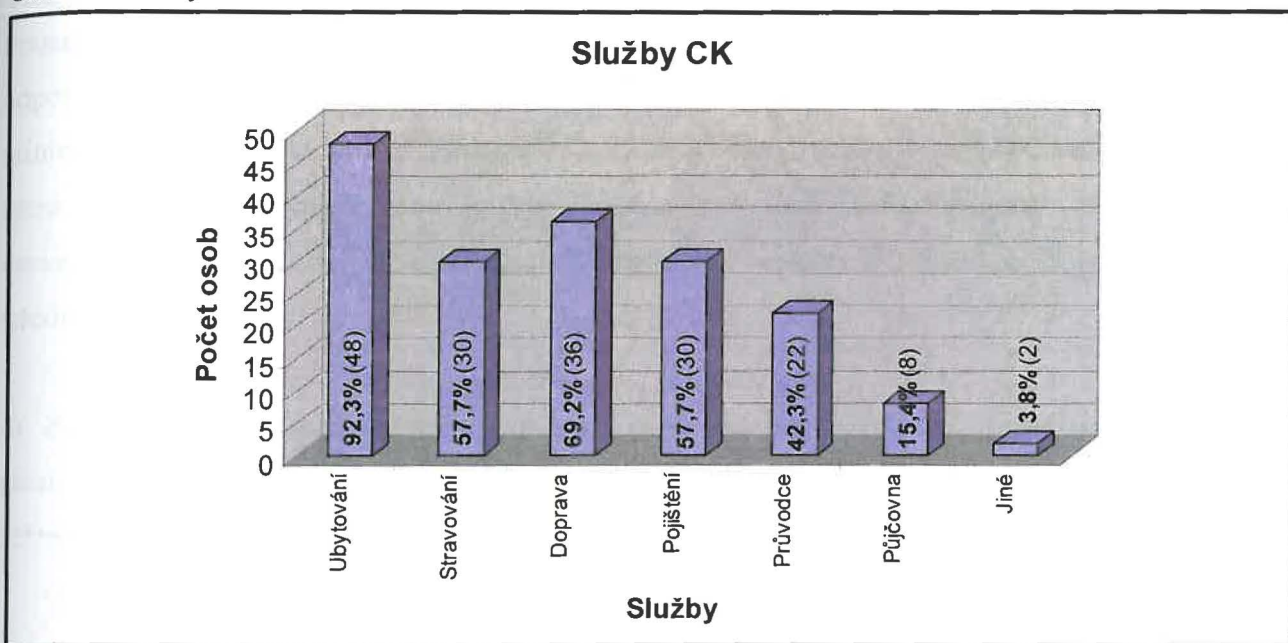
Název CK	Počet respondentů využívající danou CK
Firo Tour	9
Víkend	3
Extreme	4
Čedok	5
Beta	3
Adventura	5
Karavan	3
Kontakt	1
Travel Market	3
Ideal Tour	4
Rekrea	5
Viavera	3
Fischer	5
Neckermann	1
Celkem	52

Zdroj: Vlastní výzkum

3) Využívám nejčastěji těchto služeb CK (můžete uvést více odpovědí):

- ☐ ubytování
- ☐ stravování
- ☐ doprava
- ☐ pojištění
- ☐ průvodce
- ☐ zapůjčení sportovního vybavení
- ☐ jiné

Graf 7-3: Služby CK

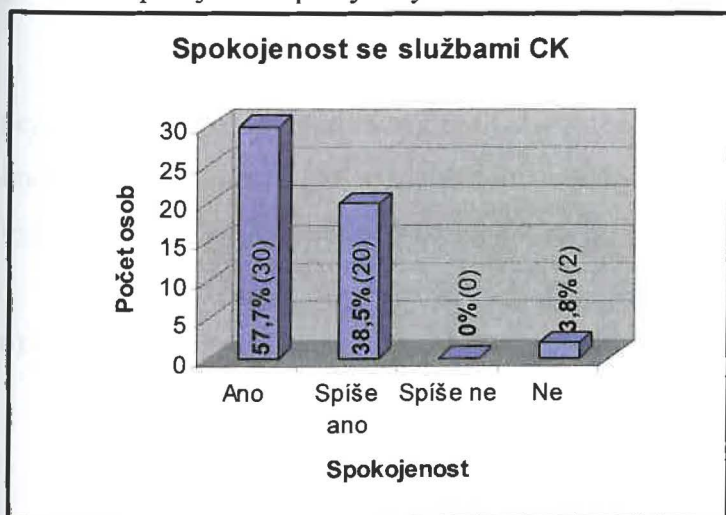
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 52 respondentů, kteří využívají služeb CK si jich 48 nechává zajistit ubytování, 30 také stravování, 36 dopravu, 30 pojištění, 22 jich využívá služeb průvodce, zapůjčení sportovního vybavení není příliš časté (8) a mezi jinými službami se objevuje zajištění ski pasu (2).

4) Byl(a) jste spokojen(a) s poskytnutými službami?

- ☐ ano
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ ne

Graf 7-4: Spokojenost s poskytnutými službami CK

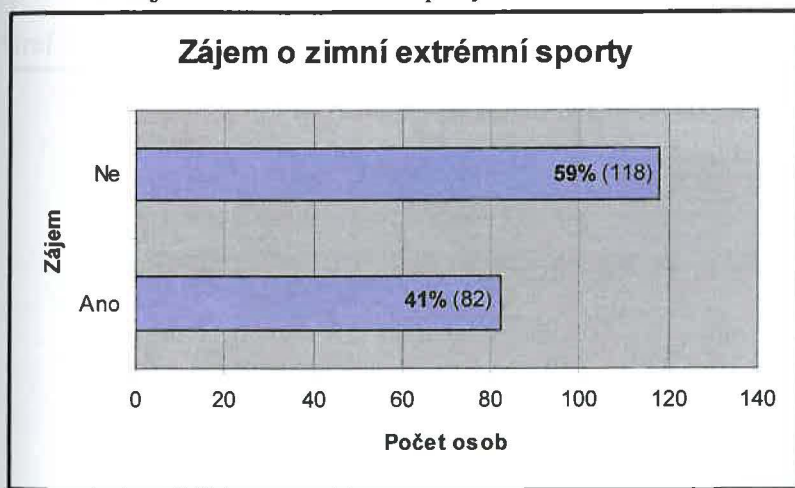
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 52 respondentů-využívajících služeb CK jich bylo 30 spokojeno zcela a 20 spíše ano. Pouze 2 klienti vyjádřili rozhodnou nespokojenost. Pokud budeme předpokládat upřímnost odpovědí, tak můžeme konstatovat, že úroveň služeb v zimních střediscích je pro českého klienta minimálně na dostačující úrovni. Poskytovatelé služeb se snaží také vyhovět zahraniční klientele, která je mnohem náročnější, proto bychom v Krkonoších a na Liberecku mohli očekávat vyšší úroveň služeb než například ve střediscích s převážně tuzemskou klientelou (menší lyžařská střediska).

5) Zajímáte se o zimní extrémní sporty? (*snowboarding, sněžnice, rychlostní lyžování, skialpinismus, lezení po ledových stěnách, skoky a lety na lyžích, akrobatické lyžování, speed biking, jachting na ledě atd.*)

- ☐ ano (pokračujte ot.č.7)
- ☐ ne

Graf 7-5: Zájem o zimní extrémní sporty

Zdroj: Vlastní výzkum

118 respondentů se o zimní extrémní sporty nezajímá, většina z nich patří i k těm, kteří nejezdí na zimní dovolenou vůbec. Od 82 respondentů, kteří odpověděli kladně nás nejvíce budou zajímat následující odpovědi na otázky 7-12, protože z těchto respondentů se může vykristalizovat potenciální nový segment na trhu, pro který je třeba zajistit specifické služby.

6) O tyto sporty se nezajímáte z důvodu (můžete uvést více odpovědí):

- ☐ o sporty se nezajímám vůbec
- ☐ špatně dostupné informace
- ☐ jsem toho názoru, že jsou spíše pro mladší generaci

- provozování je příliš finančně náročné
- provozování je příliš nebezpečné
- jiný důvod:.....

V grafu jsou uvedena pouze procenta, jelikož jsou v tomto případě mnohem názornější, protože většina dotazovaných uváděla více odpovědí najednou.

Důvody nezájmu o zimní extrémní sporty uvedené v grafu 6:

- 1 – o sporty se nezajímám vůbec,
- 2 – špatně dostupné informace,
- 3 – jsem toho názoru, že jsou spíše pro mladší generaci,
- 4 – provozování je příliš finančně náročné,
- 5 – provozování je příliš nebezpečné,
- 6 – jiný důvod.

Graf 7-6: Důvody nezájmu o zimní extrémní sporty

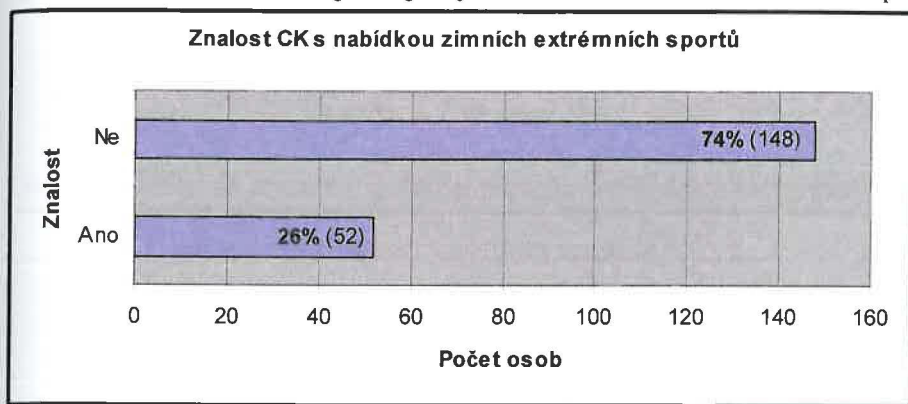
Zdroj: Vlastní výzkum

O sporty se nezajímá vůbec 12% dotazovaných, 16,7 % uvádí jako jiný důvod nedostatek času, zájem o jiné sporty, nízkou úroveň dovedností nutnou pro provozování těchto sportů a nemožnost provozování extrémních sportů v zimních střediscích, které navštěvují. 33% si myslí, že provozování těchto sportů je příliš finančně náročné a zhruba stejné procento respondentů uvádí, že i příliš nebezpečné.

7) Znáte nějakou CK, která nabízí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano – jakou (é)?.....
- ☐ ne

Graf 7-7: Znalost CK nabízející zájezdy se zaměřením na zimní extrémní sporty

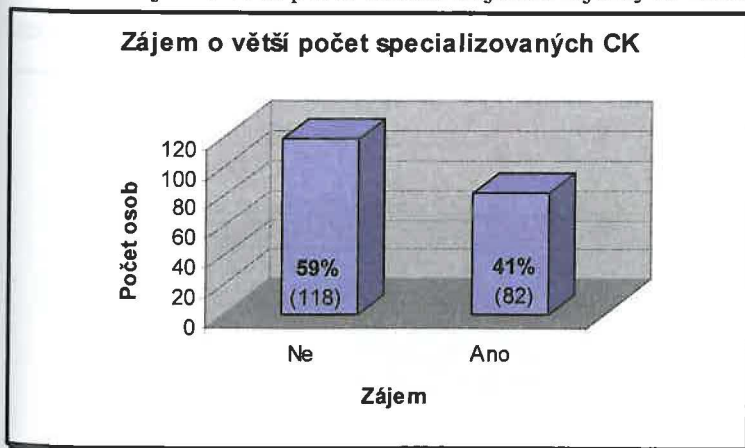
Zdroj: Vlastní výzkum

Pouze 52 respondentů znalo nějakou CK nabízející zájezdy se zaměřením na zimní extrémní sporty – většinou jim zůstala v povědomí Adventura (26x), dále pak CK Cvok (8x), Trip (7x), Nomád (6x) a Galaxy Tour (5x).

8) Uvítali by jste větší množství CK nabízejících zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano
- ☐ ne

Graf 7-8: Zájem o větší počet CK nabízejících zájezdy se zaměřením na zimní extrémní sporty

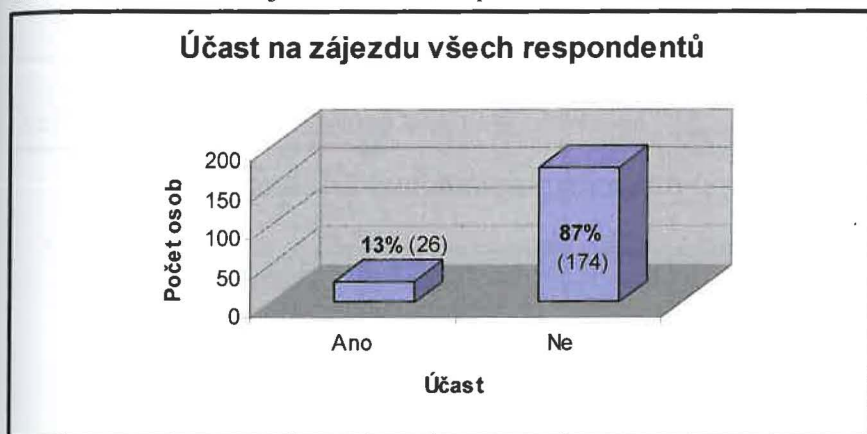
Zdroj: Vlastní výzkum

82 respondentů z 200 by uvítalo větší množství specializovaných CK. Když vezmeme v úvahu, že služeb CK využívá 52 dotazovaných, lze usoudit, že zbylých 30 by uvítalo rozšíření počtu CK, protože si zřejmě z dosavadní nabídky CK nemohou vybrat a proto si také pobyty v horách zajišťují samy.

9) Zúčastnil(a) jste se někdy zájezdu s možností provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano
- ☐ ne

Graf 7-9a: Účast na zájezdu s možností provozování zimních extrémních sportů

Zdroj: Vlastní výzkum

Naprostá menšina (26) se již někdy takového zájezdu zúčastnila, což vyplývá také z převážné neznalosti CK nabízející tyto zájezdy. Právě na toto by měla zareagovat propagace těchto CK. Dalším faktorem ovlivňujícím nízkou účast na těchto zájezdech je jejich finanční náročnost a omezená účast klientů z důvodu zajištění jejich bezpečnosti.

Graf 7-9b: Účast na zájezdu s možností provozování zimních extrémních sportů – odpovědi respondentů, kteří odpověděli na ot.č. 7 kladně (celkem 52) – respondenti, kteří znají nějakou specializovanou CK

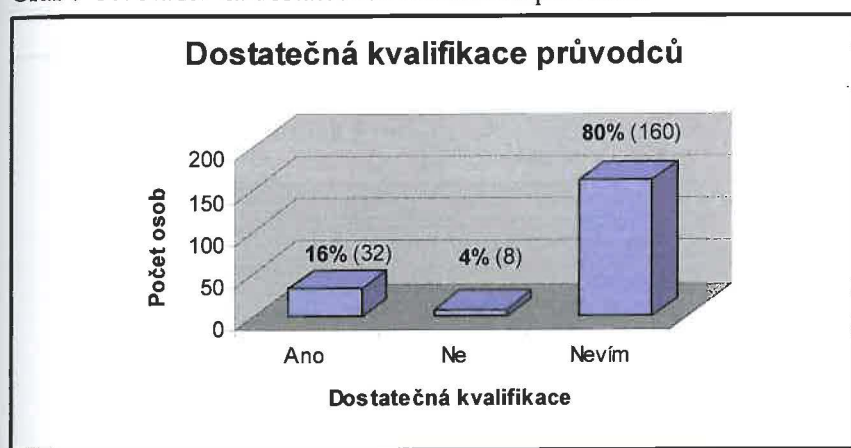
Zdroj: Vlastní výzkum

Z tohoto grafu vyplývá, že zhruba 29% respondentů, kteří znají nějakou specializovanou CK ji opravdu využívá. Z předcházejícího grafu vidíme, že celkový počet účastníků je 26, takže lze usoudit, že 11 účastníkům (26-15) neutkvěla v paměti CK, s kterou se daného zájezdu zúčastnili.

10) Myslíte si, že jsou čeští průvodci dostatečně kvalifikovaní pro zajišťování zájezdů specializovaných na zimní extrémní sporty?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

Graf 7-10: Názor na dostatečnou kvalifikaci průvodců

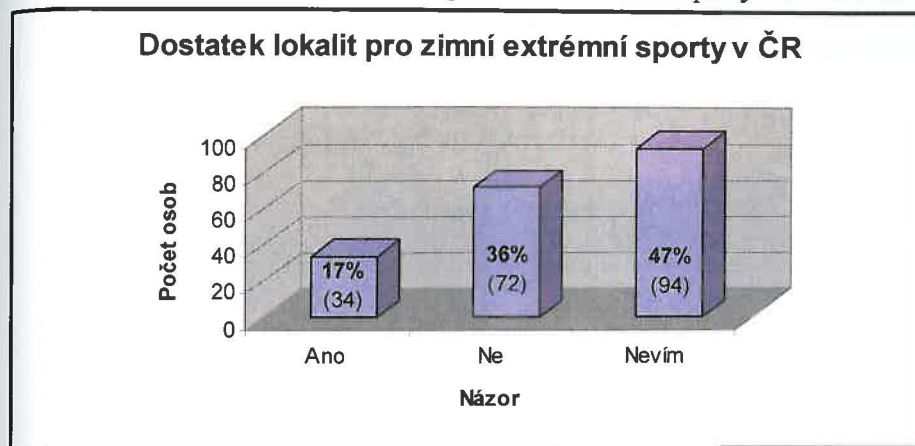
Zdroj: Vlastní výzkum

Naprostá většina těch, co se již výše uvedeného zájezdu zúčastnili se domnívá, že průvodci jsou kvalifikovaní dostatečně, zbytek buď sdílí stejný názor, ale převážně neví. Neznalost kvality kvalifikace průvodců je také zřejmá z nízké účasti na zájezdech se zimními extrémními sporty. Pouhé 4% respondentů jsou toho názoru, že čeští průvodci zajišťující zájezdy specializované na zimní extrémní sporty nejsou dostatečně kvalifikovaní.

11) Domníváte se, že je v ČR dostatek lokalit pro provozování zimních extrémních sportů?

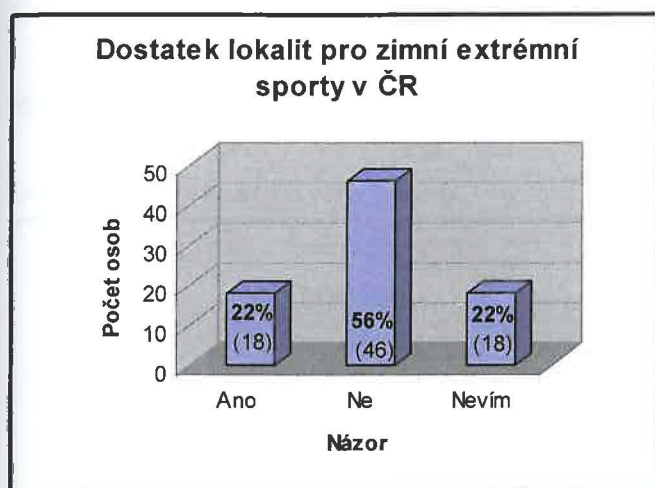
- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

Graf 7-11a: Názor na dostatek lokalit pro zimní extrémní sporty v ČR

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7-11b: Názor respondentů, kteří se zajímají o zimní extrémní sporty (82), na dostatek lokalit pro zimní extrémní sporty v ČR

Zdroj: Vlastní výzkum

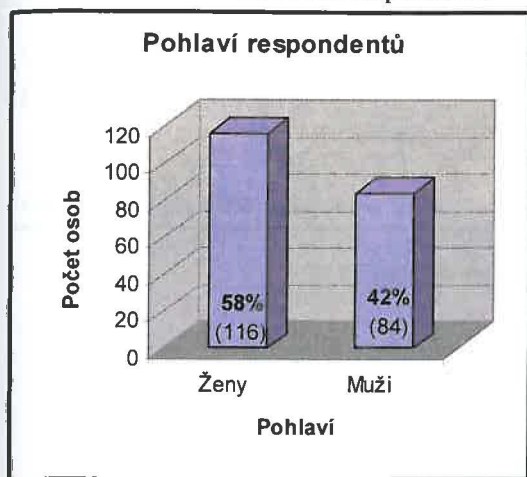
V tomto grafu vidíme, že názor, že je v ČR nedostatek lokalit pro provozování zimních extrémních sportů, výrazně převládá. Ovšem musím podotknout, že v tomto směru sponzoři vynakládají nemalé investice na jejich budování a dochází k jejich poměrně rychlému rozvoji. Menší četnost odpovědi „nevím“ je dána zájmem o tyto sporty.

12) Osobní údaje

a) pohlaví:

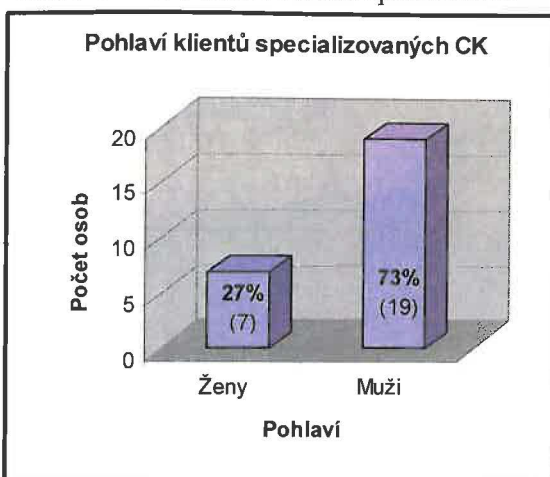
- ☐ muž
- ☐ žena

Graf 7-12-1a: Pohlaví všech respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7-12-1b: Pohlaví klientů specializ.CK

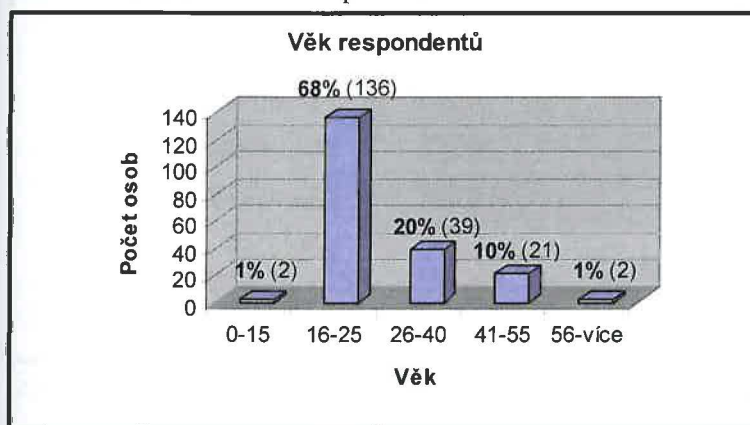

Zdroj: Vlastní výzkum

Dotazníkového šetření se zúčastnilo o 32 více žen než mužů. Muži mají tendenci hrát dominantní postavení v nekomerční outdoorové rekreaci. Což nám potvrzuje graf 7-12-1b.

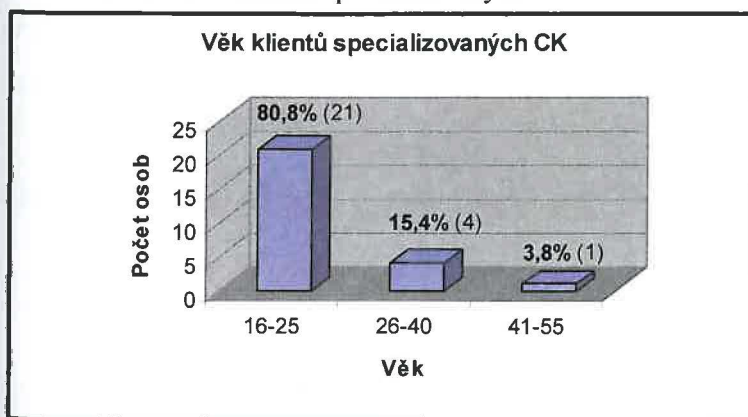
b) věk: 0 – 15 16 – 25 26 – 40 41 – 55 56 –

Graf 7-12-2a: Věk všech respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7-12-2b: Věk klientů specializovaných CK

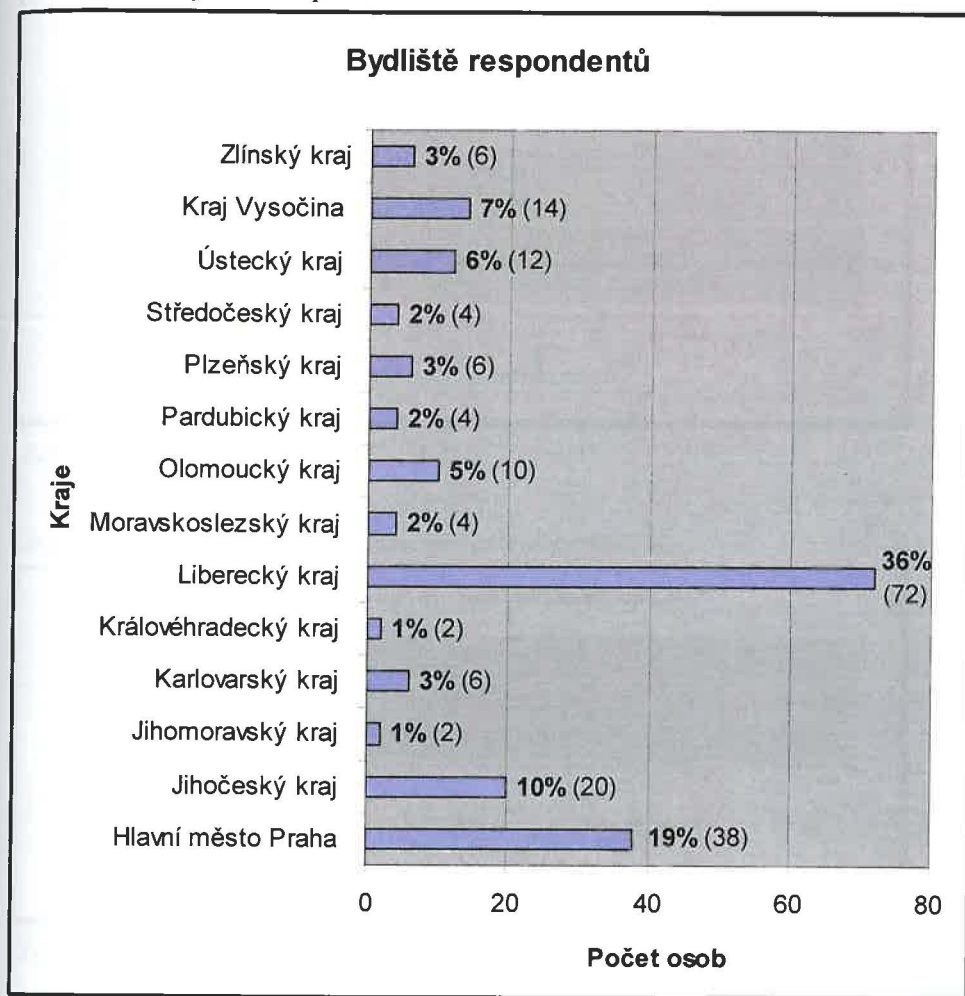

Zdroj: Vlastní výzkum

Výše uvedené grafy jsou samozřejmě ovlivněny mými věkovými preferencemi při dotazování.

c) kraj, ve kterém bydlíte:

Graf 7-12-3: Bydliště respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

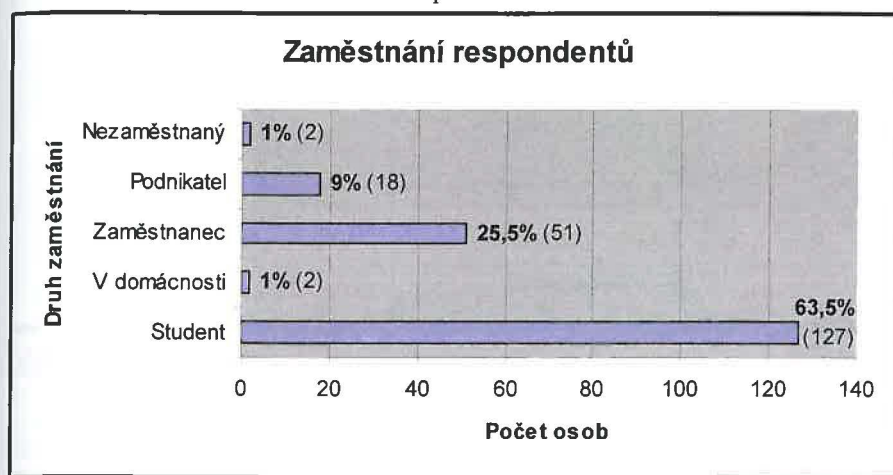
Dotazníkové šetření bylo prováděno především v Libereckém kraji, dále v Praze, odkud pochází velká část pravidelných návštěvníků hor a přímo v Krkonoších, kde jsem se dotazovala převážně návštěvníků lyžařských středisek, kteří pak ve výše uvedeném grafu tvoří zástupce ostatních krajů ČR.

d) zaměstnání:

- student
- důchodce
- v domácnosti
- zaměstnanec

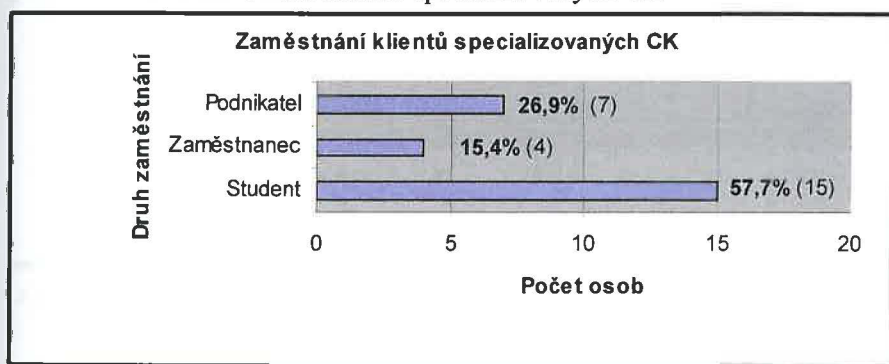
- podnikatel
- nezaměstnaný

Graf 7-12-4a: Zaměstnání všech respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7-12-4b: Zaměstnání klientů specializovaných CK

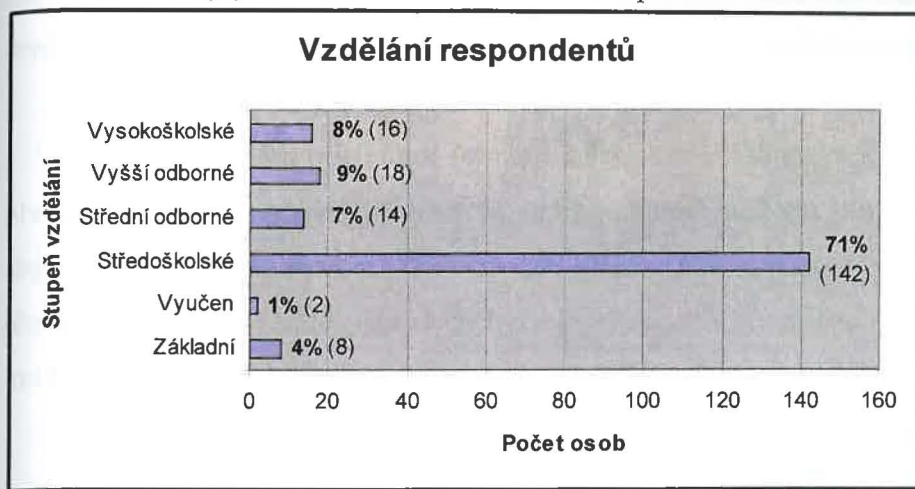
Zdroj: Vlastní výzkum

Převážná většina respondentů byli studenti, což se rovněž jako vzdělání odvíjí od věkové skupiny, které jsem se dotazovala. V grafu 7-12-4b nám vypadla kategorie „nezaměstnaný“ a „v domácnosti“, což vyplývá z finanční náročnosti těchto zájezdů. Naopak vyšší procento jako klienti zaujímají podnikatelé.

e) nejvyšší dokončené vzdělání:

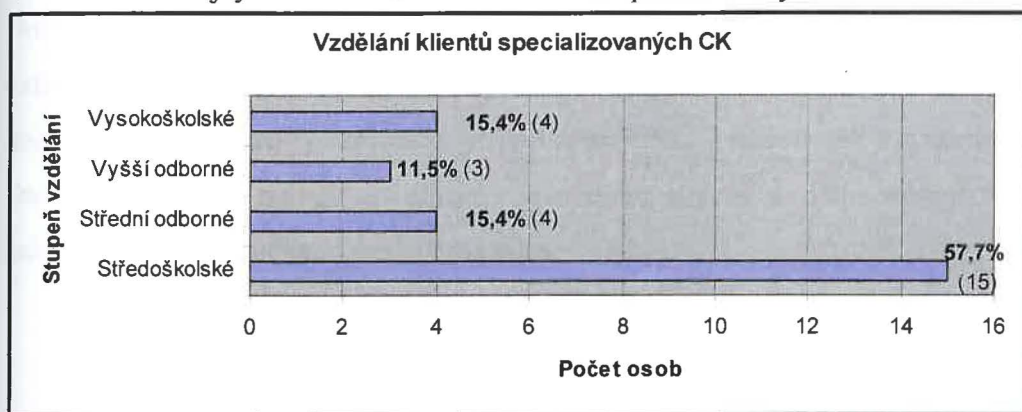
- základní
- vyučen
- středoškolské
- střední odborné
- vyšší odborné
- vysokoškolské

Graf 7-12-5a: Nejvyšší dokončené vzdělání všech respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7-12-5b: Nejvyšší dokončené vzdělání klientů specializovaných CK

Zdroj: Vlastní výzkum

Když porovnáme grafy 7-12-5a a 7-12-5b, tak je patrné, že klienti specializovaných CK dosahují vyššího stupně vzdělání, který má většinou přímý vliv na příjmy.

7.2.1 VYHODNOCENÍ OTÁZEK Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Z marketingového průzkumu vyplývá, že na zimní dovolenou jezdí více než polovina dotazovaných. Tento fakt můžeme pozorovat i na sjezdovkách, kde potkáváme stále větší množství snowboardistů a skialpinistické zájezdy a kurzy již také nejsou výjimkou. Snowboarding jako jeden z extrémních sportů se zatím u nás rozvíjí nejrychleji. Proto je nutné přizpůsobit nabídku služeb i těmto klientům. Ve většině středisek již dávno pominuly doby, kdy snowboardisté nesměli na vleky. Většina lyžařských škol nabízí zároveň výuku snowboardingu a půjčovny sportovního vybavení zareagovali rozšířením sortimentu o vybavení na snowboarding. Ovšem s ostatními sporty to již tak dobře nevypadá, například pokud se rozhodnete se vydat na skialpinistickou túru, budete hodně těžko shánět pojišťovnu, která vás pojistí a půjčoven, které

vám půjčí vybavení je také ještě nedostatek. V současné době tyto služby (s výjimkou pojištění) poskytují převážně CK, které nabízejí zájezdy nebo kurzy skialpinismu.

Jak je patrné z průzkumu (otázka č.3), tak zákazníci, kteří využijí služeb CK si přejí především zajistit ubytování – proto by se ubytovatelé měli zaměřit právě na kvalitu této služby, aby se jim klientela vracela. Zhruba 42% klientů CK nejeví zájem o stravování, proto se dá předpokládat, že v těchto případech bude preferováno ubytování např. s vlastní kuchyňkou či možností vaření na chatě apod.

Pojištění využívá jen něco málo přes polovinu zákazníků – zde bych doporučila větší informovanost klientů ze strany CK o nutnosti pojištění, zvláště na horách, a především o nezbytnosti připojištění při provozování sportů. Přestože některé CK nabízejí ve svém balíčku služeb i pojištění během zájezdu, jedná se zpravidla o základní pojištění, které se nevztahuje na extrémní sporty. Proto je nutné, aby se klienti před zájezdem ještě připojistili (např. Česká pojišťovna nabízí pro tyto případy připojištění RISK – podrobněji viz. kapitola 5.1.6 Pojištění). Další možností je pojistit se přímo v lyžařském středisku. Tuto službu nabízí převážná část zahraničních a už i některá česká střediska.

Zajištění skipasu je sice ojedinělé, ale mohla by to být právě příležitost pro CK, jak rozšířit své doplňkové služby. A navíc by zájezd vyšel celkově pro klienta levněji, protože CK by dostala množstevní slevu a skipas by tudíž klienta CK vyšel levněji. Dle mého názoru se jedná o potenciální konkurenční výhodu CK, jelikož je český zákazník velmi citlivý na cenu.

Při dotazování uvedlo 33,4% lidí, že si myslí, že provozování těchto sportů je příliš finančně náročné a většina z nich uvádí, že i nebezpečné, proto se o tyto sporty nezajímají. Právě na tento fakt si myslím, že by mohly zareagovat půjčovny sportovního vybavení, aby člověk, který si chce daný sport jen vyzkoušet a pak popřípadě uvidí, jestli ho bude provozovat dál nebo ne, si mohl vybavení jednoduše půjčit a nemusel hned investovat nemalé finanční prostředky do úplně nového vybavení, pokud neví zda ho vůbec využije. Tato skutečnost pak odrazuje mnoho lidí od těchto sportů a je vcelku pochopitelná. Co se týče možného nebezpečí, zde si myslím, že by pomohla větší informovanost o poměrně širokém sortimentu ochranných pomůcek, který je k dostání i na našem trhu a značně snižuje riziko úrazů. Také by byl vhodný nový balíček pojištění, zahrnující právě tyto sporty, protože ne každý chce riskovat výjezd do neznámého terénu bez pojištění a případné přivolání vrtulníku je záležitostí velmi nákladnou. Nejlepší ochranou je samozřejmě prevence, proto je dobré absolvovat alespoň některý z odborných kurzů,

kteřé jsou určeny i pro úplné začátečníky a kde vás kromě správné techniky daného sportu také seznámí s možnými riziky a se způsoby, které je pomohou co nejúčinněji eliminovat. Součástí těchto kurzů bývá především program věnovaný lavinové prevenci. Lavinový kurz je také možno absolvovat samostatně, tedy bez výuky určitého sportu.

Dále si můžeme všimnout poměrně nízkého procenta (26% - 52 dotazovaných) lidí, kteří znají nějakou CK, která nabízí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů. Ne že by jich bylo na našem trhu zas až tak málo, například v Libereckém kraji nabízí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů CK Trip a CK Mauthner z Jablonce nad Nisou nebo CK Fischer, Firo Tour či Adrenalin Centrum z Liberce. Ale jejich propagace je zřejmě naprosto nedostačující. V dnešní době, kdy není problémem vybírat či objednávat zájezdy prostřednictvím internetu, není ale sídlo CK či její pobočky až tak důležité. V souvislosti s extrémními sporty si respondenti nejčastěji vzpomněli na CK Adventura, dále pak na CK Trip, Nomád, Galaxy a Cvok. Ostatní CK by se pak měly pokusit zaměřit svoji propagaci například na zaměstnané lidi, kteří nemají tolik času na zajišťování jednotlivých služeb, ale na rozdíl od studentů disponují většími finančními prostředky, tudíž si raději koupí celý balíček služeb od CK. Jako prostředek podpory prodeje bych například doporučila umístit letáky CK do firem, kde zaměstnanci nevykonávají fyzicky náročnou práci, protože u nich je větší předpoklad, že budou chtít trávit svojí dovolenou aktivně a také by bylo dobré vytipovat podniky, které jsou zároveň známé dobrými platovými podmínkami či větší podniky s širší základnou vyššího a top managementu.

Co se týká kvalifikace průvodců, tak ze strany zákazníků, kteří již mají v tomto směru nějakou zkušenost, převládá spokojenost a to by mohl být jeden z prvků, na kterém by se dala postavit účinná propagace, částečně odlišná od ostatních. Kvalita poskytnuté služby je totiž z velké části ovlivněna právě lidským faktorem.

Extrémní sporty bývají tedy podle mého průzkumu převážně záležitostí mužů, kteří dosahují vyššího stupně vzdělání, jenž má většinou přímý vliv na příjmy. Týkají se tedy velmi úzkého a specifického segmentu zákazníků.

Shrnutí doporučení:

- Přizpůsobit služby v zimních střediscích rostoucímu zájmu o zimní extrémní sporty (půjčovny, lyžařské školy, kurzy pořádané CK, ..).
- Důležitá kvalita ubytování a možnost vlastního vaření.
- Klienti jsou spokojeni se službami CK – udržovat alespoň současnou úroveň služeb CK.
- Zvýšit informovanost zaměstnanců CK o možnostech pojištění zimních extrémních sportů (popřípadě doporučit pojišťovnu) a informovat klienty o nutnosti připojištění na tyto sporty.
- Zajišťovat skipas jako součást balíčku služeb pro daný zájezd – rozšíření doplňkových služeb.
- Finanční náročnost zimních extrémních sportů – důležitá možnost zapůjčení vybavení v půjčovnách, které by měly zareagovat na poměrně rychle rostoucí nový segment zákazníků.
- Zvýšená bezpečnost nutností – ochranné pomůcky, pojištění, dovednosti a zkušený průvodce, který snižuje riziko úrazů, zabloudění apod.
- Propagaci CK zaměřit na lidi movité, vzdělané s fyzicky nenáročnou prací.

8 Závěr

Extrémní sporty jsou charakteristické zvýšeným rizikem, fyzickou a finanční náročností a proto nelze očekávat, že by se většina těchto sportů stala do budoucna masovou záležitostí jako je tomu například u snowboardingu. Extrémní sporty bývají tedy podle mého průzkumu převážně záležitostí mužů, kteří dosahují vyššího stupně vzdělání, jenž má většinou přímý vliv na příjmy. Týkají se tedy velmi úzkého a specifického segmentu zákazníků.

Lyžařské extrémní sporty jsou úzce propojeny s cestovním ruchem, k čemuž přispěl nejen rozvoj carvingových lyží, ale i snaha zimních středisek poskytnout svým klientům netradiční doplňkové služby jako např. změření maximální rychlosti na určitém úseku sjezdovky, což je vlastně jakási varianta rychlostního lyžování pro běžné lyžaře.

Poptávku klientů vyžadujících služby související právě s těmito sporty mohou uspokojit jen úzce specializované CK, které také pro své akce zajišťují průvodce a vybavení nebo nabízejí možnost jeho zapůjčení. Vzhledem k finanční náročnosti zimních extrémních sportů je důležitá pro návštěvníky, kteří nevyužívají služeb specializované CK, možnost zapůjčení vybavení v půjčovnách přímo v zimním středisku. Půjčovny by měly zareagovat na poměrně rychle rostoucí nový segment zákazníků. Zatím se tomu tak bohužel děje jen v oblasti snowboardingu.

Zvýšená bezpečnost je u zájezdů s extrémními sporty naprostou nezbytností, proto i počet účastníků zájezdu je omezen nejen jejich minimálním počtem, ale i maximálním. Využívání průvodcovských služeb je u těchto zájezdů naprosto běžné a u některých sportů jako např. skialpinismus zcela nezbytné. Zaplacení služeb průvodce nám sice zvyšuje cenu zájezdu, ale na druhou stranu zkušený průvodce svým vedením výrazně snižuje riziko úrazu, možnost zabloudění v horách apod. Další možností k omezení rizik je používání ochranných pomůcek, bezpečnostního normovaného vybavení (EN) a správné výstroje a výzbroje pro daný sport. Pokud přece jen dojde k nehodě, je dobré mít zajištěné připojištění nebezpečných sportů. V pojistných podmínkách každé pojišťovny je uvedeno, na které sporty se pojištění vztahuje, které sporty je nutno připojistit nebo které spadají do výluk z pojištění.

Podobně jako ve světě i v České republice výrazně roste počet domácích i zahraničních návštěvníků zimních středisek. Největší koncentrace zimních středisek v ČR je v Jizerských horách a Krkonoších.

Lyžařská střediska v Jizerských horách mají výhodnou polohu, díky níž mohou lyžařské areály využívat zázemí velkého města. Nevýhodou Jizerských hor je téměř úplná absence snowparků a akcí týkajících se zimních extrémních sportů. Právě zákazníci poptávající služby a zázemí týkající se snowboardingu jsou v současné době nejrychleji se rozvíjejícím segmentem v oblasti zimních extrémních sportů v ČR. Proto je třeba, aby především lyžařské areály výstavbou snowparků, lyžařské školy nabídkou výuky snowboardingu, půjčovny sportovního vybavení, pojišťovny, cestovní kanceláře a agentury zareagovali na tento segment přizpůsobením své nabídky služeb.

Slabou stránkou regionu Jizerské hory je nedostatek nabídky možností pro trávení volného času mimo dominantní formy trávení volného času - sjezdové a běžecké lyžování. Outdoorová povaha těchto aktivit zvyšuje jejich závislost na počasí. Proto je důležité budovat také infrastrukturu pro indoorové aktivity (kryté bazény, sauny, squash, apod.), které lze realizovat alternativně, zejména v případě nepřízně počasí.

Strmost hor je mnohem větší v Krkonoších, které jsou tudíž pro extrémní lyžování daleko atraktivnější. V českých horách máme pro túry na skialpinistických lyžích omezené možnosti. Většina náročnějších túr v Krkonoších leží na území Národního parku. Freestylisti se mají v Krkonoších o poznání lépe. Nabídka snowparků se v poslední době hodně rozšířila a parky se neustále vylepšují a rozšiřují. Firmy, především z oblasti snowboardingu, se začaly angažovat a vydávají nemalé sponzorské peníze na podporu i na výstavbu snowparků.

Kvalita služeb v zimních střediscích Jizerských hor a Krkonoš byla prověřována Českou obchodní inspekcí. Ze závěrů, ke kterým došla během svého šetření, je zřejmé, že je třeba zlepšit kvalitu služeb především v restauracích, kavárnách a rychlých občerstveních. Věnovat zvýšenou pozornost bezchybnému účtování cen a odstranit dvojí ceny. Z výsledků mého šetření v Krkonoších a Jizerských horách bych ještě vyzdvihla problém nedostatečné kapacity parkovacích míst, která zdaleka neuspokojuje poptávku.

Myslím si, že se mi v diplomové práci podařilo dosáhnout předem stanovených cílů. Snažila jsem se prezentovat současnou situaci v zimních extrémních sportech v takové šíři, kterou považuji za nezbytnou pro tvorbu vlastního názoru na dnešní dění v této oblasti. Jelikož jsem ve své práci vycházela především z vlastního výzkumu, přináší tato diplomová práce nové poznatky a zjištění týkající se potenciálu zkoumaných zimních středisek v návaznosti na zjištěné potřeby a informovanost návštěvníků hor.

9 Slovník použitých zkratk a pojmů

Zkratky – sport:

AČS = Asociace českého snowboardingu

APUL = Asociace profesionálních učitelů lyžování

ČAF = Česká asociace freeskiingu

FIS = mezinárodní lyžařská federace

IFSA = International Free Skiing Association = Mezinárodní asociace freeskiingu

ISIA = Mezinárodní asociace profesionálních učitelů lyžování

LD = lanová dráha

LV = lyžařský vlek

LVP = lavinový vyhledávací přístroj

SLČR = Svaz lyžařů ČR

SVL = Sdružení pro výuku lyžování v ČR

SX = skicross

TJ = tělovýchovná jednota

Zkratky – ostatní:

CK = cestovní kancelář

CR = cestovní ruch

ČOI = Česká obchodní inspekce

ČR = Česká republika

CHKO = chráněná krajinná oblast

KRNAP = Krkonošský národní park

MHD = městská hromadná doprava

MŠMT = Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

UK = Univerzita Karlova

Pojmy – sport:

Alpská jízda - volné ježdění na sjezdovce a slalomové disciplíny

Big Air - velký skok

Board - prkno

Carving - jízda pouze po hraně snowboardu nebo lyže (též nazývány řezané oblouky a vykrojené oblouky)

Czech Rookie Serie - série juniorských závodů ve dvou hlavních freestyleových disciplínách
slopestyle a halfpipe

Extrémní lyžování - sjezdové lyžování v mimořádně obtížném terénu, s velkým sklonem a
s různými přírodními překážkami; může být součástí skialpinismu

Freeriding - volné ježdění v přírodě

Freestyle - volný styl, triky v U-rampě, na sjezdovce a skoky z můstku

Halfpipe - sněžná U-rampa

Quater pipe - skok do výšky na velkém a širokém radiusu a dopad zpět do něj

Rail - zábradlí

Railování - ježdění po zábradlí

Severská kombinace - závod ve skoku a běhu na lyžích

Slopestyle - jízda snowparkem s využitím více překážek za sebou

Snowpark - prostor na sjezdovce, vymezený pro vytvoření různých terénních nerovností,
jako jsou např. různé druhy skoků, přejezdů, zatáček, podjezdů, vln, dále je
tam několik druhů zábradlí a U-rampa

Straight jump - rovný skok

X-games - závody v USA v různých „free“ disciplínách

Xgrab air (čteno crossgrab air) - lyžař letící vzduchem se zkříženými lyžemi a odchytem
lyže rukou

4x4 Český pohár ve freestyle snowboardingu - série celkem 8 závodů, z toho 4 "national" a
4 "local", poslední dvoudenní závod tzv. Superfinále se koná
na závěr českého poháru ve Špindlerově Mlýně

Pojmy – cestovní ruch:

CzechTourism - organizace odpovědná za propagaci ČR jako destinace cestovního ruchu.
Vytváří image ČR v zahraničí, sbírá a vyhodnocuje statistické informace, poskytuje informace
subjektům ČR u nás i v zahraničí, organizuje pobyty pro novináře v ČR, podílí se na pořádání
výstav pro odborníky a laiky, smluvně zastupuje subjekty cestovního ruchu.¹⁹

Outdoorové aktivity (outdoorová rekreace) - souhrnné označení pro všechny rekreační aktivity
uskutečňované mimo uzavřené stavby.¹⁹

Outdoorová turistika - souhrnné označení pro zájezdy zaměřené na aktivní pobývání v přírodním
prostředí, často spojené s možností využití extrémních přírodních podmínek, s rekreačním
provozováním vybraných sportů a aktivit v přírodě.¹⁹

10 Seznam použité literatury a zdrojů

Publikace:

- (1) ARITO, S. *Alpy - příroda, turistika, výstupy*. 1.vyd. Praha: Cesty, 1996. ISBN 80-7181-083-5.
- (2) BINTER, L. *Snowboarding*. 2.vyd. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0246-0.
- (3) BRTNÍK, J., NEUMAN, J. *Zimní hry na sněhu i bez něj*. 2.vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-762-0.
- (4) BUREŠ, L. *Pohyb po ledovcích*. 1.vyd. Lysá nad Labem: Alpy, 1995. ISBN 80-85613-78-6.
- (5) ČÁSLAVOVÁ, E. *Management sportu*. 1.vyd. Praha: East West Publishing Company, 2000. ISBN 80-7219-010-5.
- (6) DOLEŽAL, T., MÁLEK, P. *Ekologické aspekty tělesné výchovy, sportu a turistiky*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0136-2.
- (7) DRESSLER, P. *Encyklopedie*. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-982-8.
- (8) FRYČ, P., LHOTA, J. *Ski atlas České republiky*. 1.vyd. Praha: Debora, 1995. ISBN 80-85923-00-9.
- (9) GIBBINS, J. *Snowboarding*. 1.vyd. Chomutov: Milénium, 1996. ISBN 80-902384-0-8.
- (10) HEJL, I. *Nebezpečí v horách*. 1.vyd. Lysá nad Labem: Alpy, 1995. ISBN 80-85613-76-X.
- (11) HORÁKOVÁ, H. *Strategický marketing*. 1.vyd. Praha: VŠE, 1997. ISBN 80-7079-920-8.
- (12) HORÁKOVÁ, H. a kol. *Základy marketingu*. 1.vyd. Praha: VŠE, 1999. ISBN 80-7079-527-1.
- (13) KOTLER, P. *Marketing management*. 1.vyd. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-7169-600-5.
- (14) KOUDELKA, J. a kol. *Chování spotřebitele a výzkum trhu*. 2.vyd. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0778-1.
- (15) McKENNOVÁ, L. *Snowboard*. 1.vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 1998. ISBN 80-7200-236-8.
- (16) NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. 1.vyd. Praha: VŠE, 1995. ISBN 80-7079-414-3.
- (17) ORIEŠKA, J. *Metodika činnosti průvodce cestovního ruchu*. 5.vyd. Praha: IDEA SERVIS, 1999. ISBN 80-85970-30-9.
- (18) ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: IDEA SERVIS, 1999. ISBN 80-85970-27-9.
- (19) PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

- (20) PAVLÍČEK, J. *Člověk v drsné přírodě*. 3.vyd. Praha: Práh, 2002. ISBN 80-7252-059-8.
- (21) PAYNE, A. *Marketing služeb*. 1.vyd. Praha: Grada, 1996. ISBN 80-7169-276-X.
- (22) SCHAUER, J., ŠEDOVIÁ, K. *Freeskiing*. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-999-2.
- (23) ŠTĚPÁNEK, V., KOPAČKA, L., ŠÍP, J. *Geografie cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0172-9.
- (24) TOMLINSON, J. *Encyklopedie extrémních sportů*. 1.vyd. Egmont ČR, 2000. ISBN 80-7186-523-0.
- (25) TOP 40 – *Lyžování v České republice*. 1.vyd. Praha: Sitour ČR, 2002.
- (26) WEISS, CH. *Snowboarding od A do Z*. 1.vyd. Praha: Český spisovatel, 1993. ISBN 80-202-0459-8.
- (27) WILSON, N. *Jak se orientovat a přežít v přírodě*. 1.vyd. Praha: Svojtka&Co., 2002. ISBN 80-7237-642-X.
- (28) WINTER, S. *Skialpinismus*. 1.vyd. České Budějovice: KÖPP, 2002. ISBN 80-7232-187-0.
- (29) ZBOŘIL, K. *Marketingový výzkum*. 1.vyd. Praha: VŠE, 1996. ISBN 80-7079-389-9.
- (30) ZELENKA, J. a kol. *Průvodce cestovního ruchu*. 1.vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 1996. ISBN 80-7041-385-9.

Periodika:

- (31) *COT business*. Č.6. Praha: C.O.T. media, 2003. ISSN 1212-4281.
- (32) *Free magazine*. Praha: Akord Publishing, 2003- . ISSN 1213-5593.
- (33) *Maxtreme magazín*. Praha: Global sport, 2001- . ISSN 1213-0885.
- (34) PROKOPOVÁ, M. Na Smrku chtějí obří lyžařský areál. *MF Dnes – příloha Liberecký kraj*, 2005, roč. XVI, č. 51, s. 1-3.
- (35) *Snow*. Vsetín: Snow Press, 2002- . ISSN 1214-0007.
- (36) SŮRA, J. Hory: šidí každá druhá hospoda. *MF Dnes – příloha Liberecký kraj*, 2005, roč. XVI, č. 51, s. 1.

Ostatní zdroje:

- (37) GaREP, s.r.o. *Strategie rozvoje cestovního ruchu turistického regionu Jizerské hory*. Brno: GaREP, s.r.o., 2006.
- (38) Kooperativa pojišťovna, a.s. *Všeobecné pojistné podmínky pojišťovny Kooperativa*. Praha: Kooperativa pojišťovna, a.s., 2006.

- (39) Česká pojišťovna, a.s. *Všeobecné pojistné podmínky České pojišťovny*. Praha: Česká pojišťovna, a.s., 2006.
- (40) Uniqa pojišťovna. *Všeobecné pojistné podmínky pojišťovny Uniqa*. Praha: Uniqa pojišťovna, 2005.

Internet:

- (41) *Alpinistický klub lyžařů východních Krkonoš - Alpine pro* [online]. Janské Lázně. 2007 [cit. 2007-02-20]. Dostupné z: <<http://www.volny.cz/aklvk/index.htm>>.
- (42) *Arrakis, Ltd. - Arrakis, spol. s r.o.* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.arrakis-zacler.com>>.
- (43) *Asociace českého snowboardingu* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-19]. Dostupné z: <<http://www.snowboarding.cz>>.
- (44) *Česká asociace extrémních sportů* [online]. Opava. 2007 [cit. 2007-02-19]. Dostupné z: <<http://www.caes.cz/hlavni.html>>.
- (45) *Česká asociace freeskingu* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-19]. Dostupné z: <<http://www.freeskiing.cz>>.
- (46) *Česká podnikatelská pojišťovna* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-18]. Dostupné z: <http://www.cpp.cz/index_flash.asp>.
- (47) *Hasičská vzájemná pojišťovna* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-18]. Dostupné z: <<http://www.hvp.cz>>.
- (48) *Herlíkovice – Vrchlabí* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.snowhill.cz>>.
- (49) *Holidayinfo.cz* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.holidayinfo.cz/main.php>>.
- (50) *Info-Flora Benecko* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.benecko.com>>.
- (51) *ING Pojišťovna* [online]. Praha. 2007. [cit. 2007-02-18]. Dostupné z: <http://www.ing.cz/cz/products_and_services/life_pension_insurance>.
- (52) *Internetový portál cestování MF Dnes* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-23]. Dostupné z: <<http://cestovani.idnes.cz/iglobe.asp>>.
- (53) *Internetový portál snowboardingu MF Dnes* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-23]. Dostupné z: <<http://sport.idnes.cz/lyzovani.asp?klic=41011>>.
- (54) *Klíč - cestovní kancelář* [online]. Trutnov. 2007 [cit. 2007-02-25]. Dostupné z: <<http://www.ckklic.cz>>.

- (55) *Krkonoše - SMO* [online]. 2007 [cit. 2007-02-28]. Dostupné z: <<http://www.krkonose-smo.cz/projekty.html>>.
- (56) *Laviny.cz - backcountry imagazín* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-01-28]. Dostupné z: <<http://www.laviny.cz/main>>.
- (57) *Liberec 2009* [online]. Liberec. 2007 [cit. 2007-01-22]. Dostupné z: <<http://www.liberec2009.com>>.
- (58) *Malá Úpa* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.skiarealmalaupa.cz>>.
- (59) *Montana* [online]. Brno. 2006 [cit. 2006-12-10]. Dostupné z: <<http://www.montana.cz>>.
- (60) *Oficiální informační stránky Rokytnice nad Jizerou* [online]. Rokytnice nad Jizerou. 2007 [cit. 2007-02-27]. Dostupné z: <<http://www.rokytnice-info.eu>>.
- (61) *Pojišťovna Allianz* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-18]. Dostupné z: <<http://www.allianz.cz>>.
- (62) *Pojišťovna Generali* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-18]. Dostupné z: <<http://www.generali.cz>>.
- (63) *Ski alpin klub* [online]. Dvůr Králové nad Labem. 2007 [cit. 2007-01-25]. Dostupné z: <<http://www.skialpinismus.cz>>.
- (64) *Skiareál Aldrov* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.skialdrov.cz>>.
- (65) *SKI areál Ještěd* [online]. Liberec. 2007 [cit. 2007-02-26]. Dostupné z: <<http://www.snowhill.cz>>.
- (66) *Skiareál Špindlerův Mlýn* [online]. Špindlerův Mlýn. 2007 [cit. 2007-02-27]. Dostupné z: <<http://www.skiarealspindl.cz>>.
- (67) *Ski Pec - lyžařský areál* [online]. Pec pod Sněžkou. 2007 [cit. 2007-02-27]. Dostupné z: <<http://www.skipec.com>>.
- (68) *Skiregion MARKID Krkonoše* [online]. Trutnov. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.skipark.cz>>.
- (69) *Sportovní areál Rejdice* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.rejdice.cz>>.
- (70) *Statutární město Liberec* [online]. Liberec. 2007 [cit. 2007-01-22]. Dostupné z: <<http://www.liberec.cz>>.
- (71) *Svaz lyžařů České republiky* [online]. Praha. 2007 [cit. 2007-02-19]. Dostupné z: <<http://www.czech-ski.com>>.
- (72) *TJ Bižuterie* [online]. Jablonec nad Nisou. 2007 [cit. 2007-02-26]. Dostupné z: <<http://www.tjbizuterie.cz>>.

- (73) *Vojenská zdravotní pojišťovna ČR* [online]. 2007 [cit. 2007-02-18].
Dostupné z: <<http://www.vozp.cz/default.aspx>>.
- (74) *Zásada* [online]. 2007 [cit. 2007-01-21]. Dostupné z: <<http://www.ceskehory.cz>>.

11 Seznam příloh

Příloha č.1 – Ukázky zimních extrémních sportů - fotodokumentace

Příloha č.2 – Ceníky služeb vybraných zimních středisek v Krkonoších a Jizerských horách pro zimní sezónu 2006/2007

Příloha č.3 – Typy snowboardů

Příloha č.4 – Evropská stupnice lavinového nebezpečí

Příloha č.5 – Ukázka zájezdu – skialpy na prodloužený víkend – aréna Roháče

Příloha č.6 – Ukázka základního kurzu skialpinismu – víkend v Krkonoších

Příloha č.7 – Průvodní dopis k dotazníku a dotazník

Ukázky zimních extrémních sportů

Obr.1: Freeskiing

Zdroj: Freeskiing²²

Obr.2: Freeskiing

Zdroj: Freeskiing²²

Obr.3: Skicross

Zdroj: Freeskiing²²

Obr.4: Skialpinismus

Zdroj: www.ckklic.cz

Ceníky

Tabulka 1: Ski areál Ještěd - ceník pro zimní sezónu 2006/2007

JEŠTĚD				
Permanentka Ski pass	Dospělí		Děti do 140 cm	
	Kč	Eur	Kč	Eur
3 hod.	360,-	14,-	250,-	10,-
5 hod.	500,-	20,-	350,-	14,-
jednodenní	550,-	22,-	380,-	15,-
jednodenní + aquapark	600,-	24,-	420,-	17,-
2 dny	1030,-	40,-	720,-	28,-
5 dní	2300,-	89,-	1600,-	62,-
6 dní	2580,-	99,-	1800,-	69,-
14 dní v sezóně	4900,-	189,-	3400,-	131,-
večerní lyžování 18:00 - 21:00	220,-	9,-	x	x
sezóna + večerní	8000,-	308,-	6000,-	231,-
Bucharka - celodenní	250,-	10,-	250,-	10,-
Jednotlivé jízdné Bodové jízdné	Dospělí		Děti do 140 cm	
	Kč	Eur	Kč	Eur
LD Skalka nahoru - 37 bodů	120,-	5,-	85,-	4,-
LD Skalka dolů - 25 bodů	80,-	4,-	55,-	3,-
LD Skalka zpáteční - 43 bodů	140,-	6,-	100,-	4,-
LD Černý Vrch nahoru - 28 bodů	90,-	4,-	60,-	3,-
LD Černý Vrch dolů - 18 bodů	60,-	3,-	40,-	2,-
LD Černý Vrch zpáteční - 31 bodů	100,-	4,-	70,-	3,-
LD Nové Pláně - 28 bodů	90,-	4,-	60,-	3,-
LV F10 - 14 bodů	45,-	2,-	30,-	2,-
LV Bucharka - 7 bodů	25,-	1,-	15,-	1,-
<p>Ski areál Ještěd - Snowhill spol. s r.o. Ještědská 50, 460 08 Liberec 8 Tel: +420 485 777 362 / E-mail: info@skijested.cz / Url: http://www.skijested.cz Držitelé Liberecké městské karty mají slevu 90 Kč dospělí / 60 Kč děti.</p>				

Zdroj: www.liberec.cz

Tabulka 2: Bedřichov - ceník pro zimní sezónu 2006/2007

BEDŘICHOV				
Permanentka	do 22.12.2006 / od 18.3.2007		23.12.2006 - 17.3.2007	
	Dospělí	Děti	Dospělí	Děti
8:30 - 12:00	180,-	100,-	230,-	140,-
11:00 - 16:00	250,-	150,-	310,-	210,-
12:00 - 16:00	220,-	130,-	260,-	170,-
13:00 - 16:00	180,-	100,-	230,-	140,-
14:00 - 16:00	120,-	80,-	140,-	100,-
1 den	280,-	170,-	390,-	270,-
2 dny	510,-	290,-	700,-	470,-
3 dny	710,-	390,-	930,-	630,-
4 dny	860,-	510,-	1120,-	720,-
5 dní	1000,-	620,-	1300,-	800,-
6 dní	1150,-	740,-	1500,-	900,-
7 dní	1300,-	860,-	1700,-	1000,-

1 jízda		Bodové jízdné	
Malinovka - kotva	25,-		
Malinovka - poma	25,-		
Pastviny - poma	25,-	15 x	110,-
Malinovka - dětský	10,-	30 x	190,-
Ještěd - kotva	25,-	60 x	360,-
Liaz	20,-	120 x	680,-

Permanentky - Malinovka děti		senioři 65 > ... let	
8:30 - 12:00	120,-	8:30 - 12:00	200,-
12:00 - 16:00	120,-	12:00 - 16:00	220,-
1 den	170,-	1 den	270,-

Tělovýchovná jednota Bižuterie Pražská 20, 466 01 Jablonec nad Nisou Tel: +420-483 710 999 / Fax: +420-483 711 292 E-mail: info@tjbizuterie.cz / Url: http://www.tjbizuterie.cz			
---	--	--	--

Zdroj: www.liberec.cz

Tabulka 3: Tanvaldský Špičák - ceník pro zimní sezónu 2006/2007

TANVALDSKÝ ŠPIČÁK				
Permanentka	do 22.12.2006 / od 18.3.2007		23.12.2006 - 17.3.2007	
	Dospělí	Děti	Dospělí	Děti
8:30 - 12:00	250,-	160,-	320,-	200,-
11:00 - 16:00	350,-	260,-	420,-	300,-
12:00 - 16:00	300,-	210,-	380,-	250,-
13:00 - 16:00	250,-	160,-	320,-	200,-
14:00 - 16:00	180,-	120,-	230,-	150,-
1 den	400,-	280,-	510,-	390,-
2 dny	750,-	510,-	960,-	720,-
3 dny	1050,-	700,-	1350,-	1000,-
4 dny	1350,-	900,-	1650,-	1200,-
5 dní	1600,-	1050,-	1950,-	1350,-
6 dní	1750,-	1200,-	2200,-	1500,-
7 dní	1900,-	1300,-	2450,-	1650,-
6 dní + večerní + foto	1900,-	1300,-	2400,-	1600,-
7 dní + večerní + foto	2050,-	1400,-	2650,-	1750,-

Bodové jízdné	
Body	CZK
10	80,-
20	150,-
40	280,-
80	520,-
160	1000,-

záloha na kartu: 100 CZK

Večer (Špičák II. Zalomený 17.00 - 21.00)

pouze bodové jízdné

1 jízda	2 body
1 jízda	Body
Lanová dráha	8
Poma Pod lesem	1
Kotva Špičák II.	4
Poma Zalomený Špičák II.	4
Dětský Špičák II.	1

Tělovýchovná jednota Bižuterie

Pražská 20, 466 01 Jablonec nad Nisou

Tel: +420-483 710 999 / Fax: +420-483 711 292

E-mail: info@tjbizuterie.cz / Url: <http://www.tjbizuterie.cz>Zdroj: www.liberec.cz

Tabulka 4: Pec pod Sněžkou - ceník pro zimní sezónu 2006/2007

PEC POD SNĚŽKOU				
	Hlavní sezóna 25.12.2006 - 18.03.2007		Mimo sezóna 01.11.- 23.12.2006 19.03.2007- 22.04.2007	
	Dospělí	Děti	Dospělí	Děti
1 jízda	40			
1 jízda LD Hnědý vrch - zpáteční	70			
dopoledne 9:00 - 13:00 hod.	410	260	360	230
od 11:00 hod.	450	280	390	240
od 12:00 hod.	370	230	330	200
od 13:00 hod.	350	220	300	190
1 den	550	360	480	310
2 dny	1 060	570	930	500
3 dny	1 550	820	1 350	710
4 dny	2 000	1 070	1 750	930
5 dnů	2 400	1 270	2 070	1 110
6 dnů	2 800	1 490	2 400	1 290
7 dnů	2 900	1 560	2 550	1 360
5 ze 6	2 450	1 290	2 100	1 120
5 ze 7	2 500	1 320	2 130	1 150
sezóna bez večerního lyžování	7 000	5 000	7 000	5 000
sezóna s večerním lyžováním	9000			
Večerní lyžování Javor 17:00 (17:30) - 21:00 hod.	250			
Vlek Javor - 1 den	450			
Večerní lyžování Zahrádky III, do 21:00 hod.	150			

Zdroj: www.skipec.com

Tabulka 5: Rokytnice nad Jizerou - ceník pro zimní sezónu 2006/2007

ROKYTNICE NAD JIZEROU				
Permanentka	Hlavní sezóna 23. 12. 2006 - 11. 03. 2007		Mimo sezóna do 22. 12. 2006, od 12. 3. 2007	
	Dospělí	Děti	Dospělí	Děti
3 hod.	350	280	300	240
8:00 (8:30) - 12:00	410	290	350	280
od 11:00 hod.	480	340	410	330
od 12:00 hod.	380	270	330	260
od 13:00 hod.	310	220	270	220
od 14:00 hod.	200	140	170	140
1 den	570	460	490	390
2 dny	1110	890	940	750
3 dny	1620	1300	1380	1100
4 dny	2100	1680	1790	1430
5 dnů	2550	2040	2170	1740
6 dnů	2970	2380	2530	2020
7 dnů	3360	2690	2860	2290
4 ze 7 dnů	2150	1720	1830	1460
5 ze 7 dnů	2600	2080	2210	1770
10 ze 14 dnů	4500	3600	3830	3060
12 ze sezóny	6100	4880	6100	4880
1 den / snowpark	350	280	300	240
Jednotlivá jízda				
Označení	Vlek	Dospělí	Děti	Body
A1	Horní Domky	70	70	32
A2	Křížek	20	20	6
A3	Zalomený	40	40	16
A4	Montaz	40	40	16
A5	Lysá Hora	100	100	45
	8:30 - 10:00	50	50	45
	Jízda dolů	50	50	45
	okružní	120	120	45
A6, A7	Kaprun I a II	20	20	6
A8	Snowboard	20	20	6
Bodová jízdenka – platnost 1 sezóna				
30 bodů		80		
60 bodů		140		
120 bodů		260		

300 bodů	600
600 bodů	1100

Zdroj: www.skiareal-rokytnice.cz

Tabulka 6: Špindlerův Mlýn - ceník pro zimní sezónu 2006/2007

ŠPINDLERUV MLÝN									
	Hlavní sezóna 23.12.2006 - 05.01.2007 27.01.2007 - 16.03.2007			Vedlejší sezóna 06.01.2007 - 26.01.2007			Malá sezóna 18.11.2006 - 22.12.2006 17.03.2007 - 15.04.2007		
Permanentka	Dospělí	Děti	Jun. a sen.	Dospělí	Děti	Jun. a sen.	Dospělí	Děti	Jun. a sen.
Dopolední do 12	450	310	370	400	270	340	340	220	310
Odpolední od 11	600	400	480	520	360	440	440	280	400
1 den	750	500	600	650	450	550	550	350	500
2 dny	1400	950	1100	1200	850	1050	1050	650	950
3 dny	2000	1350	1600	1700	1200	1500	1500	950	1350
4 dny	2500	1650	2000	2100	1500	1850	1850	1200	1650
5 dnů	2900	1900	2300	2500	1700	2150	2150	1350	1900
6 dnů	3200	2100	2550	2800	1900	2350	2350	1500	2100
7 dnů	3400	2250	2700	3000	2000	2500	2500	1600	2250
5 ze 7 dnů	3000	2000	2400	2600	1750	2200	2200	1400	1950
6 ze 7 dnů	3300	2200	2650	2900	1950	2400	2400	1550	2150

Zdroj: www.skiarealspindl.cz

Tabulka 1: Typy snowboardů

Cílová skupina:	Vlastnosti snowboardu:	Rozsah využití:	Vyspělost jezdce:
Allroundboardy pro začátečníky	Délka 150–165 cm, měkké až středně tvrdé, střední vykrojení, malý průhyb a zakřivení a velký rádius špičky.	Jak alpské disciplíny, tak i freestyle, rovné, dobře upravené sjezdovky při nižších rychlostech.	Nízký stupeň znalostí jízdy bez technických předpokladů.
Allroundboardy pro pokročilé	Délka: 155–165 cm, středně tvrdé, střední až silné vykrojení, střední průhyb, malé zakřivení a střední rádius špičky, ev. asymetrický způsob stavby.	Volné sportovní ježdění nebo sportovní freestyle, všechny druhy sněhu a sjezdovek při středních rychlostech.	Vyšší znalosti, ovládnutí různých forem driftového oblouku, základního řezaného oblouku a lehkých triků freestylu.
Freestyleboardy – Halfpipeboardy	Délka: 140–160 cm, měkké až středně tvrdé, slabé vykrojení, malý průhyb, silné zakřivení špičky i patky, velký rádius špičky, široká patka, krátká efektivní hrana 80–120 cm.	U–rampa, nerovná sjezdovka (boule), freeriding, jízda v středně prudkých až příkrých terénech, všechny druhy sněhu a sjezdovek při nízké i vysoké rychlosti.	Bezpečně zvládnutá jízda v U–rampě, ovládnutí nejtěžších cviků za všech vnějších podmínek.
Alpinboardy – Raceboardy	Délka 155–170 cm, štíhlé, středně tvrdé až tvrdé, silné vykrojení, střední až silný průhyb, menší rádius špičky, dlouhá efektivní hrana 130–155 cm, asymetrický způsob stavby.	Zledovatělá sjezdovka, nerovný povrch s boulemi, slalom, středně prudký až prudký terén, střední a vysoká rychlost.	Dokonalé jízdní vlastnosti, bezpečně zvládnutí veškerých základních i řezaných oblouků s rychlými změnami poloměru oblouků, jízda v rozličných sněhových podmínkách.

Zdroj: Snowboarding od A do Z²⁶

Tabulka 1: Evropská stupnice lavinového nebezpečí

Evropská stupnice lavinového nebezpečí		
Stupeň nebezpečí	Stabilita sněhové pokrývky	Pravděpodobnost sesuvu
malé	Sněhová pokrývka je většinou dobře zpevněná a stabilní.	Sesuv laviny hrozí všeobecně jen při dalším velkém zatížení *), a to jen výjimečně na strmých svazích. Může dojít ke spontánnímu sesuvu ***), a to pouze malých lavin.
mírné	Sněhová pokrývka je na některých strmých svazích **) zpevněna průměrně, v ostatních terénech pak dobře.	K sesuvu laviny může dojít obzvláště při dalším velkém zatížení *) především na zmíněných strmých svazích. Neočekává se sesuv spontánních lavin. ***)
značné	Sněhová pokrývka je na mnohých strmých svazích **) zpevněna slabě až středně.	K sesuvu laviny může dojít již při dalším malém zatížení *), především na zmíněných strmých svazích. V některých případech hrozí spontánní sesuv ***) některých středních, ojediněle ale také velkých lavin.
velké	Sněhová pokrývka je na většině strmých svahů **) jen slabě zpevněna.	Pravděpodobnost sesuvu lavin je velká již při dalším nepatrném zatížení *), a to na velkém počtu strmých svahů. V některých případech lze očekávat spontánní sesuvy.
velmi velké	Sněhová pokrývka je většině případů málo zpevněna a zcela nestabilní.	Sesuv ***) mnoha středně velkých, ale i velkých lavin.
<p>*) Další zatížení – velké: např. skupina lyžařů, rolba, odstřel lavin malé: např. osamělý lyžař, turista</p> <p>**) Terény, kde hrozí lavinové nebezpečí, jsou všeobecně blíže popsány v lavinovém zpravodajství (např. nadmořská výška, expozice, reliéf terénu, atd.); Strmý svah: sklon minimálně okolo 30°</p> <p>***) spontánní = bez přičinění člověka</p>		

Zdroj: Skialpinismus²⁸

Ukázka zájezdu: Cestovní kancelář Klíč, Trutnov**SKIALP - ARÉNA ROHÁČE**

skialpy na prodloužený víkend, zájezd Slovensko, skialpinismus

Žiarská dolina v Roháčích je známe centrum pro skialpinismus. Nejoblíbenější program loňského roku. Lehké výstupy s nádhernými sjezdy lze zkombinovat s obtížnými pasážemi. Vzdušné hřebenovky s výhledem na Nízké Tatry. Navíc chata nabízí rozšířenou kapacitu ubytování a zajištění polopenze. Skialpy vám zapůjčíme.

Hojně navštěvovaná a skialpinisty vyhledávaná část Západních Tater je zajímavá pestrostí lyžařských terénů a možností kombinovaných túr. Žiarská dolina je ideální, umožní nám nácvik základních skialpinistických dovedností, chůze po nenáročných terénech, chůze ve strmém terénu, a zajímavé (někdy za použití maček) výstupy na okolní vrcholy a s tím spojené sjezdy. Žiarská dolina uspokojí jak úplného začátečníka tak zkušeného skialpinistu, který preferuje co nejtěžší terény.

Program:

1. den: odpoledne odjezd, cestou nocleh.
2. den: ráno kolem 11hod. příjezd k nástupu do Žiarské doliny a výstup na chatu. Odpoledne krátká túra směr Smutné sedlo. Seznamovací túra, nenáročná k procvičení techniky výstupu a sjezdu. Zopakování lavinové prevence. Večeře a nocleh.
3. den: po snídani nádherná túra Žiarská chata, Žiarské sedlo a dále po hřebeni přes Plačlivý Roháč do Smutného sedla a zpět na chatu. Večeře a nocleh.
4. den: po snídani program dle podmínek. Buď výstup na Volovec zakončený nádherným a dlouhým sjezdem nebo túra kolem Trí kop. Sklon nejprve 10°, pak 25-30°. Okruh kolem Trí Kop. Závěrečný sjezd na chatu a dále dolů. Odpoledne odjezd domů. Příjezd v pozdních nočních hodinách.

Cena: 5.499 Kč

Cena zahrnuje: 3 x nocleh, polopenze (3x snídane a 2x večeře), půjčení skialpinistické výbavy (lyže, boty, pásy), mazání a servis lyží a dopravu.

Cena nezahrnuje: pojištění a další neuvedené služby.

Za příplatek: zapůjčení lavinového setu (peeps Barywox, sonda, lopatka) 299 Kč.

Min. počet osob: 3**Termíny:** 08.03 - 11.03.2007, 06.04 - 09.04.2007, 12.04 - 15.04.2007

Ukázka kurzu skialpinismu: Cestovní kancelář Klíč, Trutnov

ZÁKLADNÍ KURZ SKIALPINISMU

víkendový kurz v Krkonoších

Dvoudenní víkendový kurz vás naučí základům skialpinismu a zavede vás na nejhezčí místa Krkonoš. Součástí kurzu je zapůjčení skialpinistické výbavy, instruktor, který Vám vysvětlí, jak používat lyže, pásy, lepidla, techniku a vydá se s vámi po horách. Kurz se koná v Krkonoších s přespáním v jednoduché horské chatě. Kurz probíhá v KRNAPu a tak počítejte s nutností dodržováním pravidel vstupu do jednotlivých zón.

Kurz je určen pro širokou veřejnost. Tedy pro běžné lyžaře, kteří zvládnou nejméně pluh, oblouk v přívratu a paralelní oblouk. Kurzy vede instruktor lyžování, člen HS a aktivní závodník.

Vybavení: skialpová lyže např. Dynafit, vázání Diamir nebo Silvretta, skialpové boty Dynafit, Nordika, stoupací pásy coll-tex.

Program:

1. den - pátek: sraz v Peci pod Sněžkou kolem 20 hod., ubytování na chatě a nocleh.
2. den - sobota: ranní instruktáž, příprava lyží a první kroky na sněhu, následuje túra nejhezčími místy Krkonoš, nácvik stoupání a technik sjezdu. Večer návrat zpět, na chatě přednáška o lavinách, lavinová teorie a prevence, nocleh.
3. den - neděle: kratší túra s programem věnovaným lavinové prevenci. Lavinové sondy, rizika, vyhledávání pomocí Peepsů, výuky budování záhrabů a nouzových příbytků. Po skončení vyhodnocení a návrat zpět. Odpoledne ukončení, odjezd.

Cena: 2.499 Kč

Sleva: 30 % za vlastní lyže.

Cena zahrnuje: 2 x ubytování - tur. kat., půjčovné lyží, pásů a bot, mazání a servis lyží, instruktor po celou dobu akce.

Cena nezahrnuje: dopravu a přepravu účastníků, stravu, pojištění a další neuvedené služby.

Min. počet osob: 2

Termíny:

15.12. - 17.12.2006	26.01. - 28.01.2007	16.02. - 18.02.2007	09.03. - 11.03.2007
05.01. - 07.01.2007	02.02. - 04.02.2007	23.02. - 25.02.2007	16.03. - 18.03.2007
12.01. - 14.01.2007	09.02. - 11.02.2007	02.03. - 04.03.2007	23.03. - 25.03.2007

Průvodní dopis k dotazníku:

Marketingový průzkum - Zimní extrémní sporty a jejich význam pro cestovní ruch
v oblasti Krkonoš a Libereckého kraje

Vážené dámy, vážení pánové,

touto cestou bych Vás chtěla požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako podklad ke zpracování diplomové práce studentky Karlovy univerzity, Fakulty tělesné výchovy a sportu. Dotazník má sloužit ke zjištění zájmu a informovanosti občanů o zimních extrémních sportech. Také by mě zajímala Vaše spokojenost s poskytnutými službami cestovních kanceláří, pokud je tedy využíváte k zajištění Vaší zimní dovolené. Informace získané prostřednictvím tohoto dotazníku budou využity rovněž k vylepšení, rozšíření nebo popřípadě udržení standardu těchto služeb, pokud jste s nimi byli spokojeni.

Dotazník je zcela anonymní.

Předem děkuji za vyplnění.

Radka Vojáčková

DOTAZNÍK

Zimní extrémní sporty a jejich význam pro cestovní ruch v oblasti Krkonoš a Libereckého kraje

Tento dotazník bude sloužit jako podklad ke zpracování diplomové práce studentky Karlovy univerzity, Fakulty tělesné výchovy a sportu.

1) Jezdíte na zimní dovolenou?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ občas

2) Využíváte služeb cestovní kanceláře (CK)?

- ☐ ano – jaké (název CK)
- ☐ ne (pokračujte otázkou č.5)

3) Využívám nejčastěji těchto služeb CK (můžete uvést více odpovědí):

- ☐ ubytování
- ☐ stravování
- ☐ doprava
- ☐ pojištění
- ☐ průvodce
- ☐ zapůjčení sportovního vybavení
- ☐ jiné

4) Byl(a) jste spokojen(a) s poskytnutými službami?

- ☐ ano
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ ne

5) Zajímáte se o zimní extrémní sporty? (snowboarding, sněžnice, rychlostní lyžování, skialpinismus, lezení po ledových stěnách, skoky a lety na lyžích, akrobatické lyžování, speed biking, jachting na zemi a na ledě atd.)

- ☐ ano (pokračujte ot.č.7)
- ☐ ne

6) O tyto sporty se nezajímáte z důvodu (můžete uvést více odpovědí):

- ☐ o sporty se nezajímám vůbec
- ☐ špatně dostupné informace
- ☐ jsem toho názoru, že jsou spíše pro mladší generaci
- ☐ provozování je příliš finančně náročné
- ☐ provozování je příliš nebezpečné
- ☐ jiný důvod:.....

7) Znáte nějakou CK, která nabízí zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano – jakou (é)?.....
- ☐ ne

8) Uvítali by jste větší množství CK nabízejících zájezdy s možností provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano
- ☐ ne

9) Zúčastnil(a) jste se někdy zájezdu s možností provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano
- ☐ ne

10) Myslíte si, že jsou čeští průvodci dostatečně kvalifikovaní pro zajišťování zájezdů specializovaných na zimní extrémní sporty?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

11) Domníváte se, že je v ČR dostatek lokalit pro provozování zimních extrémních sportů?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

12) Osobní údaje

a) pohlaví:

- ☐ muž
- ☐ žena

b) věk: 0 – 15 16 – 25 26 – 40 41 – 55 56 –

c) kraj, ve kterém bydlíte:

d) zaměstnání:

- ☐ student
- ☐ důchodce
- ☐ v domácnosti
- ☐ zaměstnanec
- ☐ podnikatel
- ☐ nezaměstnaný

e) nejvyšší dokončené vzdělání:

- ☐ základní
- ☐ vyučen
- ☐ středoškolské
- ☐ střední odborné
- ☐ vyšší odborné
- ☐ vysokoškolské

Konec dotazníku. Děkuji za vyplnění.